

Cyfarfod

PWYLLGOR CRAFFU ADDYSG AC ECONOMI

Dyddiad ac Amser

10.30 y.b., DYDD IAU, 21AIN MAWRTH, 2024

(NODER: CYNHELIR CYFARFOD BRIFFIO I'R AELODAU AM 10.15YB)

Lleoliad

Hybrid - Siambr Hywel Dda, Swyddfa'r Cyngor, Caernarfon LL55 1SH ac yn rhithiol ar Zoom

*** NODER ***

Bydd y cyfarfod yn cael ei we-ddarlledu

https://gwynedd.public-i.tv/core//cy_GB/portal/home

Pwynt Cyswllt

Eirian Roberts

01286 679018

eirianroberts3@gwynedd.llyw.cymru

(Dosbarthwyd Dydd Mercher, 13 Mawrth 2024)

PWYLLGOR CRAFFU ADDYSG AC ECONOMI

AELODAETH (18)

Plaid Cymru (12)

Y Cynghorwyr

Jina Gwyrfai
Dawn Lynne Jones
Gareth Tudor Jones
Gwynfor Owen
Huw Rowlands
Rhys Tudur

Iwan Huws
Dewi Jones
Olaf Cai Larsen
Llio Elenid Owen
Paul John Rowlinson
Sasha Williams

Annibynnol (6)

Y Cynghorwyr

Elwyn Jones
Beth Lawton
John Pughe Roberts

Gwilym Jones
Dewi Owen
Richard Glyn Roberts

Aelodau Ex-officio

Cadeirydd ac Is-Gadeirydd y Cyngor

AELODAU CYFETHLEDIG:

Hefo pleidlais ar faterion addysg yn unig

[sedd wag]	Eglwys yng Nghymru
Colette Owen	Yr Eglwys Gatholig
[sedd wag]	Cynrychiolydd Rhieni/Llywodraethwyr Meirionnydd
Karen Vaughan Jones	Cynrychiolydd Rhieni/Llywodraethwyr Dwyfor
Manon Williams	Cynrychiolydd Rhieni/Llywodraethwyr Arfon

Heb Bleidlais:

Elise Poulter	NEU
Gwilym Jones	NASUWT

R H A G L E N

1. YMDDIHEURIADAU

Derbyn unrhyw ymddiheuriadau am absenoldeb.

2. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Derbyn unrhyw ddatganiadau o fuddiant personol.

3. MATERION BRYS

Nodi unrhyw eitemau sy'n fater brys ym marn y Cadeirydd fel y gellir eu hystyried.

4. COFNODION

5 - 24

Bydd y Cadeirydd yn cynnig y dylid llofnodi cofnodion y cyfarfod blaenorol o'r pwyllgor hwn a gynhaliwyd ar 25 Ionawr, 2024 fel rhai cywir.

5. CYNLLUN TWF GOGLEDD CYMRU - ADRODDIAD 25 - 55 PERFFORMIAD CHWARTER 3 - 2023-24

Aelod Cabinet – Y Cynghorydd Dyfrig Siencyn

Ystyried adroddiad ar yr uchod.

6. ADRODDIAD CYNNYDD AR ARGYMHELLION YMCHWILIAD 56 - 63 CRAFFU YSGOLION UWCHRADD CATEGORI 3 GWYNEDD

Aelod Cabinet – Y Cynghorydd Beca Brown

Ystyried adroddiad ar yr uchod.

7. PRYDAU YSGOL AM DDIM

64 - 71

Aelod Cabinet – Y Cynghorydd Beca Brown

Ystyried adroddiad ar yr uchod.

PWYLLGOR CRAFFU ADDYSG AC ECONOMI 25/01/24

Presenoldeb:

Y Cynghorwyr: Y Cynghorydd Elwyn Jones (Cadeirydd)
Y Cynghorydd Paul Rowlinson (Is-gadeirydd)

Y Cynghorwyr:- Jina Gwyrfai, Iwan Huws, Dawn Lynne Jones, Dewi Jones, Gareth Tudor Jones, Gwilym Jones, Cai Larsen, Beth Lawton, Dewi Owen, Gwynfor Owen, Llio Elenid Owen, John Pughe Roberts, Richard Glyn Roberts a Huw Llwyd Rowlands.

Aelodau Cyfetholedig: Manon Williams (Cynrychiolydd Rhieni / Llywodraethwyr Arfon) ac Elise Poulter (NEU).

Swyddogion yn bresennol: Geraint Owen (Cyfarwyddwr Corfforaethol), Bethan Adams (Ymgynghorydd Craffu) ac Eirian Roberts (Swyddog Gwasanaethau Democratiaeth).

Yn bresennol ar gyfer eitem 5:- Y Cynghorydd Dyfrig Siencyn (Arweinydd y Cyngor), Sioned Williams (Pennaeth Economi a Chymuned) a Dylan Griffiths (Rheolwr Datblygu Economaidd / Rheolwr Cronfa Ffyniant Gyffredin Gogledd Cymru).

Yn bresennol ar gyfer eitem 6:- Y Cynghorydd Menna Trenholme (Aelod Cabinet Cefnogaeth Gorfforaethol), Eurig Huw Williams (Rheolwr Gwasanaethau Ymgynghorol Adnoddau Dynol) a Delyth Gadlys Williams (Ymgynghorydd Cydraddoldeb).

Yn bresennol ar gyfer eitem 7A:- Gwern ap Rhisiart (Pennaeth Addysg), Gwyn Tudur (Pennaeth Cynorthwyol: Uwchradd), Rhys Glyn (Pennaeth Cyfundrefn Addysg Drochi Gwynedd), Debbie Anne Jones (Pennaeth Cynorthwyol: Gwasanaethau Corfforaethol) a Ffion Edwards Ellis (Pennaeth Cynorthwyol: Anghenion Dysgu Arbennig a Chynhwysiad).

Yn bresennol ar gyfer eitem 7B:- Arwyn Thomas (Rheolwr Gyfarwyddwr GwE), Euros Davies (Uwch Arweinydd Rhanbarthol – Ysgolion Cynradd ac Arbennig) ac Ellen Williams (Arweinydd Craidd - Uwchradd).

Yn bresennol ar gyfer eitem 8:- Gwern ap Rhisiart (Pennaeth Addysg), Gwyn Tudur (Pennaeth Cynorthwyol: Uwchradd), Rhys Glyn (Pennaeth Cyfundrefn Addysg Drochi Gwynedd) a Debbie Anne Jones (Pennaeth Cynorthwyol: Gwasanaethau Corfforaethol).

1. YMDDIHEURIADAU

Derbyniwyd ymddiheuriadau gan Y Cynghorydd Rhys Tudur, Colette Owen (Yr Eglwys Gatholig), Gwilym Jones (NASUWT), Y Cynghorydd Nia Jeffreys (Dirprwy Arweinydd ac Aelod Cabinet Dros Faterion Gweithredol Economi) a'r Cynghorydd Beca Brown (Aelod Cabinet Addysg).

2. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiadau o fuddiant personol.

3. MATERION BRYD

Dim i'w nodi.

4. COFNODION

Llofnododd y Cadeirydd gofnodion y cyfarfod blaenorol o'r pwyllgor hwn a gynhaliwyd ar 9 Tachwedd, 2023 fel rhai cywir.

5. PROSIECT DATBLYGU ECONOMI GWYNEDD

Croesawyd yr Arweinydd a swyddogion yr Adran Economi a Chymuned i'r cyfarfod.

Cyflwynwyd – adroddiad y Dirprwy Arweinydd ac Aelod Cabinet dros Faterion Gweithredol Economi yn gwahodd y pwyllgor i graffu:-

- Cynnwys y prosiect o dan y maes blaenoriaeth 'Gwynedd Llewyrchus' yng Nghynllun y Cyngor sy'n anelu i greu'r amgylchiadau gorau bosib i fusnesau a mentrau cymunedol ffynnu, a chefnogi pobl Gwynedd mewn i waith; a
- Cynnydd yr Adran Economi a Chymuned yn gweithredu'r prosiect er mwyn sbarduno twf yn economi Gwynedd.

Gosododd yr Arweinydd y cyd-destun, amlinellodd y Pennaeth Economi a Chymuned gynnwys yr adroddiad ac ymhelaethodd y Rheolwr Datblygu Economaidd / Rheolwr Cronfa Ffyniant Gyffredin Gogledd Cymru ar y camau penodol o ran cymorth i fusnes.

Nodwyd, ers paratoi'r adroddiad:-

- Bod y broses o ddewis prosiectau fydd yn derbyn arian o'r Gronfa Ffyniant Gyffredin wedi dod i ben, ac y byddai dros £3m wedi'i ddosbarthu i 57 o fusnesau.
- Bod hyn ymhell islaw'r 185 o geisiadau gwerth £10m a ddaeth i law, a phetai gan y Cyngor fwy o amser a mwy o adnodd, diau y gellid bod wedi helpu llawer mwy.
- Bod y £1m oedd ar gael drwy'r rhaglen Arfor wedi'i ddosbarthu i 20 o fusnesau, ac unwaith eto, roedd y galw yn llawer uwch na'r adnodd oedd ar gael.

Yna rhoddwyd cyfle i'r aelodau ofyn cwestiynau a chynnig sylwadau.

Nodwyd bod dull Llywodraeth y DU o ddosbarthu arian o'r Gronfa Ffyniant Bro a'r Gronfa Ffyniant Gyffredin yn ddiffygiol iawn. Cyfeiriwyd yn benodol at y diffyg prosiectau rhanbarthol a chenedlaethol, y diffyg strategaeth ar lefel uwch na'r sirol, y brys mawr i wario arian sylweddol mewn cyfnod byr o amser sy'n golygu blaenoriaethu prosiectau sy'n gallu cael eu gwireddu'n sydyn a'r ansicrwydd mawr ynglŷn â beth fydd yn digwydd ar ôl Ebrill 2025. Mewn ymateb, nodwyd bod rhai pethau sy'n well ar gyfer eu darparu ar lefel genedlaethol, rhai ar lefel rhanbarthol, rhai ar lefel sirol a rhai ar lefel fwy lleol byth, ond nid oedd yr un model yn ddelfrydol. Roedd angen cynllunio ar ba lefel mae dyrannu a gwneud penderfyniadau, ond ni fu cyfle i wneud hynny yn yr achos hwn oherwydd yr amserlen.

Holwyd a oedd rhai cynigion yn cael eu harianu yn eu cyfanrwydd a'r gweddill yn cael eu gwrthod, neu a oedd yna elfen o rannol ariannu rhai cynlluniau. Mewn ymateb, nodwyd y penderfynwyd peidio ariannu rhai cynigion yn eu cyfanrwydd er mwyn gallu cefnogi mwy o fusnesau, a bod pob un o'r busnesau a ariannwyd yn rhannol wedi cadarnhau bod modd iddynt gyflawni eu prosiect o fewn yr amserlen gyda llai o arian.

Holwyd a oedd y gost i'r gronfa o gyflogi'r swyddogion ychwanegol i weinyddu'r cynllun yn cynnwys costau diswyddo? Gofynnwyd hefyd am wybodaeth ynglŷn â chefnidir y swyddogion hynny a beth fydden nhw'n debygol o wneud ar ôl i'r cynllun ddod i ben gan y byddai'n fuddiol cadw'r arbenigedd o fewn y Cyngor neu o fewn y rhanbarth. Mewn ymateb, nodwyd:-

- Bod cost y staff ychwanegol i weinyddu'r cynllun yn gost gymwys o'r grant, felly nid oedd Cyngor Gwynedd yn talu am y staff hynny.

- Bod y nifer fechan o staff a gyflogwyd i redeg y prosiectau yng Ngwynedd yn gyfuniad o bobl â chefnidir blaenorol yn y maes a phobl ifanc newydd i'r maes, a bod y tîm mwy ar draws y Gogledd yn cynnwys nifer o secondiadau o blith uwch swyddogion Gwynedd a siroedd eraill, ynghyd â chyn-swyddogion sydd â chefnidir o reoli cronfeydd mawr, a phres Ewrop yn benodol.
- Y bu'n rhaid tyfu'r tîm o ochr gweinyddu'r grantiau oherwydd yr angen i brosesu cynifer o brosiectau mewn cyfnod cymharol fyr, a llwyddwyd eto yn yr achos hwn i roi cyfle i bobl ifanc gael profiad yn y maes.

Holwyd pa mor ffyddiog oedd y swyddogion bod modd i'r prosiectau a gafodd eu hariannu wario yn erbyn yr amserlen. Mewn ymateb, nodwyd y gellid bod yn ffyddiog y byddai modd gwario'r arian gan fod meini prawf asesu aeddfedrwydd a gallu prosiectau i weithredu wedi'u hadeiladu i mewn i'r broses. Fodd bynnag, petai pryder bod prosiect ddim yn cyflawni, byddai yna gyfle i ailgylchu'r arian.

Nodwyd bod yr Adran i'w llongyfarch am gyd-gordio'r holl grantiau ar hyd y Gogledd a'r Gorllewin, ond gan na ddarparwyd unrhyw arweiniad strategol gan Lywodraeth y DU na Llywodraeth Cymru, roedd yn bwysig blaenoriaethu paratoi strategaeth er budd Gwynedd. Mewn ymateb, nodwyd:-

- Y cytunid yn llwyr â'r sylw, ond na lwyddwyd i gwblhau'r gwaith o baratoi Cynllun Economi Gwynedd oherwydd y gofynion ychwanegol ar y Gwasanaeth i reoli a gweinyddu'r rhaglenni ariannu.
- Nawr bod y gwaith penderfynu o ran dyrannu'r arian wedi'i gwblhau, byddai'r gwaith o baratoi'r cynllun yn cychwyn yn fuan ac roedd yn bwysig bod gwersi o brofiad y trefniadau presennol yn cael eu dysgu a bod y blaenoriaethau ar gyfer Gwynedd yn glir i'r dyfodol.

Holwyd a oedd perygl y gallai Porthladd Rhydd Caergybi gael dylanwad negyddol ar economi Gwynedd. Mewn ymateb, nodwyd:-

- Bod y cwestiwn hwn wedi'i ofyn a sicrwydd wedi'i roi gan swyddogion na fyddai Porthladd Rhydd Caergybi yn arwain at unrhyw '*displacement*'. Er hynny, ni welwyd tystiolaeth hyd yma o sut fyddai cael rheolaeth ar hynny a mawr obeithid y byddai yna drafodaeth ar hynny ar lefel rhanbarthol yn fuan.
- Y deallid bod y broses o baratoi'r cynllun busnes ar gyfer y Porthladd Rhydd yn dal i fynd yn ei flaen ac nad oedd eto'n glir beth fyddai ei effaith ar y rhanbarth.
- Nad oedd manylion ar gael chwaith ynglŷn â pha fuddion neu ba effaith andwyol y gallai'r Parth Buddsoddi Economaidd newydd yn y Dwyrain ei gael ar weddill y rhanbarth, a byddai'n rhaid cadw golwg ar y sefyllfa.
- Y pryderid am unrhyw effaith bosib' fyddai'r Porthladd Rhydd yn ei gael ar rai ardaloedd penodol fel Bangor oherwydd y manteision treth a gynigir i fusnesau sy'n sefydlu yn ardal y Porthladd Rhydd. Cafwyd addewid y byddai yna ganllawiau mewn lle a olygai na fyddai hynny'n digwydd, ond nid oedd Gwynedd wedi bod yn rhan o unrhyw drafodaethau ynglŷn â hynny nac wedi gweld cynllun. Unwaith y byddai cynlluniau ar gael, byddai'r swyddogion yn awyddus i'w craffu ac i weld sut y gellid cydweithio.

Holwyd pa gynlluniau fyddai yna i geisio denu cyflogwyr mawr i Wynedd yn sgil llunio Cynllun Economi Gwynedd gan y pryderid y bydd unrhyw fusnesau mawr sy'n mewnfario / allfario nwyddau yn dewis Môn a busnesau sy'n cludo nwyddau o fewn ffiniau Prydain yn dewis Fflint / Wrecsam. Tra'n derbyn na allai Gwynedd gynnig manteision treth, ac ati, i fusnesau o'r fath, holwyd pa gefnogaeth arall y gallai Gwynedd ei gynnig i'r cwmnïau hynny. Mewn ymateb, nodwyd:-

- Nad yw cwmnïau mawr yn fodlon lleoli mewn ardaloedd ymylol fel Gwynedd, sy'n bell o'r farchnad gyda llai o weithlu a chostau cludiant uwch, heb fod yna gymhelliant iddyn nhw wneud hynny.
- Bod yna gymhelliant i gwmnïau leoli yn ardal y Porthladd Rhydd, e.e. arian i godi unedau a rhyddhad trethiant, ond nid oedd hynny am ddigwydd yng Ngwynedd.
- Mai dyma'r math o gwestiynau i'w codi wrth baratoi'r Cynllun Economi, gan na ragwelid y byddai adnoddau Cyngor Gwynedd yn gallu helpu.

Mynegwyd pryder bod safle Parc Bryn Cegin, Bangor wedi bod yn wag ers dros ddau ddegawd, a nodwyd, er bod yr aelod seneddol lleol yn gwneud llawer o waith ar hyn, nad oedd pethau yn symud. Holwyd hefyd lle fyddai'r unedau busnes newydd wedi'u lleoli. Mewn ymateb, nodwyd:-

- Y byddai'r unedau newydd wedi'u lleoli ym Minffordd ac yn darparu ar gyfer y sir i gyd yn ganolog.
- Bod yna alw mewn ardaloedd eraill hefyd a disgwyliad i weld beth fyddai'r farchnad sector breifat yn ddarparu eu hunain mewn rhai ardaloedd.
- Bod yna brinder safleoedd diwydiannol yng Ngwynedd a byddai angen prynu safleoedd er gwaetha'r ffaith bod Parc Bryn Cegin, sydd ym mherchnogaeth Llywodraeth Cymru, yn wag.
- Bod y Cynllun Datblygu Lleol ar y cyd â Môn yn dangos bod yna ddigon o dir diwydiannol o fewn ardal y cynllun, ond bod y tiroedd hynny ar Ynys Môn, a gobeithid bod modd edrych ar hynny fel rhan o'r adolygiad o'r Cynllun gyda'r nod o gael mwy o ddarpariaeth tir ac eiddo yng Ngwynedd.

Nodwyd bod Gwynedd yn un o'r siroedd tlotaf yng ngwledydd Prydain ac yn ddibynnol iawn ar y cronfeydd Ffyniant Bro a Ffyniant Gyffredin. Mewn ymateb, nodwyd:-

- Y credid bod economi Gwynedd yn or-ddibynnol ar y diwydiant ymwelwyr a bod angen cael mwy o fudd lleol allan ohono.
- Bod gan y Gymru wledig broblem ddiboblogi ddifrifol a bod angen cynllun economaidd i ardaloedd gwledig Cymru.
- Bod angen creu amgylchedd llawer mwy rhwydd i adeiladu unedau bach neu lai gan fod yna alw amdanynt. Credid bod yna gyfleoedd i fuddsoddi yn sylweddol ar draws cefn gwlad ac roedd angen i ni edrych yn llawer mwy gofalus ar ein cynlluniau datblygu i hwyluso hynny.
- Na chredid bod y Llywodraeth bresennol yn deall y sefyllfa wledig, a'i bod yn haws cael cynnydd economaidd mewn ardaloedd trefol sydd â bwrllwm economaidd.
- Bod yna fusnesau da iawn a hynod lwyddiannus yn bodoli yng Ngwynedd sy'n cynnig cyflogaeth dda i weithwyr a bod cwmnïau yn dewis Gwynedd oherwydd bod y staff yn sefydlog ac yn deyrngar.
- Bod angen cydnabod bod yna sylfaen economaidd ffyniannus ar hyd a lled Gwynedd a bod y sylfaen yna'n golygu nad ydym yn agored i'r newidiadau economaidd sylweddol.
- Bod angen creu cyfleoedd i'r busnesau bach sydd gennym yng Ngwynedd ehangu a bod angen buddsoddiad ar lefel rhanbarthol ac ar lefel cenedlaethol a chynllun cenedlaethol ar gyfer cefn gwlad Cymru.

Pwysleisiwyd ei bod yn bwysig bod etholwyr Gwynedd yn deall nad y Cyngor sydd wedi creu'r holl ansicrwydd am ddyfodol adnoddau i gefnogi'r economi leol, ac mai Llywodraeth y DU sy'n gyfrifol am y sefyllfa, a hynny er mwyn cael manteision etholiadol.

Nodwyd bod rhai ymgeiswyr aflwyddiannus am grantiau yn teimlo bod eu holl waith ar y ceisiadau wedi bod yn ofer a holwyd sut y gellid esbonio wrth y bobl hynny nad bai Cyngor

Gwynedd yw hynny, ac y bydd y gwaith a gyflawnwyd ganddynt yn bwysig ar gyfer prosiectau eraill yn y dyfodol. Mewn ymateb, nodwyd:-

- Y gobeithid, ymhob achos, nad yw'r gwaith, ar wahân i lenwi'r ffurflen, yn mynd yn ofer.
- Y gobeithid y byddai'r swyddogion yn gweld pawb sydd wedi bod yn aflwyddiannus gyda'u ceisiadau am grant er mwyn gweld oes yna ffyrdd gwahanol o ariannu'r cynlluniau. Hefyd, byddai'r Gwasanaeth yn cyfeirio swyddog o Fusnes Cymru at yr ymgeiswyr, yn sicr felly o ran y ceisiadau mwy am grant, i weld oes ffordd wahanol o gefnogi'r busnes i gyflawni'r prosiect.
- Y bydd rhagor o grantiau yn sicr o ddod yn y dyfodol, er nad ydi'r manylion yn hysbys eto, a chynghorid pawb i barhau i weithio ar fanylion eu prosiectau fel eu bod mor aeddfed â phosib' pan ddaw cyfle arall am grant.
- Y gofynnid i'r aelodau basio gwybodaeth ynglŷn ag unrhyw brosiectau sy'n bryderus am eu sefyllfa i'r Gwasanaeth fel y gall y swyddogion gysylltu â hwy.

Holwyd a ddeallid pam bod cyfraddau anweithgarwch economaidd a diweithdra Gwynedd yn fwy cyfnewidiol nag mewn aml i le arall. Mewn ymateb, nodwyd:-

- Bod llawer o'r data a gynhyrchir ar sail arolygol a samplau, a po leiaf yw maint yr ardal ddaearyddol, lleiaf sicr yw maint y sampl wedyn.
- Bod angen bod yn ofalus gyda'r math hwn o ddata ac roedd yn bwysig edrych ar y tuedd arferol.

Nodwyd, o edrych ar y dangosyddion gwerth ychwanegol a chyflogau cyfartalog, ac ati, mai'r patrwm arferol yw bod y DU yn gwneud yn well na Chymru a Gwynedd. Holwyd, o dderbyn nad oes gennym ysgogiadau economaidd i wneud gwahaniaeth mawr, a ddeallid yn llawn pam bod y bwlch yna yn parhau dros gymaint o amser. Mewn ymateb, nodwyd:-

- Er bod y wybodaeth, yn arbennig o ran perfformiad yr economi, yn dangos patrwm yn symud yn ôl a blaen ychydig, bod y tuedd yn aros yn debyg iawn.
- Bod economi Gwynedd yn fwy ymylol, a hefyd yn economi traddodiadol mewn sawl ystyr, gyda sectorau sy'n seiliedig ar unedau llai na'r cyfartaledd, a bod hynny'n tanlinellu maint yr her.
- Bod rhaid cael ymdrech gyson hir dymor dros sawl cenhedlaeth i gau rhywfaint ar y bwlch, ac er nad ydi cyflogau Gwynedd byth yn mynd i fod ar yr un lefel â chyflogau Llundain, bod llawer o fanteision eraill i weithio yng Ngwynedd.
- Bod y bwlch yn rhy eang ar hyn o bryd, ond yr hyn sy'n bwysig yw ein bod yn symud tuag at welliant.

Nodwyd bod tueddiad i bolisi economaidd sy'n cael ei ffurfio gan Lywodraeth y DU ffafrio Llundain, a bod yr un peth yn wir ar lefel Caerdydd, a bod gwledydd eraill yn gwneud llawer mwy o ymdrech i sicrhau bod rhannau rhanbarthol yn ffynnu.

Gan gyfeirio at y tabl yn yr adroddiad, holwyd ym mha feysydd ac ym mha rannau o'r sir roedd y 101 o bobl Gwynedd a dderbyniodd gefnogaeth hyd yn hyn yn 2023/24 wedi sicrhau swydd. Holwyd hefyd faint o'r 364 o unigolion lleol a fynychodd y ffeiriau swyddi oedd wedi cael gwaith erbyn hyn. Mewn ymateb, nodwyd:-

- Bod yr adroddiad yn cyfeirio'n benodol at weithgaredd yn ymwneud â rhaglen Gwaith Gwynedd sy'n targedu'r bobl hynny sydd bellaf o'r farchnad lafur, pobl sydd wedi bod allan o waith am gyfnod hir neu bobl sydd â chyflyrau iechyd sy'n aml wedi eu hatal rhag gweithio yn y gorffennol.
- Bod tîm Gwaith Gwynedd yn mentora'r unigolion dros gyfnod estynedig ac roedd yna gadw golwg ar yr hyn sy'n digwydd yn y tymor hir hefyd er mwyn gwneud yn siŵr nad ydi'r unigolion yn disgyn allan o gyflogaeth ac i'w cynorthwyo i symud ymlaen i swyddi gwell o fewn eu sector.

- Y defnyddid y ffeiriau swyddi fel cyfle i adnabod pobl sydd angen cymorth ychwanegol er mwyn cael mynediad i waith.

Holwyd a ragwelid sut y byddai'r crebachu ar arian sector gyhoeddus yn y blynyddoedd nesaf yn effeithio ar fusnesau'r sir, o ystyried bod busnesau'n derbyn nawdd anuniongyrchol gan y sector gyhoeddus drwy contractau a gwariant cyflogaion. Mewn ymateb, nodwyd y gobeithid y byddai hyn yn rhan o'r briff ar gyfer Cynllun Economi Gwynedd gan fod angen deall beth yw'r effaith anuniongyrchol yn sgil crebach cyllideb sector gyhoeddus yn gyffredinol ar bartneriaid yng Ngwynedd.

Nodwyd nad diweithdra, ond yn hytrach ansawdd swyddi, yw'r brif broblem yng Ngwynedd a holwyd, o greu mwy o swyddi, sut mae sicrhau mai'r boblogaeth leol sy'n manteisio ar hynny, yn hytrach na phoblogaeth fewnlifol, ac oes modd osgoi hynny o gwbl gan fod swyddi ansawdd isel yn mynd i fod yn angenrheidiol beth bynnag. Mewn ymateb, nodwyd y cyflwynwyd amodau ynghlwm â chynigion grant, gan gynnwys amod y bydd y busnes, os nad yw'n gwneud hynny eisoes, yn talu'r Cyflog Byw Gwirioneddol i'w holl weithwyr erbyn diwedd y flwyddyn.

Holwyd a fydd modd darparu rhestr lawn ar ddiwedd y cyfnod dyrannu grantiau o'r busnesau sydd wedi derbyn cymorth, ynghyd â faint o swyddi sydd wedi'u creu, gan y byddai'n fuddiol gwybod mwy am ddosbarthiad daearyddol yr arian. Holwyd hefyd a fydd yr Adran yn edrych ar ôl cyfnod o amser i weld os ydi'r busnesau hynny wedi llwyddo neu fethu, a beth fyddai'r amserlen ar gyfer hynny. Mewn ymateb, nodwyd:-

- Y byddai enwau'r busnesau llwyddiannus a'r cynigion a wnaed iddynt yn cael eu cyhoeddi.
- Y bu'n rhaid ystyried y ceisiadau a ddaeth i law, felly os nad oedd yna geisiadau yn dod i mewn o ardaloedd penodol, roedd angen mynd ar ôl hynny yn y cynllun newydd.
- Er y bydd angen ystyried sut i werthuso'r cynllun y tu hwnt i gyfnod y rhaglen, bydd yr Adran yn parhau i'w fonitro er mwyn gweld sut mae cwmni wedi datblygu dros y blynyddoedd, gan hefyd gynnal y berthynas gyda'r sawl sydd wedi derbyn cymorth fel bod modd iddyn nhw dderbyn cymorth pellach neu elwa ar gyfleoedd pellach gan y Cyngor ac eraill.

Mynegwyd pryder ynglŷn â'r gostyngiad ym mhoblogaeth Gwynedd a nodwyd y bydd hyn yn golygu y bydd mwy o fusnesau sy'n cyflogi pobl leol yn gorfod cau. Hefyd, gan fod Gwynedd yn sir sy'n ddibynnol iawn ar amaeth, a ffermwyr yn wynebu toriadau sylweddol mewn taliadau, mynegwyd pryder ynglŷn â beth sy'n mynd i ddigwydd i economi cefn gwlad Gwynedd yn y dyfodol. Mewn ymateb, nodwyd:-

- Y deallid y pryderon ynglŷn â'r cynlluniau amaeth diweddaraf a bod yna negeseuon yn mynd o Fforwm Gwledig Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru i'r Llywodraeth.
- Y credid ein bod yn or-ddibynnol ar amaeth a thwristiaeth yng Ngwynedd a bod angen economi llawer iawn mwy amrywiol.
- Bod rhaid cymryd risgiau wrth greu gwaith yn yr ardaloedd gwledig a bod yn barod i ddenu pobl o'r tu allan os ydyn nhw'n barod i sefydlu busnes a chreu gwaith i bobl leol.
- Bod ein gallu fel Cyngor i newid y sefyllfa yn brin iawn, ond byddem yn gwneud ein gorau ac yn ystyried y materion hyn oll yn y trafodaethau wrth ddatblygu'r Cynllun Economi, ac yn dod yn ôl at y craffwyr gyda manylion y cynllun.

PENDERFYNWYD derbyn yr adroddiad gan nodi'r sylwadau.

6. DOGFEN YMGYNGHORI AMCANION CYDRADDOLDEB 2024-28

Croesawyd yr Aelod Cabinet Cefnogaeth Gorfforaethol a swyddogion yr Adran Cefnogaeth Gorfforaethol i'r cyfarfod.

Cyflwynwyd - adroddiad yr Aelod Cabinet Cefnogaeth Gorfforaethol yn egluro bod dyletswydd benodol ar y Cyngor, fel rhan o Ddeddf Cydraddoldeb 2010, i adolygu ei Amcanion Cydraddoldeb erbyn diwedd Mawrth 2024, ac yn gwahodd mewnbwn y craffwyr i'r amcanion drafft.

Gosododd yr Aelod Cabinet y cyd-destun gan ddiolch i'r swyddogion am eu holl waith yn y maes hwn.

Yna rhoddwyd cyfle i'r aelodau ofyn cwestiynau a chynnig sylwadau.

Nodwyd mai'r peth pwysig i'w gofio o ran cydraddoldeb yw nad yw'r pwynt dechrau'r un fath i bawb a bod angen symud y pwynt dechrau weithiau fel bod pobl sydd â rhwystrau sy'n eu hatal rhag bod yn gydradd mewn cymdeithas yn gallu symud yn eu blaenau. Gan hynny, holwyd pa gamau roedd y Cyngor yn eu cymryd i, er enghraifft, roi swyddi i bobl sydd â'r anghydraddoldebau hyn a rhoi cyfle iddynt gamu ymlaen. Mewn ymateb, nodwyd:-

- Mai bwriad yr amcanion yn y Cynllun Cydraddoldeb Strategol yw ceisio symud pethau ymlaen i'r bobl hynny sy'n profi anghydraddoldeb a bod 4 amcan yn gweithio tuag at bwyntiau gweithredu ar hynny.
- Bod yr amcan cyntaf ynglŷn â chyflogaeth, a bod hynny'n unol â'r canllawiau.
- Y rhoddwyd ystyriaeth hefyd i beth arall sydd angen ei wneud. Gofynnid i'r staff lenwi holiadur yn nodi beth yw eu nodweddion, ond nid oedd llawer yn gwneud hynny am amryw o resymau, ond heb y wybodaeth honno, nid oedd modd gwybod beth yw'r sefyllfa o fewn y Cyngor a phwy sydd angen yr anogaeth fwyaf. Gan hynny, penderfynwyd bod angen pwyntiau gweithredu sy'n mynd i symud hynny ymlaen.
- Bod dyletswydd cyfreithiol ar y Cyngor i fod yn gyflogwr sy'n groesawgar i bawb, ac roedd angen bod â'r agweddau iawn o fewn y gyfundrefn gan weithredu mewn ffordd sy'n groesawgar i bawb ac yn annog pawb i ddod i weithio atom, e.e. roedd modd gwneud addasiadau rhesymol i'r gweithle ar gyfer pobl sy'n teimlo eu bod angen cefnogaeth i ddod i weithio i'r Cyngor.
- Bod lle i wella llawer ar hynny eto ac roedd y rhan o'r Cynllun ar gyflogaeth yn gosod uchelgais i gymryd camau penodol tuag at sicrhau bod Gwynedd yn gyflogwr o ddewis ar gyfer pawb.

Holwyd sut y gellid denu mwy o ferched i swyddi uwch reolwyr. Mewn ymateb, nodwyd:-

- Bod y maes Merched Mewn Arweinyddiaeth yn faes blaenoriaeth o fewn y Cyngor a bod prosiect sy'n gweithio ar newid y diwylliant wedi bod yn ei le ers sawl blwyddyn ac yn gwneud cynnydd mawr.
- Bod cynllun peilot ar droed sy'n edrych ar sut mae ffurflenni cais am swyddi yn cael eu sgrinio er mwyn sicrhau nad oes yna unrhyw fath o duedd di-angen.
- O ran nodweddion eraill, bod grŵp craidd cydraddoldeb yn cyfarfod yn chwarterol ac yn cynnwys cynrychiolwyr o grwpiau sy'n cynrychioli pobl sydd â nodweddion gwahanol er mwyn cael barn arbenigol ganddynt ar wahanol faterion.
- Fel rhan o'r ymgysylltu, bod y swyddogion wedi ymweld â nifer o grwpiau, gan gynnwys gofalcwyr ifanc a Pride, i gael eu barn cyn ffurfio'r drafft, a bod bwriad i wneud rhagor o waith ymgysylltu gyda grwpiau gwahanol yn bennaf ar gyfer y rhan yma o'r ymgynghoriad.

Mynegwyd pryder cyffredinol bod gwleidyddiaeth hunaniaeth sy'n canolbwyntio ar grwpiau cymharol fychan mewn cymdeithas yn osgoi'r anghydraddoldeb sylfaenol, sef yr un socio-

economaidd, a chroesawyd y ffaith bod yr adroddiad yn rhoi tipyn o gig ar leihau hynny i gau bwlch cyflog, gan mai yno y dylai ein ffocws fod.

Mynegwyd pryder bod merched yn cael eu gorgynrychioli mewn swyddi cyflogau isel, e.e. yn y maes gofal.

Nodwyd nad oedd y cohort sydd wedi ymateb i'r holiadur yn gynrychioliadol o boblogaeth y sir yn ieithyddol (33% o gymharu â tua 64%) ac awgrymwyd y gallai hynny egluro'r is-leisiau gwrth-Gymraeg a deimlir yma ac acw yn y sylwadau. Nodwyd bod y swyddogion wedi ymateb yn reit gadarn i hynny yn y sylwadau, ond roedd yna hepgor ambell sylw oedd yn gwahaniaethu mewn meysydd eraill, a holwyd oni ddylid hefyd hepgor y sylwadau gelyniaethus, dilornus tuag at y Gymraeg a pheidio â rhoi sylw i'r rheini chwaith. Mewn ymateb, nodwyd:-

- Gan bod gymaint o hyn yn cael ei ddweud, nid yn yr holiadur hwn yn unig, ond mewn holiaduron eraill hefyd, y teimlid bod angen rhoi sylw i hyn oherwydd ei bod yn bwysig addysgu pobl ynglŷn â'n ffordd o edrych ar bethau, ac o weithredu yng Ngwynedd.
- Bod bwriad, felly, i gael pwynt gweithredu yna sy'n dweud ein bod yn mynd i werthu ein gweledigaeth ni o'r Gymraeg a'n rhesymeg dros ofyn i bobl am y sgil o allu siarad Cymraeg.

Cyfeiriwyd at y frawddeg yn yr adroddiad "*Hefyd aeth y swyddogion cydraddoldeb i gyfarfod gydag ystod o grwpiau o bobl â nodweddion gwarchodedig, gan gynnwys gofalmwyr ifanc, pobl anabl, pobl LHDTC+, ayb*" a nodwyd ei bod yn syndod nad oedd adroddiad sy'n ymwneud â chydaddoldeb a chyfle cyfartal yn cydnabod pob un o'r grwpiau hynny.

Sylwyd bod yr ymateb i'r holiadur o ardal Bala / Penllyn yn isel o gymharu ag ardaloedd eraill a holwyd pam bod cyn lleied o bobl ifanc wedi ymateb i'r holiadur. Mewn ymateb, nodwyd yr aethpwyd i weld y gofalmwyr ifanc a'r bobl ifanc yn Gisda er mwyn ceisio sicrhau ein bod yn cael cynrychiolaeth o leisiau ifanc. Roedd bwriad i holi'r Ffermwyr Ifanc a Choleg Meirion-Dwyfor hefyd.

Holwyd sut y bwriedid ennyn diddordeb pobl ifanc sydd wedi gadael yr ysgol yn Fforwm Ieuenctid Gwynedd. Mewn ymateb, nodwyd mai'r peth pwysicaf, fel gyda phob nodwedd, yw holi'r bobl ifanc eu hunain beth yw'r ffordd orau o wneud hynny, a gweithredu ar hynny.

Holwyd sut roedd Gwynedd yn cymharu â chynghorau eraill o safbwynt cyfartaledd yn y gweithle a pha gamau a gymerid i sicrhau bod y gweithlu cyfan yn rhoi pwys ar hyn. Mewn ymateb, nodwyd:-

- Bod cynghorau eraill yn profi'r un rhwystrau â Gwynedd mewn gwirionedd a bod gwaith i'w wneud i egluro pam ein bod yn rhoi pwys ar y maes yma.
- Gan fod yna fylchau yn ein trefniadau o ran cynnwys pobl â nodweddion yn ein trefniadau cyflogaeth, bod bwriad i sefydlu fforwm staff fydd yn fodd o gael deialog dwy-ffordd a chasglu syniadau er mwyn gosod cynlluniau sydd wedi'u seilio ar dystiolaeth glir.

Croesawyd y ffaith bod y maes addysg wedi'i gynnwys yn yr amcanion, ond nodwyd bod y pwyntiau gweithredu yn faterion sy'n perthyn i'r byd addysg, ac nad oedd y cyswllt cydraddoldeb yn glir ymhob un ohonynt. Esboniwyd y rheswm fod y pwyntiau gweithredu yn ymwneud â chydaddoldeb. Dywedwyd fod pob ysgol yn gorfod cael eu cynllun cydraddoldeb eu hunain a byddai'r pwyntiau gweithredu yma'n sefydlu fframwaith fel man cychwyn i'r ysgolion ddatblygu eu cynlluniau eu hunain.

Diolchwyd i'r Ymgynghorydd Cydraddoldeb am ei gwaith a'i hymroddiad i'r maes ac erfyniwyd ar bawb i fynd i un o'r sesiynau hyfforddiant cydraddoldeb a drefnir ganddi.

PENDERFYNWYD derbyn yr adroddiad gan nodi'r sylwadau.

7. ADRODDIADAU BLYNYDDOL ADDYSG

Croesawyd swyddogion yr Adran Addysg a GwE i'r cyfarfod.

7A ADRODDIAD BLYNYDDOL ADDYSG 2022-23

Cyflwynwyd – Adroddiad Blynyddol Addysg 2022-23.

Gosododd y Pennaeth Addysg y cyd-destun gan nodi ei ddymuniad i hwyluso'r gwaith craffu drwy symud tuag at gynhyrchu adroddiadau fydd yn rhoi mwy i'r craffwyr o ran yr hyn sydd o'n blaenau, ond llai o ran sylwedd yr adroddiadau, ac a fydd hefyd yn rhoi mwy o amlygrwydd i'r her sy'n wynebu'r ysgolion, y staff a'r gwasanaethau sy'n cefnogi.

Rhoddwyd cyfle i'r aelodau ofyn cwestiynau a chynnig sylwadau.

Mynegwyd siomedigaeth nad oedd cyfeiriad at ysgolion arbennig yn yr adroddiad. Nodwyd bod yr adroddiad yn cyfeirio at broblemau recriwtio cymorthyddion dosbarth yn y prif lif, ond nad oedd sôn am yr ysgolion arbennig lle mae'r broblem yn llawer gwaeth. Nodwyd hefyd, er bod gwaith y cymorthyddion yn yr ysgolion arbennig yn hynod ddwys, eu bod yn derbyn yr un cyflog â chymorthyddion prif lif. Mewn ymateb, nodwyd:-

- Nad oedd rhan benodol o'r adroddiad yn ymdrin ag ysgolion arbennig, ond bod y gwasanaethau y cyfeirir atynt yn cwmpasu'r sectorau cynradd, uwchradd, gydol oes ac arbennig. O bosib' y gellid ail-edrych ar hynny ac egluro sefyllfa'r sector arbennig yn yr adroddiad blynyddol nesaf.
- Nad oedd y broblem recriwtio cymorthyddion yn unigryw i Wynedd. Petai'r unigolion yn gweithio oriau llawn amser drwy gydol y flwyddyn, gellid dadlau eu bod ar gyflog teg, ond gan eu bod yn gweithio llai nag wythnos waith arferol, a hynny yn ystod tymor ysgol yn unig, roedd yn anodd denu pobl i'r rôl.
- Bod gwaith i hyrwyddo'r swyddi a'r proffesiwn yn cynnwys ymgyrch ar y gwefannau cymdeithasol a thrafodaethau gyda Choleg Meirion-Dwyfor gyda'r nod o gynnal digwyddiad hefo'r ysgolion.
- O ran yr ysgolion arbennig, bod darn o waith i'w wneud o ran arfarnu swyddi o fewn yr ysgolion hynny a strwythurau o fewn yr ysgol a fyddai, o bosib', yn adlewyrchu dwysedd y gwaith a wynebir o gymharu â'r prif lif.
- Bod lle hefyd i edrych ar y dyletswyddau a gyflawnir gan gymorthyddion ar lefelau 1-4 yn yr ysgolion er mwyn gweld oes yna rolau uwch, ond islaw athro, y gallai'r unigolion hynny ymgymryd â hwy, megis cymryd gwersi a chyflawni gwaith llanw yn ôl yr angen.

Holwyd a oedd pob ysgol wedi cael gwybod am ei chategori ieithyddol erbyn hyn a beth yn union y bwriedid ei wneud er mwyn sicrhau fod y drefn gategoreiddio newydd yn datblygu ac yn gwreiddio er mwyn cyflawni uchelgais Gwynedd yn y maes hwn. Mewn ymateb, nodwyd:-

- Bod gwaith eisoes wedi digwydd yn y cefndir o ran comisiynu ymgynghorydd allanol i weithio gyda'r Adran o ran y Polisi Iaith, a bod amserlen mewn lle er mwyn cael popeth yn barod erbyn diwedd y flwyddyn addysgol bresennol.
- Y byddai cyfle i'r aelodau fod yn rhan o'r broses o ddod â'r Polisi Iaith ynghyd, a bwriedid adrodd yn ôl i'r pwyllgor hwn ym mis Mawrth ar y cynnydd yn erbyn argymhellion yr Ymchwiliad Craffu Ysgolion Uwchradd Categori 3 Gwynedd.
- Y deallid yr hyn sy'n cael ei ddweud o ran y pwysau o ran yr iaith, y categorieiddio iaith, ayb, ac y byddai'r Pennaeth yn gweithio gyda'r tîm i roi hynny at ei gilydd.

- Bod yr ysgolion yn ymwybodol o'u categori.
- Mai canllaw anstatudol oedd y categorieiddio ar hyn o bryd, ond y byddai'n statudol yn y Bil Addysg Gymraeg.
- Nad y categorieiddio, o reidrwydd, sy'n mynd i yrru ein uchelgais yng Ngwynedd, eithr y polisi a'r ddarpariaeth o fewn yr ysgolion. Gan hynny, credir bod y gwaith sy'n cael ei wneud o ran y polisi a gweithio hefo'r ysgolion a rhanddeiliaid yn bwysicach na'r drefn gategoreiddio genedlaethol sydd, mewn gwirionedd, yn drefn lled weinyddol.
- Bod yr Adran yn casglu data ar y ddarpariaeth bresennol sydd gan yr ysgolion a hefyd yn gofyn i bob ysgol rannu blaenoriaethau o ran datblygu, cynnal a chynyddu'r ddarpariaeth Gymraeg.
- Bod yr Adran hefyd yn craffu ar flaenoriaethau'r Gymraeg gydag Ymgynghorydd Cefnogi Gwelliant GwE sy'n gyfrifol am y Gymraeg, a hefyd yn gweithio gyda GwE i ddarparu arweiniad a chefnogaeth i ysgolion penodol ar flaenoriaethau eu cynllun datblygu ysgol.
- O ran y Bil Addysg Gymraeg, bod yr Adran hefyd yn edrych ar oblygiadau ariannol trosglwyddo i'r system newydd a faint mae'r ddarpariaeth a'r gynhaliath yn mynd i olygu i ni fel Awdurdod yn ariannol pan ddaw i rym.

Pwysleisiwyd pwysigrwydd gweld y data ieithyddol. Mewn ymateb, nodwyd bod y data yn cael ei gasglu yn flynyddol ac yn cael ei rannu gyda nifer o randdeiliaid.

Mynegwyd pryder nad oes fawr o oruchwyliaeth gan yr Awdurdod o weithrediad y Siarter Iaith a'r Strategaeth Uwchradd, ac roedd yn ymddangos, o siarad gydag ambell ysgol, nad oes ganddynt gynllun siarter, ac mai'r oll a wneir ganddynt yw llenwi holiadur blynyddol. Yn wyneb hynny, argymhellwyd ychwanegu blaenoriaeth i'r adroddiad bod yr Awdurdod am oruchwyllo mwy ar weithrediad y Siarter a'r Strategaeth Iaith yn ein hysgolion, ynghyd â llunio adroddiad ar gyfer pob ysgol. Mewn ymateb, nodwyd:-

- Y byddai'r Siarter Iaith yn cael ei ail-lansio ar ei newydd wedd yn Eisteddfod yr Urdd eleni, a bod yna gynlluniau i'w hyrwyddo'n genedlaethol.
- Yn dilyn yr ail-lansiad, bod bwriad i ail-gychwyn y broses achredu fel bod modd i ysgolion ymgeisio am wobr aur, arian neu efydd i gydnabod eu hymdrechion.
- Bod Cydlynnydd y Siarter Iaith a Chydlynnydd y Strategaeth Uwchradd yn darparu cefnogaeth i'r ysgolion a hefyd yn gweithio'n agos iawn gyda GwE i sicrhau bod arian grant y Siarter Iaith yn cael ei wario'n benodol i ddiwallu anghenion ieithyddol y gwahanol ddalgylchoedd. Roedd yna waith da iawn yn digwydd yn y dalgylchoedd o ran rhoi profiadau, a hefyd o ran datblygu hyfforddiant i staff ynglŷn â gwerthoedd defnyddio'r Gymraeg yn gymdeithasol.
- Bod y Cydlynwyr Iaith Dalgylchol yn cydlynu bwydo gwybodaeth i'r Cydlynnydd Siarter Iaith, a bod y gwaith yn cael ei fonitro ac yn mynd rhagddo.
- Bod y plant ymhob ysgol yn ateb holiaduron ynglŷn â'r defnydd cymdeithasol a wneir ganddynt o'r Gymraeg a bod hwnnw wedyn yn cyflwyno Gwe Iaith i'r ysgol fel bod modd adnabod cryfderau a meysydd i'w datblygu yng nghyd-destun y Gymraeg yn gymdeithasol.
- Bod y Cyngor Ysgol, gyda'r athrawon, yn llunio cynllun gweithredu i ddatblygu'r meysydd penodol sydd angen sylw a bod yr Awdurdod yn monitro'r gwaith hwnnw, yn ogystal â gweithio'n genedlaethol i sicrhau bod hyn yn digwydd ar draws Cymru.
- Y byddai yna fwy fyth o graffu ar y Gwe Iaith a'r gweithredoedd o fewn yr ysgolion yn sgil ail-gyflwyno'r broses achredu.

Nodwyd nad oedd y rhagair i'r adroddiad blynyddol yn cydnabod cefnogaeth a chyfraniad llywodraethwyr, na'r dysgwyr chwaith, wrth weithredu'r strategaethau addysgol. Mewn

ymateb, nodwyd bod hynny'n gam gwag ac y dylid bod wedi diolch i'r plant a'r bobl ifanc a'r llywodraethwyr a'r gymuned gyfan sy'n cefnogi'r sector addysg.

Awgrymwyd bod yr adroddiad yn brin o dystiolaeth, e.e. ffigurau / canrannau, i gefnogi ac i gyfiawnhau'r hyn sydd wedi'i nodi. Mewn ymateb, nodwyd bod bwriad i symud i ffwrdd oddi wrth y syniad nad yw adroddiadau bob amser yn amlygu gwendid, gan ddarparu adroddiadau sy'n tanlinellu'r heriau yn ogystal er mwyn cael balans. Golygai hynny, ynghyd â'r bwriad i roi llinell amser ar dargedau wrth osod blaenoriaethau yn y dyfodol, y byddai'n llawer haws adrodd i'r craffwyr y flwyddyn nesaf yn yr adroddiad blynyddol.

Gofynnwyd am ddiweddariad ar y sefyllfa o ran recriwtio seicolegwyr addysgol gan fod hyn yn fater o flaenoriaeth. Mewn ymateb, nodwyd:-

- Nad oedd y sefyllfa wedi gwella a bod bwriad i anfon llythyr at y Llywodraeth ar y cyd rhwng Cyngorau Gwynedd, Môn a Chonwy yn tynnu sylw eto at y pryder ynglŷn â'r dull hyfforddi a'r anhawster recriwtio seicolegwyr dwyieithog.
- O bosib' y byddai modd i'r Adran recriwtio unigolion sy'n gorffen hyfforddi ar gyfer y flwyddyn academaidd nesaf.

Mynegwyd pryder y gall y cynnydd yn nifer y plant ag anghenion dwys ac ymddygiad heriol iawn sy'n mynychu'r canolfannau ABC roi mwy o bwysau ar y 2 ysgol arbennig yn y sir, sydd bron, neu wedi cyrraedd eu capasiti. Mewn ymateb, nodwyd:-

- Bod y Tîm Anghenion Dysgu Ychwanegol Blynyddoedd Cynnar yn cynnwys athrawon sy'n cefnogi'r cylchoedd meithrin ynghyd â thîm bychan sy'n cefnogi plant ag anghenion dysgu ychwanegol yn y blynyddoedd cynnar.
- Bod plant bellach yn cael eu hadnabod yn gynnar a bod cynlluniau datblygu unigol cynhwysfawr yn cael eu paratoi ar eu cyfer cyn iddynt gychwyn ysgol.
- Y gwelwyd cryn gynnydd yn y blynyddoedd diwethaf yn niferoedd y plant ag anghenion ychwanegol oherwydd bod y Gwasanaeth wedi mynd ati yn fwriadol i chwilio am blant, neu i fod yn darparu ar gyfer plant ag anghenion yn y blynyddoedd cynnar, ond roedd y niferoedd wedi cysoni erbyn hyn.
- Er bod y niferoedd yn eithaf cyson o ran cyfeiriadau blynyddoedd cynnar, bod y dwyster yn uwch, ac roedd y Gwasanaeth yn ymateb i hynny.
- Mai pwrpas y canolfannau ABC, os ydyn nhw'n gweithio'n effeithiol, yw atal plant rhag cyrraedd ysgolion arbennig drwy eu harfogi gyda'r sgiliau cymdeithasol, ayb, sydd eu hangen arnynt i allu ymdopi ag addysg prif lif.
- Nad oedd hynny'n gweithio bod tro ac roedd yn wir i ddweud bod yna lwybr o'r canolfannau ABC i'r ysgolion arbennig.
- Bod y Gwasanaeth hefyd yn edrych ar sut i uwch-sgilio'r ysgolion prif lif o ran plant ifanc sy'n dod i mewn ag anawsterau mwy cymhleth, ac yn datblygu'r cydweithio rhwng yr ysgolion arbennig a'r prif lif, gan rannu ymarfer da.
- Bod capasiti'r ysgolion arbennig yn broblem a bod yr Awdurdod yn edrych ar hynny. Nid oedd datrysiad hawdd yn y tymor byr, ond roedd trafodaeth i'w chael gyda'r ysgolion arbennig ynglŷn â sut orau i ryddhau gofod yn y dosbarthiadau.

Mynegwyd pryder ynglŷn â'r amseroedd aros am asesiadau niwroddatblygiadol a gofynnwyd am ragor o wybodaeth ynglŷn â'r cydweithio gyda'r Tîm Niwroddatblygiadol i geisio cyfarch y broblem. Mewn ymateb, nodwyd:

- Bod yna dipyn o fuddsoddiad gan y Llywodraeth, nid yn gymaint o'r sector addysg, ond gwasanaethau eraill o ran cefnogi dysgwyr gydag anawsterau niwroddatblygiadol.
- Bod llawer o blant yn cael eu cyfeirio ond nad oedd y rheini i gyd yn mynd i gael diagnosis ar y diwedd.

- O ran y drefn addysg, ni edrychid ar y diagnosis, ond yn hytrach ar yr anghenion sy'n cael eu hadnabod.
- Bod y gwaith sy'n digwydd ar y cyd â'r timau eraill yn y maes yn cynnwys mapio allan beth mae pawb yn ei roi fel cefnogaeth, gwneud yn siŵr nad oes yna unrhyw ddyblygu ymdrechion a gwneud y gorau o'r adnoddau sydd gan bawb, a hefyd efallai edrych ar gynllunio pa hyfforddiant sydd ei angen a'r mewnbwn i deuluoedd.
- Bod angen symleiddio popeth ar draws y gwasanaethau plant, iechyd ac addysg i hwyluso teuluoedd fel eu bod yn cael y mewnbwn allweddol.

Holwyd beth oedd yr Adran yn ei wneud i geisio cael mwy o athrawon a chymorthyddion i ymgeisio am y swyddi gwag mewn rhai ysgolion. Nodwyd bod ymddygiad plant tuag at athrawon wedi gwaethygu'n sylweddol yn sgil y cyfnod Cofid, a dyna pam bod presenoldeb cymhorthydd yn y dosbarth mor bwysig. Nodwyd hefyd ei bod yn anodd recriwtio siaradwyr Cymraeg i'r ysgolion yn ardal Tywyn, a holwyd sut y gellid dod o hyd i bobl gyda'r cymwysterau gorau i ddod i weithio i'r Ganolfan Iaith newydd fydd yn agor yn Nhywyn. Mewn ymateb, nodwyd:-

- Bod gennym her wirioneddol yng Ngwynedd o ran cynhwysiad ac ymddygiad yn yr ysgolion a bod hyn wedi'i amlygu yn adroddiad Estyn.
- Bod yr Adran yn rhoi blaenoriaeth i argymhellion Estyn ar hyn o bryd ac yn edrych ar gynlluniau sy'n mynd i sicrhau gwell darpariaeth ar draws y sectorau cynradd ac uwchradd ar gyfer plant sydd ag ymddygiadau cynyddol heriol.
- Bod yr ymddygiadau heriol hyn, yn ogystal â'r cynnydd yn y llwyth gwaith, yn sicr yn cael effaith ar recriwtio staff i'r proffesiwn. Nodwyd hefyd ei bod yn mynd yn gynyddol anodd recriwtio penaethiaid a bod nifer o'r penaethiaid presennol yn dysgu 3-4 diwrnod yr wythnos ar ben y cyfrifoldeb o fod yn bennaeth.
- O bosib' bod angen edrych ar greu rhyw fath o ymgyrch i recriwtio athrawon a chymorthyddion i Wynedd, a'r bobl orau i werthu'r proffesiwn yw'r athrawon eu hunain a'r prifathrawon. Er bod yna heriau ymddygiadol, mae yna lawer mwy o brofiadau positif ar lawr dosbarth nag sydd yna o rai negyddol, ac mae angen hyrwyddo hynny.

Nodwyd nad oedd y problemau recriwtio yn unigryw i Wynedd ac y dylid pwysu ar Lywodraeth Cymru am fwy o arian ar gyfer tâl athrawon, neu fel arall, byddwn, o bosib', yn edrych ar gau ysgolion gwledig oherwydd prinder athrawon. Mewn ymateb, nodwyd:-

- Bod y sefyllfa gyllidol yn ein hysgolion yn anodd gyda 38 o ysgolion yn mynd trwy sefyllfa o ormodedd, a hynny gyda toriad o 3% dros dair 3 blynedd.
- Bod yna ostyngiad mewn niferoedd plant ar draws y sir sy'n cyfrannu at y diffyg ymhellach ac yn gwneud sefyllfa penaethiaid yn anodd gan y bydd rhaid iddynt wneud penderfyniadau anodd dros yr wythnosau a'r misoedd nesaf o ran strwythur staffio a sut i symud ymlaen i'r dyfodol.
- Mai hwn oedd y cyfnod mwyaf heriol a welwyd yn y byd addysg ac roedd yn ymddangos bod nifer o bobl abl iawn i gamu i mewn i swydd pennaeth wedi penderfynu aros i'r don basio cyn cymryd y cam hwnnw.

Nodwyd mai'r tâl a'r amodau gwaith sy'n ei gwneud yn anodd recriwtio athrawon a bod y gwir oriau mae athrawon yn gweithio yn gwneud y tâl fesul awr yn gymharol fach.

Holwyd sut y bwriedid ymdopi â'r diffyg penaethiaid dros y blynyddoedd nesaf. Mewn ymateb, nodwyd:-

- Y byddai'r Strategaeth Addysg newydd yn gyfle i wyntyllu hynny hefo'r ysgolion.
- Bod yr atebion posib' yn cynnwys gweithio hefo penaethiaid mewn ysgolion eraill ac annog pobl sy'n dal yn ôl rhag ymgeisio am swydd pennaeth i gamu ymlaen i lenwi'r bwlch, hyd yn oed petai hynny ar sail dros dro yn unig, gan dderbyn y byddai

cynnal y math hwnnw o weinyddiaeth, sydd ddim yn wydn, yn rhoi pwysau ychwanegol ar yr Adran Addysg a GwE.

Cyfeiriwyd at yr anawsterau recriwtio technegwyr mewn ysgolion a holwyd pa ffyrdd gwahanol oedd yna o gefnogi ysgolion o ran y ddarpariaeth TG. Mewn ymateb, nodwyd:-

- Bod yna broblem recriwtio technegwyr gwyddoniaeth, yn ogystal â thechnegwyr TG.
- Yn ogystal â rhannu technegwyr gydag ysgolion eraill, bod technegwyr canolog y Cyngor wedi bod yn daparu gwasanaeth ymestyn allan ar gyfer cefnogi gwaith technegol mewn ysgolion sy'n methu penodi technegydd, ond bod angen technegydd yn y fan a'r lle ar gyfer y mwyafrif o dasgau.
- Bod yr Adran wedi bod yn gweithio gyda Phrifysgol Bangor i weld oes yna fyfyrwyr fyddai â diddordeb mewn gwneud y math yma o waith, ond yn anffodus, nid oedd y cyflogau yn denu'r math yma o unigolion.
- Bod yr Adran hefyd wedi bod yn gweithio gyda Coleg Meirion Dwyfor ac ysgolion e.e. i weld fyddai gan rywun ddiddordeb mewn cymryd blwyddyn allan ar ôl Lefel A i wneud y math yma o waith, ac er y llwyddwyd i gael ambell enw, nid oedd yr unigolion hynny wedi dilyn ymlaen gyda'r cynnig.
- Bod y Strategaeth Ddigidol yn amcanu i gynyddu sgiliau dysgwyr fel eu bod yn gadael ysgol gyda'r sgiliau digidol fydd yn eu galluogi i gyflawni'r swyddi hyn maes o law.
- Bod angen ceisio lleihau'r galw am dechnegwyr yn y lle cyntaf drwy uwchraddio'r dyfeisiadau sydd yn yr ysgolion ar hyn o bryd, er, wrth gwrs, bod raid cofio bod y cynnydd yn nifer y dyfeisiadau ar draws y sir yn mynd i arwain at fwy o alw am gefnogaeth dechnegol.

Awgrymwyd mai canlyniad y toriadau yng nghyllidebau ysgolion fydd dosbarthiadau mwy a holwyd i ba raddau y rhagwelir y bydd angen cyfyngu ar y cwricwlwm er mwyn gwneud iawn i'r pynciau craidd drwy neilltuo mwy o oriau ar eu cyfer gan y bydd dosbarthiadau yn fwy, ac i ba raddau mae hynny wedyn yn milwrio yn erbyn y math o ddatblygiadau sy'n rhan o'r cwricwlwm newydd. Mewn ymateb, nodwyd:-

- Wrth lunio amserlenni gwersi, bod yr ysgolion bob amser yn cychwyn gyda'r pynciau craidd, ac yn adeiladu ar hynny.
- Wrth i'r cwricwlwm newydd ddod i mewn, rhagwelid y gallai fod yn fwy anodd i ysgolion llai gael y balans ar draws y 5 maes dysgu a phrofiad oherwydd yr angen am yr holl arbenigedd a'r amrywiaeth staffio, ond o ran maint dosbarthiadau, dylai ysgolion gael dosbarthiadau hyfyw sy'n gallu dysgu.
- Y dylai'r gyfundrefn cynhwysiad a'r holl gefnogaeth sydd ar gael sicrhau nad yw ysgol byth yn cyrraedd y pwynt o orfod neilltuo mwy o oriau ar gyfer y pynciau craidd.
- Na ragwelid cyfyngu ar y cwricwlwm newydd, ond yn sicr byddai'r ysgolion yn wynebu heriau wrth symud ymlaen.

Sylwyd nad oedd cyfeiriad yn yr adroddiad at y drefn o ddychwelyd plant sy'n mynychu'r canolfannau iaith i'r fam-ysgol ar y 5ed diwrnod o'r wythnos. Mewn ymateb, nodwyd, gan fod y gyfundrefn drochi yng Ngwynedd ar ei newydd wedd bellach wedi cwblhau cylch blwyddyn gyfan, bod y Gwasanaeth yn symud ymlaen i ymgynghori ac ymgysylltu gyda rhanddeiliaid ynglŷn â gwerthusiad o'r gyfundrefn honno. Unwaith y byddai'r sylwadau wedi'u coladu a'r broses wedi'i chwblhau, byddai'r mater yn dod gerbron y pwyllgor hwn i'w graffu.

Nodwyd bod yna gryn bryder mewn un ardal o'r sir yn benodol bod dychwelyd plant o'r canolfannau iaith i'r fam-ysgol 1 diwrnod yr wythnos yn cael effaith ar yr iaith sy'n cael ei defnyddio ar fuarth yr ysgol. Nodwyd bod aelod wedi bwriadu cyflwyno cwestiwn ynglŷn â

hyn i'r Cyngor llawn diwethaf, ond iddo gael ei wrthod. Mewn ymateb, nodwyd petai'r gwerthusiad o'r gyfundrefn yn profi bod angen newid y drefn, byddai'r Gwasanaeth yn edrych ar hynny o ddifri'.

Mewn ymateb i gwestiwn, eglurwyd y byddai'r adolygiad o'r gyfundrefn drochi yn adolygiad mewnol, ond yn cynnwys llais pawb.

Holwyd faint o blant Saesneg fel iaith Ychwanegol oedd yna yng Ngwynedd, yn benodol felly yn y sector cynradd. Mewn ymateb, nodwyd y gellid darparu'r union ffigwr ar gyfer yr aelod.

Holwyd beth oedd sefyllfa'r Polisi iaith o safbwynt plant sydd ddim yn siarad Saesneg na Chymraeg, a holwyd pam nad oeddent, yn y sector cynradd o leiaf, yn mynd ati'n syth i ddysgu Cymraeg. Holwyd hefyd pa wersi y gellid eu dysgu o edrych ar y gyfundrefn dysgu Saesneg, sydd hefyd yn faes arbenigol ieithyddol. Mewn ymateb, nodwyd:-

- Bod plant sydd ddim yn siarad Saesneg na Chymraeg yn cael eu derbyn yn syth i'r canolfannau iaith, a'u bod hefyd yn dysgu Saesneg fel iaith ychwanegol. Nid oedd yna bolisi bod rhaid i'r plant ddysgu Saesneg yn gyntaf.
- Bod 4% o'r plant yn y canolfannau iaith y tymor diwethaf yn blant oedd wedi cyrraedd heb unrhyw Gymraeg na Saesneg.
- Bod y Gwasanaeth a'r Tîm Saesneg iaith Ychwanegol yn rhannu gwerthoedd ac egwyddorion trochi, a hefyd yn cynnal hyfforddiant gydag ysgolion sydd wedi derbyn mewnbwn sylweddol o blant sydd ddim yn siarad Saesneg na Chymraeg.
- Y ceisid sicrhau nad yw'r plant yn cael mewnbwn gan y ddau dîm ar yr un pryd a'u bod yn dod i'r canolfannau iaith yn gyntaf ac wedyn yn derbyn cefnogaeth gan y Tîm Saesneg iaith Ychwanegol.

Nodwyd:-

- Bod y Gwasanaeth leuenctid wedi'i leoli mewn 3 adran wahanol o'r Cyngor dros y 2 flynedd ddiwethaf, a hefyd wedi bod trwy gyfnod o ail-strwythuro eithaf sylweddol.
- Bod yr adroddiad yn sôn am edrych ar gyfleoedd cyllidebol newydd, a holwyd beth a olygid gan hynny.
- Bod holiadur a rannwyd gyda phobl ifanc cyn y Nadolig yn gymhleth dros ben a bod hynny'n codi pryder ynglŷn â dibynadwyedd yr ymgynghori.
- A fyddai'r adolygiad o'r Gwasanaeth yn golygu cynnal ymgynghoriad llawn, neu ddarparu holiadur yn unig?

Mewn ymateb, nodwyd:-

- Y croesawid y Gwasanaeth leuenctid i'r Adran Addysg a chredid mai dyma ei gartref naturiol o fewn y Cyngor o ystyried y gwaith arbennig mae'r Gwasanaeth yn ei wneud gyda'r ysgolion.
- Bod yna waith da yn digwydd hefyd gyda'r bobl ifanc sy'n gadael yr ysgolion, ac sydd, o bosib, angen cefnogaeth i symud ymlaen o ran eu bywyd gwaith a hyfforddiant, ayb, ac roedd hynny eto'n ffitio'n dda o fewn y gyfundrefn addysg.
- Bod y gwaith leuenctid cymunedol yn cael ei ariannu gan wahanol ffynonellau ariannol a grantiau, ayb, a dymunid edrych ar gysondeb y ddarpariaeth ar draws yr ardaloedd.
- Bod y cymorth leuenctid o ran ysgolion yn gyson ac ar gael yn yr ysgolion i gyd a bod yna ganmol i'r gwaith sy'n digwydd yn amlasiantaethol.
- Bod y gwaith hynod o dda o ran y dysgwyr ôl-16 yn digwydd yn unol â'r fframwaith ar gyfer cefnogi dysgwyr sy'n gadael addysg a hyfforddiant.
- O ran y sylw ynglŷn â chymhlethdod yr holiaduron, byddai'r Gwasanaeth yn edrych ar hynny ac yn sicrhau bod y cynnwys yn glir a dealladwy i bawb.

- O ran y goblygiadau cyllidol, er bod yna dorri ar y Gwasanaeth leuenctid o ran y toriadau sydd wedi'u hamlygu, bod y Gwasanaeth yn ffodus i ryw raddau bod swyddi gweigion, ac ati, yn golygu bod modd torri heb golli unigolion allweddol o'r gwasanaeth.

Nodwyd:-

- Na chytunid mai'r Adran Addysg yw'r lle perffaith ar gyfer y Gwasanaeth leuenctid ac y dylai fod yn wasanaeth ar wahân sy'n pontio sawl adran o ystyried bod Cynllun y Cyngor ar gyfer y 5 mlynedd nesaf yn cyfeirio at bwysigrwydd darparu cyfleoedd hamdden a chymdeithasu y tu allan i sefydliad addysg ar gyfer plant a phobl ifanc.
- Y gwelwyd cynnydd yn nifer y bobl ifanc sy'n ei chael yn anodd bod yn rhan o addysg arferol ers cyfnod y pandemig, a bod y Gwasanaeth leuenctid yn hynod bwysig, fel gwasanaeth ataliol bron, fel nad yw pobl ifanc yn mynd i sefyllfa anodd.
- Bod y gwaith mae'r Gwasanaeth leuenctid yn wneud ar hyn o bryd gydag adnoddau prin yn anhygoel.
- Bod y ddarpariaeth wych a gynigir gan yr elusen Porthi Dre yng Nghaernarfon yn gwneud gwahaniaeth aruthrol i les pobl ifanc.
- Bod yr adroddiad yn sôn bod 1,300 o achrediaid wedi'u cwblhau gan bobl ifanc, ac er bod hyn yn lwyddiant i'r bobl ifanc, dylid cwestiynu beth mewn difri' yw gwerth yr achrediaid hyn ar y diwedd. Holwyd a oedd y Gwasanaeth yn cysylltu â'r bobl ifanc hynny sydd wedi cwblhau achrediaid yn y gorffennol i ofyn a fu'r achrediaid hynny o gymorth iddyn nhw gael gwaith neu hyfforddiant. Nodwyd hefyd mai'r flaenoriaeth i bobl ifanc yw cael cyfle i hamddena a chymdeithasu ac y gallai'r angen i gwblhau achrediaid fod yn faen tramgwydd i bobl ifanc ymgysylltu gyda'r Gwasanaeth leuenctid.
- Bod yr adroddiad yn nodi bod y Gwasanaeth leuenctid wedi ymgysylltu gyda 65% o bobl ifanc o Haen 1 a 2 (Nifer o bobl ifanc mwyaf bregus Gwynedd), sy'n golygu na lwyddwyd i ymgysylltu gyda'r 35% arall. Tra'n cydnabod nad yw'n bosib' cyrraedd pawb, a bod yna gynnydd aruthrol wedi bod yn y galw, holwyd pa gynllunio ymlaen llaw sy'n digwydd i sicrhau gallu cyrraedd y galw yn well.

Mewn ymateb, nodwyd:-

- Bod yr ateb o ran sut i gael mwy i ymgysylltu â'r Gwasanaeth leuenctid i'w weld yn y ffaith bod y Gwasanaeth yn gweithio gyda'r plant o fewn yr ysgolion, a hynny mewn ffordd wahanol i'r athrawon a'r cymorthyddion.
- Y cytunid y gallai'r angen i gwblhau achrediaid fod yn faen tramgwydd i bobl ifanc ymgysylltu â'r Gwasanaeth leuenctid, a bod angen edrych ar hynny. Er hynny, roedd rhai pobl ifanc, megis unigolion sydd ddim yn ymgysylltu cystal yn yr ysgol, yn cael gwir werth o'r achrediaid gan eu bod yn caniatáu iddynt gael gwell mynediad i addysg bellach, ayb, na fyddent yn ei gael drwy'r cwricwlwm ysgol yn unig.
- O ran hyrwyddo mwy o bobl ifanc i fod yn rhan o'r Gwasanaeth leuenctid, bod yna strategaeth ar hyrwyddo'r Gwasanaeth ar waith ac o bosib' y byddai ymweld â Phorthi'r Dre yn un ffordd o gael pobl ifanc i ymgysylltu'n well gyda'r Gwasanaeth leuenctid.

Nododd y cynrychiolydd undebau athrawon fod ganddi gwestiynau i'r Pennaeth Addysg a Rheolwr Gyfarwyddwr GwE, ond yn anffodus, bod raid iddi adael y cyfarfod. Gofynnodd Rheolwr Gyfarwyddwr GwE iddi ebostio'r cwestiynau ato fel y gallai ymateb yn uniongyrchol.

Sylwyd bod yr adroddiad yn nodi bod gan 99.16% o staff yr ysgolion DBS cyfredol, sy'n ganran uchel iawn, ond y dylai fod yn 100%, a holwyd ai'r ffaith bod ceisiadau yn cael eu prosesu, ayb, oedd y rheswm am hynny. Mewn ymateb, nodwyd:

- Y dylai'r ganran fod yn 100% yn amlwg a bod yr Adran yn gweithio tuag at hynny. Er hynny, roedd cyrraedd 100% bron yn amhosib', yn enwedig os oes unigolion wedi'u hatal o'r gwaith ac felly'n methu cael prosesu eu DBS, ond yn dal ar y gyflogres tra mae'r ymchwiliad yn mynd rhagddo. Hefyd, roedd yna athrawon llanw, sydd ddim bellach yn dysgu, ond yn parhau ar restr yr Awdurdod, ac un neu ddau o unigolion sy'n disgwyl eu canlyniadau, ayb, o ran y DBS.
- Bod gan yr Awdurdod restr yn nodi ym mha ysgolion ac ym mha wasanaeth mae'r unigolion sydd heb DBS a bod yna Swyddog Diogelu yn cysylltu â phob un ohonynt yn fisol er mwyn sicrhau bod y nifer mor isel ag y gall fod.
- Bod y niferoedd staff sydd heb DBS cyfredol wedi gostwng o 96 i 26 mewn 3 mis.

Holwyd a ellir bod yn glir a yw nifer y plant sy'n cymryd cinio ysgol ar gynnydd ai peidio, ac a yw'r ymgyrchoedd i gael plant i fwyta'n iach yn effeithio ar hynny. Mewn ymateb, nodwyd:-

- Bod y cynnig o ginio am ddim i ddysgwyr cynradd o'r Flwyddyn Derbyn i Flwyddyn 6 yn weithredol yng Ngwynedd ers dechrau mis Medi diwethaf, ac er bod y ddarpariaeth ar gael ar gyfer y plant, bod gwaith i'w wneud eto o ran cwblhau gosod offer mewn ceginau, ac ati.
- Y gwelwyd cynnydd yn nifer y plant sy'n cymryd cinio ysgol ers mis Medi, er, o bosib', nad oedd y cynnydd hwnnw gymaint â'r disgwyl mewn rhai ysgolion, ac roedd lle i fod yn hyrwyddo dipyn mwy ar y cynnig.
- O bosib' bod rhai yn dal i feddwl nad yw'r cynnig yn agored i bawb a bod yr ymdeimlad o stigma ynghlwm â chinio am ddim yn parhau.
- Bod bwriad i gyflwyno adroddiad i'r pwyllgor hwn ym mis Mawrth ar y Prosiect Cinio am Ddim, ac erbyn hynny, byddai'r Adran wedi casglu barn penaethiaid ynglŷn â pha gynnydd maen nhw'n teimlo sydd wedi bod yn eu hysgolion, ydi hynny wedi gwella ar yr elfen bwyta'n iach gan blant ac ydi o wedi effeithio'n gadarnhaol ai peidio ar ymddygiadau neu addysg y plant yn ystod y cyfnodau ar ôl amser cinio.
- Y byddai'r Adran hefyd yn gweithio gyda dwy ysgol ar gynllun peilot i geisio gweld i ba raddau y gellir gweithio'n fwy dwys gyda rhai teuluoedd i geisio'u hannog i fanteisio ar y cynnig.

Nodwyd bod y diwrnod ysgol yn gallu bod yn ddrud i rieni, a holwyd a oedd gwaith ar droed i asesu a oes yna blant yn methu ysgol oherwydd bod eu rhieni'n methu fforddio popeth sydd ei angen. Mewn ymateb, nodwyd:-

- Bod yna waith yn digwydd ar hyn o bryd i edrych yn benodol ar gost gyrru plentyn i'r ysgol yng Ngwynedd.
- Bod ymateb rhieni hyd yma i'r holiaduron a anfonwyd at randdeiliaid wedi bod yn dda, yn egluro'r rhwystredigaeth, nid yn unig o ran y ffaith bod yna gostau, ond bod y costau hynny'n tueddu i ddigwydd ar yr un amser. Byddai'r Adran yn edrych hefyd oes yna sylwadau ynglŷn â phresenoldeb yn benodol yn yr ymatebion ddaw yn ôl.

Holwyd beth oedd y rheswm dros y bwlch rhwng yr hyn sydd yn y gyllideb a gwir gost cludiant ysgol. Mewn ymateb, nodwyd:-

- Bod y gyllideb cludiant yng Ngwynedd yn gor-wario ers blynyddoedd lawer a bod rhaid edrych ar hynny dros yr wythnosau a'r misoedd nesaf.
- Bod y sefyllfa'n gymhleth a'r gyllideb cludiant yn anodd i'w rheoli am nifer o resymau, gan gynnwys plant yn symud ysgolion, plant yn symud i mewn ac allan o ofal, rhai plant gydag anghenion arbennig sy'n cael eu cwrdd y tu hwnt i'r ardal leol, yr angen i gludo plant i ystod o sefydliadau gwahanol, gan gynnwys canolfannau ABC, canolfannau iaith ac ysgolion arbennig, y ffaith bod y contractwyr yn gyfuniad

o gwmnïau bysus a thacsis a bod ambell contractwr yn rhoi'r gorau i'r contract ac yn ail-dendro am y contract am bris uwch.

- Bod bwriad i benodi Rheolwr Cludiant ar gyfer yr Adran Addysg yn y dyddiau nesaf fel bod un person o fewn yr Adran yn cymryd cyfrifoldeb dros gludiant.
- Bod rhaid edrych ar y galw a'r ddarpariaeth er mwyn gweld oes yna ffordd fwy cost-ffeithiol o gludo plentyn o A i B, ond roedd honno'n dasg ynddi'i hun o ystyried nad oes, efallai, ond un cwmni yn y farchnad am y contract mewn rhai ardaloedd gwledig.

Holwyd a oedd gan yr Awdurdod ddarpariaeth i sicrhau bod cynlluniau cydraddoldeb yn cael eu rhoi mewn lle yn yr ysgolion. Mewn ymateb, nodwyd, yn sgil diweddaru'r modelau o bolisïau a chynlluniau yn wyneb y canllawiau newydd, y byddai'r Adran yn rhoi'r arfau gorau i'r ysgolion ddatblygu eu cynlluniau cydraddoldeb unigol eu hunain.

Holwyd a oedd yna broses mewn lle i sicrhau bod plant mewn gofal yn mynychu'r ysgol gymaint â phosib' ac a oedd gan yr Adran y capasiti i gwrdd â phob gofyn statudol o ran plant mewn gofal. Mewn ymateb, nodwyd:-

- Bod gennym y capasiti, ond bod yna broblem o ran mynediad at ddata fel bod modd targedu plant mewn gofal yn amserol gan fod plant yn mynd i mewn ac allan o ofal cyn bod modd darparu unrhyw beth ar eu cyfer o ran yr ysgolion.
- Bod yr Adran yn edrych ar hyn yn benodol a bod y data yn ymestyn ymhellach na phresenoldeb yn unig, ac yn ymwneud â chyrhaeddiad plant mewn gofal yn ogystal.
- Ei bod yn anodd iawn cael gafael ar ddata sy'n dangos lle dylai plentyn mewn gofal fod o ran cyrhaeddiad addysgol a dod i farn ynglŷn ag effeithiolrwydd y ddarpariaeth.
- Bod y Tîm Data yn edrych ar bresenoldeb plant mewn gofal o gymharu â phlant eraill ac yn darganfod ffyrdd dychmygol iawn o ddatrys llawer o'r rhwystrau o ran casglu gwybodaeth o fewn yr ysgolion.

7B ADRODDIAD BLYNYDDOL GWE 2022-23

Cyflwynwyd – Adroddiad Blynyddol GwE 2022-23.

Rhoddodd yr Uwch Arweinydd Rhanbarthol – Ysgolion Cynradd ac Arbennig drosolwg o gynnwys yr adroddiad.

Rhoddwyd cyfle i'r aelodau ofyn cwestiynau a chynnig sylwadau.

Nodwyd y dymunid cydnabod a diolch i'r cymorthyddion dosbarth am roi eu hamser i fynd ar hyfforddiant ac am ymgymryd â'r rôl o ddifri' yn eu gwaith bob dydd. Mewn ymateb, nodwyd y cytunid â'r sylw a bod cymorthyddion effeithiol yn ychwanegu gwerth sylweddol i ysgol.

Nodwyd ei bod yn dormalonnus bod cymorthyddion profiadol gyda blynyddoedd lawer o brofiad a gwybodaeth yn y maes yn gadael i fynd i swyddi eraill sy'n talu gwell cyflog.

Nodwyd bod yr adroddiad yn llawn iaith ansoddeiriol canmoliaethus a bod paragraff cyntaf y Crynodeb Gweithredol ar dudalen gyntaf yr adroddiad yn cael ei ail adrodd air am air dan y pennawd Rhagarweiniad a Chyd-destun. Mewn ymateb, nodwyd bod y paragraff cychwynnol sy'n ymddangos yn y Crynodeb Gweithredol ac yn yr adroddiad ei hun yn ddyfyniad o ganfyddiadau Estyn ar y gwasanaeth, nid yn unig yn lleol yng Ngwynedd, ond yn gyson ar draws 6 awdurdod y Gogledd.

Nodwyd na anghytunid â'r prif flaenoriaethau gwella, ond gofynnwyd am sicrwydd y bydd yr un rhestr o flaenoriaethau yn ymddangos yn yr adroddiad blynyddol nesaf, gydag unrhyw gynnydd yn erbyn y materion hynny wedi'i adnabod. Mewn ymateb, nodwyd:-

- O ran y drefn adrodd, bod yr elfennau sy'n cael eu hadnabod fel rhai sydd angen eu datblygu yn mynd i mewn i'r cynlluniau busnes.
- Bod y blaenoriaethau gwella hyn yn gynwysedig yn y cynlluniau busnes sy'n weithredol ar y funud, a phan fyddai cyfle i adrodd eto ymhen blwyddyn, byddai'r rhain yn sail i ddangos cynnydd yn erbyn y materion sydd wedi'u hadnabod.

Nodwyd nad oedd yna unrhyw gyfeiriad yn yr adroddiad at brofion PISA a holwyd sut y bwriadai GwE ymateb i ganlyniadau'r profion. Mewn ymateb, nodwyd:-

- Oherwydd natur a chefnidir Cymru, ei bod yn ymddangos bod Cymru wedi'i heffeithio'n waeth yn dod allan o'r cyfnod Cofid na nifer o wledydd tebyg i ni.
- Bod profion PISA yn un o ddangosyddion cenedlaethol y Llywodraeth fel rhywbeth sy'n dangos pa mor effeithiol ydi'r gyfundrefn addysg, ond bod perygl mewn gwneud gosodiadau ar brofion rhyngwladol.
- Os yw profion PISA yn mynd i fod yn ddangosydd cenedlaethol sy'n cael ei gyfri' a'i fesur yn ei erbyn, bod rhaid cael strategaeth genedlaethol glir mewn lle sy'n cael ei chefnogi o lefel llywodraeth i wasanaethau fel GwE, ac hefyd i lefel ysgol er mwyn gwneud yn siŵr bod ein disgyblion mwyaf abl yn cael y cyfleoedd i arddangos eu gallu.

Holwyd pa mor bwysig yw llywodraethwyr da i ysgol symud yn ei blaen a beth yw disgwyliadau GwE o lywodraethwyr. Mewn ymateb, nodwyd:-

- Mai rôl llywodraethwr yw bod yn gyfaill beirniadol sy'n gweithio mewn partneriaeth ag ysgolion.
- Bod yna wahoddiad bob amser i lywodraethwyr ymuno ym mheth o'r gwaith mae GwE yn ei wneud yn yr ysgolion, gyda cydweithrediad y pennaeth, e.e sut rydym yn dod i farn ar wahanol bethau, pa dystiolaeth rydym ni'n edrych arni, pa mor dda mae ysgol yn adnabod ei hun (sydd hefyd yn cynnwys llywodraethwyr), beth ydi'r blaenoriaethau a beth a wneir yn eu cylch.
- Y drefn naturiol wedyn fyddai craffu'r materion hyn yn y corff llywodraethol er mwyn adnabod y blaenoriaethau a sut i wella.
- Petai yna ddymuniad i gynnal gweithdai penodol i lywodraethwyr yn y rôl yna'n benodol, diau y gellid trefnu hynny mewn cydweithrediad â'r Pennaeth Addysg. Byddai hefyd angen cyfle i dywys cynghorwyr drwy'r wybodaeth yn y Fframwaith Gwella Ysgolion newydd o ran beth yw'r cyfrifoldebau a sut i gyflawni'r rôl mewn ffordd sy'n newid ychydig bach wrth i ni fynd yn ei blaenau.

Awgrymwyd y byddai'r adroddiad blynyddol yn llawer cliriach petai'n llawer mwy cryno a gofynnwyd i GwE gymryd hyn i ystyriaeth ar gyfer y dyfodol.

Holwyd a fyddai GwE yn rhan o'r gwaith o fonitro'r Siarter Iaith newydd. Mewn ymateb, nodwyd:-

- Nad oedd hynny'n hysbys eto gan fod arian y Gymraeg, a arferai ddod i GwE, yn gorwedd gyda'r awdurdodau yn ei gyfanrwydd ers blwyddyn bellach.
- O ran fframwaith y Siarter Iaith newydd, y byddai'r gwaith monitro yn cael ei wneud gan Gydlynnydd y Siarter Iaith Gwynedd a Môn a Thîm y Gymraeg yn yr awdurdod. Fodd bynnag, roedd hynny'n mynd i fod yn dipyn o her o ystyried nifer yr ysgolion cynradd ac uwchradd ar draws Gwynedd gyfan a'r ffaith bod y Cydlynnydd yn rhannu ei hamser rhwng Gwynedd a Môn.
- Bod yr Adran yn gweithio gyda Llywodraeth Cymru ar hyn o bryd yn edrych ar y goblygiadau ariannol o ran y Gymraeg yn gyfangwbl o ran y Bil Addysg Gymraeg

fel bod modd cyfrifo a chynnig rhagolygon gwariant o beth fydd effaith cyflwyno'r Bil yn y gobaith y bydd y Llywodraeth yn clustnodi swm o arian i gyd-fynd â hynny.

- Petai'r Awdurdod yn gweld bod yna rôl comisiwn i GwE o ran gwneud y gwaith monitro ochr yn ochr â'r Awdurdod, neu ar ran yr Awdurdod, byddai modd cael trafodaeth ynglŷn â hynny.

Mynegwyd y farn bod yr adroddiad yn un tra arwynebol, yn enwedig yr adrannau gwerthuso pwysig sy'n dod o dan y pennawd '*Mynd i'r afael â gwelliannau pellach*', a bod rhai o'r gwelliannau, megis '*parhau i adnabod sut mae cynnydd yn edrych er mwyn cynllunio'r camau nesaf yn fwriadus dros amser*' yn amwys iawn. Holwyd hefyd i ba raddau mae GwE yn monitro data llithriad a chynnydd yn y ddarpariaeth addysg Gymraeg, ac yn goruchwyllo hynny. Mewn ymateb, nodwyd:-

- Nad oedd GwE yn monitro data a chynnydd yn y ddarpariaeth addysg Gymraeg fel mae pethau'n sefyll ar hyn o bryd.
- O ran sylw blaenorol yn ystod y cyfarfod ynglŷn â gweld yr argymhellion yn yr adroddiad blynyddol nesaf, ei bod yn bosib, unwaith eto, y bydd hyd a lled yr hyn y gall GwE ei gynnig yn dipyn llai wrth i ni symud yn ein blaenau, ac roedd honno'n drafodaeth i'w chael dros yr wythnosau a'r misoedd nesaf.
- Bod sylw wedi'i wneud fwy nag unwaith yn ystod y cyfarfod ynglŷn ag amwysedd iaith yr adroddiad, ond o ran hyd adroddiadau, mater bach fyddai darparu adroddiad llawer mwy cryno. Fodd bynnag, byddai hynny'n codi cwestiwn o ran y gwerth mae'r Cyngor yn gael o ddogfen mor fyr, gan gofio bod yna gynulleidfa allanol hefyd, sef yr arolygwyr.
- Bod rhaid cael y cydbwysedd yn iawn i fedru dangos beth yw hyd a lled y rhychwant o wasanaeth mae GwE yn eu rhoi i'r ysgolion.

PENDERFYNWYD derbyn yr adroddiad gan nodi'r sylwadau.

8. PROSIECT ADDYSG ÔL-16 YN ARFON

Cyflwynwyd – adroddiad yr Aelod Cabinet Addysg yn manylu ar daith y Prosiect Addysg Ôl-16 yn Arfon dros y 5 mlynedd ddiwethaf ac yn gwahodd sylwadau'r craffwyr.

Rhoddwyd cyfle i'r aelodau ofyn cwestiynau a chynnig sylwadau.

Mynegwyd siomedigaeth â'r adroddiad ar y sail:-

- Nad oedd sôn yma am gysoni addysg ôl-16 ar draws Gwynedd.
- Er bod yr adroddiad yn cyfeirio at yr ochr academiaidd, ni cheid unrhyw gyfeiriad at yr ochr galwedigaethol a chredid bod gwahanu'r ddwy garfan o blant yn 16 oed yn gamgymeriad anferth.
- Mai mantais coleg trydyddol yw ei fod yn cadw'r dysgwyr i gyd hefo'i gilydd hyd 18 oed ac roedd yn drist nad oedd plant Arfon yn cael yr un cyfle â phlant Dwyfor a Meirionnydd.

Mewn ymateb, nodwyd bod modd i'r disgyblion yn Arfon astudio pynciau academiaidd a phynciau galwedigaethol drwy'r chweched dosbarth yn yr ysgolion ar hyn o bryd.

Gofynnwyd am fwy o wybodaeth ynglŷn â Chwmni Iaith Cyf a gomisiynwyd i gyflawni gwaith ymchwil yn y maes ar ran yr Adran Addysg. Mewn ymateb, nodwyd bod Cwmni Iaith Cyf yn gwmni allanol gyda phrofiad dros nifer o ddegawdau o gynllunio ieithyddol, a phrofiad hefyd yn y maes addysg a hyfforddiant.

PENDERFYNWYD derbyn yr adroddiad gan nodi'r sylwadau.

Dechreuodd y cyfarfod am 10.30yb a daeth i ben am 4.00yp.

Cadeirydd

Adroddiad Pwyllgor Craffu Addysg ac Economi

Dyddiad :	21 Mawrth 2024
Teitl:	Cynllun Twf Gogledd Cymru – Adroddiad Perfformiad Chwarter 3 2023/24
Aelod Cabinet :	Cyng. Dyfrig Siencyn
Awdur :	Sioned E Williams, Pennaeth Economi a Chymuned Hedd Vaughan Evans, Pennaeth Gweithrediadau, Uchelgais Gogledd Cymru
Adran:	Economi a Chymuned

1. PAM FOD ANGEN CRAFFU

- 1.1. Ym mis Rhagfyr 2020, fe wnaeth y Bwrdd Uchelgais a Llywodraethau Cymru a'r DG gytuno ar y Cytundeb Terfynol ar gyfer Cynllun Twf Gogledd Cymru. Mae adrodd ar gynnydd y Cynllun Twf yn rheolaidd yn un o ofynion y Cytundeb Terfynol. Yn dilyn ystyriaeth gan Fwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru, caiff yr adroddiadau eu rhannu gyda Llywodraeth Cymru, Llywodraeth y DU a phwyllgorau craffu'r awdurdodau lleol.
- 1.2. Pwrpas yr adroddiad yma yw cyflwyno adroddiad Chwarter 3 y Cynllun Twf a Chofrestr Risg y Portffolio er sylw Pwyllgor Craffu Cyngor Gwynedd.

2. CEFNDIR AC YSTYRIAETHAU PERTHNASOL

- 2.1 Mae dau atodiad i'r adroddiad hwn sydd yn cynnwys gwybodaeth am gynnydd yn y gwaith:
 - Cynllun Twf Gogledd Cymru - Adroddiad Perfformiad Chwarter3
 - Cofrestr Risg y Portffolio – Rhagfyr 2023
- 2.2 Cynllun Twf Gogledd Cymru - Adroddiad Perfformiad Chwarter 3
 - 2.2.1 Mae adroddiad perfformiad Chwarter 3 yn darparu trosolwg o gynnydd ar raglenni a phrosiectau'r Cynllun Twf.
 - 2.2.2 Y chwarter hwn, gwelwyd cymeradwyo diweddariad Achos Busnes y Portffolio a'i gyflwyno i Lywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU fel rhan o'r broses dyfarnu cyllid flynyddol.
 - 2.2.3 Cymeradwyodd y Bwrdd Uchelgais Achosion Busnes Amlinellol dri prosiect yn ystod y chwarter sef y prosiect Rhwydwaith Talent Twristiaeth, Egri ac Gwaith Treulio Anerobig Glannau Dyfrdwy. Hefyd cafodd Achos Fusnes Llawn prosiect Canolfan Opteg a Pheirianeg Menter, sydd yn gam mawr ymlaen ar gyfer y Cynllun Twf.
 - 2.2.4 Mae diweddariad Chwarter 3 yn dangos prosiectau yn adrodd yn erbyn proffil cyflawni diwygiedig y portffolio. Mae tri prosiect yn adrodd yn goch ar hyn o bryd naill yn sgil risgiau i sgôp y prosiectau, neu oedi sylweddol i amserlenni'r prosiectau:
 - Cysylltu yr Ychydig % Olaf – Mae gweithgaredd caffael ar y prosiect wedi'i atal nes bod Llywodraeth y DU yn cadarnhau dyddiad lansio ei hymyrraeth newydd, disgwylir iddo gael ei gadarnhau yn Ch3 23/24 i'w lansio yn 2024. Mae'n debyg bydd yr ymyrraeth newydd gan Llywodraeth y DU yn cyfarch neu gwella ar amcanion gwario y prosiect.

- Porth y Gorllewin, Wrecsam – mae angen adolygiad o'r prosiect i asesu'r gwaith o'i gyflawni gan ystyried y Panel Adolygu Ffyrdd a phedwar prawf Llywodraeth Cymru ar gyfer buddsoddiad priffyrdd.
- Canolbwynt Economi Gwledig Glynllifon – caniatâd cynllunio eto i'w sicrhau. Mae gwaith arolygu ar y gweill yn unol â chais Cyfoeth Naturiol Cymru a CADW.

2.5 Cofrestr Risg y Portffolio – Rhagfyr 2023

- 2.5.1 Caiff Cofrestr Risg y Portffolio ei diweddaru'n rheolaidd gan y Swyddfa Rheoli Portffolio a'i hadolygu gan y Bwrdd Portffolio a Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru yn chwarterol.
- 2.5.2 Mae'r gofrestr risg wedi'i diweddaru'n llawn gyda nifer o newidiadau wedi'u cofnodi yn y dogfennau, yn cynnwys disgrifiadau risg wedi'u diwygio, sgorio a chatau lliniaru diwygiedig ac mae'r sylwadau wedi'u diweddaru ar gyfer yr holl risgiau.
- 2.5.3 Er bod y proffil risg wedi parhau'n sefydlog dros y chwarter diwethaf, mae'r proffil risg yn parhau yn uchel gyda nifer o risgiau gweddilliol coch gan gynnwys capasiti, oedi, fforddiadwyedd, buddsoddiad sector gyhoeddus a preifat, caniatáu ac amcanion gwariant. Mae un sgôr risg gweddilliol wedi lleihau. Mae'r risg ar y cyd-destun economaidd wedi cynyddu o ganlyniad i'r materion byd eang datblygol sy'n effeithio ar y gadwyn gyflenwi a'r farchnad ynni sy'n debygol o effeithio ar gostau yn y tymor byr i'r tymor canolig. Mae'r risg o oedi wedi gostwng ond mae'n parhau i fod yn goch oherwydd y cynnydd a wnaed yn ystod y chwarter gan gynnwys cymeradwyaeth yr OBC a'r FBC.

3. ARGYMHELLIAD

- 3.1. **Fod y Pwyllgor yn craffu perfformiad Bwrdd Uchelgais Gogledd Cymru yn gweithredu'r Cynllun Twf ac yn derbyn fod mesurau lliniaru mewn lle i ymateb i'r risgiau.**

ATODIADAU:

Atodiad 1	Cynllun Twf Gogledd Cymru - Adroddiad Perfformiad Chwarter 3
Atodiad 2	Cofrestr Risg y Portffolio - Ionawr 2023

Cynllun Twf Gogledd Cymru

2023-24 Chwarter 3

(Hydref – Rhagfyr 2023)

Adroddiad Perfformiad

Tud. 27

1. Crynodeb y Cyfarwyddwr Portffolio	3
2. Perfformiad y Portffolio	4
3. Perfformiad y Rhaglen Ddigidol.....	5
4. Perfformiad y Rhaglen Ynni Carbon Isel	8
5.Perfformiad y Rhaglen Tir ac Eiddo	11
6. Perfformiad y Rhaglen Bwyd-Amaeth a Thwristiaeth	15
7. Perfformiad y Rhaglen Arloesi mewn Gweithgynhyrchu Gwerth Uchel.....	17
8. Olrhain Cynnydd y Prosiectau.....	19
9. Piblinell Cyflawni Prosiectau'r Cynllun Twf	20
10. Traciwr Amcanion - Trosolwg o gyflawni	21
11. Cynllun Twf - Proffil Gwariant Cyfalaf	22
11. Cynllun Twf - Proffil Gwariant Cyfalaf wedi'i Addasu yn ôl Risg.....	23
12. Prosiectau'r Cynllun Twf: Proffil Dyranriad Cyllid Cyfalaf	24
ADODIAD A - Crynodeb o Brosiectau'r Cynllun Twf.....	25

Yn ystod y chwarter hwn, gwelsom gynnydd sylweddol wrth gyflawni prosiectau'r Cynllun Twf

Cymeradwywyd Achosion Busnes Amlinellol ar gyfer y prosiectau Rhwydwaith Talent Twristiaeth, Safle Treuliad Anaerobig Glannau Dyfrdwy ac Egni gan y Bwrdd Uchelgais ac argymhellwyd bod Achosion Busnes Llawn yn cael eu paratoi i'r Bwrdd eu hystyried yn dilyn cwblhau'r camau gweithredu sy'n weddill.

Cymeradwywyd yr Achos Busnes Llawn ar gyfer y prosiect Canolfan Opteg a Pheirianeg Menter gan y Bwrdd. Mae hon yn garreg filltir arwyddocaol ar gyfer y Cynllun Twf a bydd yn gweld y prosiect yn dechrau ar y safle ym mis Chwefror 2024 gyda Wynne Construction wedi'u penodi fel y prif contractwr ar gyfer datblygiad Plas Coch.

Mae Achos Busnes y Portffolio sydd wedi'i ddiweddarau bellach wedi'i gymeradwyo gan y Bwrdd a'i gyflwyno i Lywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU fel rhan o'r broses dyfarnu cyllid flynyddol.

Cynhaliwyd yr Adolygiad Porth Portffolio o'r Cynllun Twf gan y panel o arbenigwyr annibynnol yn ystod mis Hydref. Rhoddodd yr adroddiad sgôr hyder Ambr-Coch gan nodi 15 o argymhellion i ni fynd i'r afael â nhw. Cyflwynwyd cynllun gweithredu i'r Bwrdd Uchelgais ym mis Rhagfyr.

Cynhaliwyd adolygiad Sicrwydd Cynllun Gweithredu (AAP) dilynol ym mis Rhagfyr, a oedd yn canolbwyntio ar effeithiolrwydd y camau gweithredu i fynd i'r afael â'r argymhellion. Rhoddodd yr adolygiad Sicrwydd Cynllun Gweithredu gradd hyder 'Ambr-Gwyrdd' gan ddangos cynnydd yn erbyn yr argymhellion.

Cwblhaodd Savills waith ar eu hadroddiad Dadansoddiad Buddsoddi, a chyflwynwyd cyfres o egwyddorion buddsoddi sylfaenol i'r Bwrdd Uchelgais ym mis Rhagfyr. Bydd gwaith ar Strategaeth Fuddsoddi fanwl yn parhau gyda'r nod o gyflwyno i'r Bwrdd ym mis Chwefror.

Gan edrych ymlaen, mae 2024 yn addo i fod yn flwyddyn gyffrous i Uchelgais Gogledd Cymru a'r Cynllun Twf, a disgwylir cynnydd sylweddol eleni ar ein prosiectau.

Alwen Williams, Cyfarwyddwr Portffolio

Alwen Williams

Themâu	Statws RAG	Sylwadau
Achos Busnes y Portffolio		Fe wnaeth y Bwrdd gymeradwyo diweddariad 2023 Achos Busnes y Portffolio ym mis Hydref ac mae wedi'i gyflwyno i Lywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU fel rhan o'r broses dyfarnu cyllid flynyddol.
Piblinell Cyflawni		Mae'r biblinell gyflenwi yn cael ei hadolygu a'i diweddaru fel rhan o ddiweddariad Achos Busnes Portffolio 2023. Bydd y prosiectau bellach yn adrodd yn erbyn yr amserlen ddiwygiedig hon
Llywodraethu		Mae'r Fframwaith Rheoli Portffolio, Rhaglenni a Phrosiectau bellach wedi'i sefydlu gyda'r Bwrdd Portffolio a'r pum Bwrdd Rhaglen yn gweithredu'n effeithiol. Mae gweithdrefn Gwrthdaro Buddiannau yn ei lle ar draws yr holl Fyrddau.
Sicrwydd		Mae pedwerydd adolygiad sicrwydd blynyddol y Cynllun Twf (Adolygiad Sicrwydd Rhaglenni) wedi'i gwblhau ym mis Hydref 2023, gyda'r adroddiad yn cyflawni gradd hyder 'Ambr-Coch' ar gyfer y portffolio. Cynhaliwyd adolygiad Sicrwydd Cynllun Gweithredu (AAP) ym mis Rhagfyr 2023, gyda'r adroddiad yn cyflawni gradd hyder 'Ambr-Gwyrdd'. Mae'r adolygiad nesaf wedi cael ei drefnu a bydd yn cael ei gynnal ym mis Hydref 2024.
Adnoddau a Chapasiti		Mae ymgyrch recriwtio wedi bod ar waith i benodi i saith rôl yn y Swyddfa Rheoli Portffolio. Mae swyddogion newydd wedi ymuno â'r tîm a bydd eraill yn ymuno yn y flwyddyn newydd, gan fynd â'r tîm i gapasiti llawn. Mae hyn yn cynnwys capasiti ychwanegol i gyflawni ar ffrydiau gwaith SPF. Mae'r contractau tymor penodol yn y tîm wedi'u hymestyn i fis Mawrth 2025, gan leihau'r risg y bydd staff yn gadael yn y tymor byr.
Cyllid		Mae cyfanswm o £2.28m o arian y Cynllun Twf wedi cael ei wario hyd at ddiwedd 2022/23, gydag £1.8m o hwnnw ar y Ganolfan Prosesu Signal Digidol. Hyd yma yn 2023/24, mae £474k o refferniwr Cynllun Twf wedi cael ei wario.
Buddsoddiad		Mae sicrhau'r buddsoddiad sector cyhoeddus a phreifat sydd ei angen i gyflawni'r Cynllun Twf yn parhau i fod yn risg arwyddocaol ar draws y portffolio. Fe wnaeth y Bwrdd Uchelgais gymeradwyo'r Egwyddorion Buddsoddi yn ystod eu cyfarfod ym mis Rhagfyr 2023, mae'r strategaeth fuddsoddi yn cael ei datblygu i gefnogi'r tîm i fodloni'r targedau buddsoddi.
Risg		Mae ailglustnodi adnoddau'r PMO yn dilyn adolygiad PAR y Portffolio wedi cyflymu'r gwaith o ddatblygu'r OBC a'r FBC rhyw gymaint gan leihau'r risg o oedi a byddwn yn parhau gyda'r dull hwn o weithio i leihau'r risg ymhellach. Mae risgiau lefel portffolio o ran caniatâd ac mae'r oedi yn parhau i fod yn uchel yn sgil materion lefel prosiect. Mae fforddiadwyedd yn parhau i fod yn risg uchel oherwydd chwyddiant parhaus, materion yn y gadwyn gyflenwi a chynnydd mewn costau adeiladu.
Monitro a Gwerthuso Buddion		Mae'r fframwaith gwireddu buddion, monitro a gwerthuso a'r diffiniadau dangosyddion wedi'u cwblhau'n derfynol, ac mae'r tri maes olaf yn parhau i gael eu trafod gyda Llywodraeth Cymru. Mae canllaw defnyddwyr system yn cael ei ddatblygu ar gyfer y system adrodd ac mae'r ail gam o hyfforddiant defnyddwyr wedi'i drefnu ar gyfer mis Chwefror.
Cyfathrebu ac Ymgysylltu		Y cyhoeddiad ar gymeradwyo OBC ac FBC oedd y prif ffocws, ynghyd â hyrwyddo cyfleoedd recriwtio gydag Uchelgais Gogledd Cymru. Parhau i dyfu wnaeth ein hymgysylltiad a'n cyrhaeddiad ar y cyfryngau cymdeithasol, gyda dros 6,400 o ddefnyddwyr gwasanaeth.

Tud. 30	Cyflawni yn ôl y Cynllun a dim materion i roi sylw iddynt (dim angen gweithredu)	Rhywfaint o oedi gyda'r cyflawni ac/neu mân faterion/materion cymedrol sydd angen sylw (camau gweithredu rheoli yn eu lle)	Cyflawni ar ei hôl hi'n sylweddol a/neu materion sylweddol i roi sylw iddynt (angen gweithredu ar frys)
---------	--	--	---

Nod y Rhaglen	Targed Creu Swyddi	Targed Buddsoddi GVA	Cyfanswm Targed
Cyflawni newid amlwg yn y cysylltedd digidol sydd ei angen i sicrhau y gall Gogledd Cymru gyflawni galw'r defnyddwyr, cynnal cyflymdra â gweddill y DU, datgloi potensial sectorau a safleoedd â blaenoriaeth am dwf a thanategu ecosystem arloesi ffyniannus.	380	£158m	£41.7m

Statws RAG	Sylwebaeth Rheolwr y Rhaglen
	- Cynhaliwyd adolygiad Porth 2 ar gyfer prosiect Safleoedd Allweddol a Choridorau Cysylltiedig '4G+' ym mis Tachwedd gyda'r adolygwyr yn darparu asesiad Amber-Green. Mae'r PMO bellach yn gweithio ar fynd i'r afael â meysydd i'w gwella cyn cyflwyno'r achos busnes amlinellol i'w ystyried gan y Byrddau Portffolio ac Uchelgais Economaidd. - Mae gwaith wedi parhau ar achosion busnes Campysau Cysylltiedig gydag Achos Cyfiawnhad Busnes dros fuddsoddi rhanbarthol mewn rhwydweithiau LPWAN ar gam datblygedig. - Mae'r Rhaglen yn gwneud cynnydd gyda thri phrosiect digidol y Gronfa Ffyniant Gyffredin ar fin rhedeg yn ystod 2024. Mae gwaith ar y gweill yn cynnwys pob un o'r cynghorau'n ymchwilio i ddulliau newydd o ddefnyddio eiddo sy'n eiddo i'r cyngor i gefnogi sut mae darpariaeth symudol 4G yn cael ei darparu yn y rhanbarth. Mae cymorth ychwanegol i gymunedau i wella eu band eang a busnesau lleol yn deall opsiynau ar gyfer mabwysiadu technolegau digidol newydd hefyd yn cael ei baratoi i ddechrau yn gynnar yn 2024.

Cyng Mark Pritchard
Aelod Arweiniol

David Fitzsimon
Uwch Berchennog Cyfrifol

Stuart Whitfield
Rheolwr Rhaglen

Cyflawni yn ôl y Cynllun a dim materion i roi sylw iddynt (dim angen gweithredu)	Rhywfaint o oedi gyda'r cyflawni ac/neu mân faterion/materion cymedrol sydd angen sylw (camau gweithredu rheoli yn eu lle)	Cyflawni ar ei hôl hi'n sylweddol a/neu materion sylweddol i roi sylw iddynt (angen gweithredu ar frys)
--	--	---

Cyfansoddiad grŵp llywio'r prosiect (Ariannwr y Prosiect)	Cam y Prosiect	Cerrig Milltir Allweddol (y chwarter hwn)	Cerrig Milltir Allweddol (y chwarter nesaf)	Statws RAG	Rhesymeg RAG
Canolfan Prosesu Signal Digidol Prifysgol Bangor	Cyflwyno	Dau gynnig SMRI (Menter Ymchwil Busnesau Bach) a gyflwynwyd i Her 'Rhwydwaith Rhwydweithiau' Adran Gwyddoniaeth, Arloesi a Thechnoleg y DU	Cyflwyno achos cyfiawnhad busnes terfynol ar gyfer y drydedd gyfran o gyllid i brynu offer.		Mae cynnydd gyda'r gefnogaeth ar gyfer creu swyddi anuniongyrchol yn peryglu peidio â chwrdd â'r lefelau a ragwelir. Mae'r Prosiect wedi datblygu cynigion SBRI newydd i geisio mynd i'r afael â hyn ac mae'n datblygu ecosystem ddigidol o gyflogwyr i wella masnacheiddio allbynnau ymchwil y Ganolfan.
Cysylltu'r Ychydig % Olaf Bwrdd Uchelgais Economaidd	Datblygu'r Achos Busnes Llawn	- Dogfennau caffael a chontractau wedi'u cwblhau. - Cais SPF yn mynd rhagddo. Mae ymgysylltu â band-llydan cymunedol yn ffrwd gwaith yn y cais.	- Llywodraeth y DU i gadarnhau'r dyddiad lansio ar gyfer ei ymyrraeth newydd. - Penderfyniad ar ail-sgopio'r prosiect o fewn y rhaglen - Caffael prosiect a ariennir gan SPF i gefnogi cymunedau		- Mae Llywodraeth y DU wedi cynnig ymyrraeth newydd sy'n debygol o gyflawni neu wella amcanion gwariant y prosiect diwethaf. - Mae gweithgarwch caffael wedi'i atal tan i Lywodraeth y DU gadarnhau'r dyddiad lansio ar gyfer ei phrosiect, y disgwylir iddo gael ei gadarnhau yn Ch3 23/24 i'w lansio yn 2024 - Bydd prosiect SPF yn cefnogi amcanion gwariant drwy hyrwyddo cyllid i gymunedau i wella band eang yn lleol
Safleoedd a Choridorau Cysylltiedig Bwrdd Uchelgais Economaidd	Datblygu'r Achos Busnes Amlinellol	- Cymeradwyaeth PMO o Achosion Busnes Amlinellol - Adolygiad Porth 2 4G+ Tachwedd, Ambr Gwyrdd - Cymeradwyaeth y Bwrdd Rhaglen ar gyfer OBC 4G+	- Cymeradwyaeth Bwrdd Portffolio 4G + OBC - Cymeradwyaeth y Bwrdd Uchelgais Economaidd 4G + OBC - Cymeradwyaeth Bwrdd Cyflawni Busnes 4G + OBC - Adolygiad Porth 2 OBC Ffibr		- Adolygiad Porth 2 o asesiad 4G + Ambr Gwyrdd gydag argymhellion nawr yn cael sylw cyn ystyriaeth y Bwrdd Portffolio a'r Bwrdd Uchelgais - Adolygiad Porth 2 OBC Ffibr i'w drefnu
Campysau Cysylltiedig Bwrdd Uchelgais Economaidd	Datblygu'r Achos Busnes Amlinellol	- Cymeradwyo cais SPF, mae hyn yn cynnwys cyllid ar gyfer asesiadau cysylltedd ar draws y rhanbarth i gefnogi amcanion y prosiect Di-wifr Uwch - Cymeradwyaeth bwrdd prosiect LPWAN BJC - SOC Di-wifr Uwch wedi'i gymeradwyo	- Caffael LPWAN - Adolygiad Porth 2 i'w drefnu ar gyfer achos busnes Di-wifr Uwch - Cymeradwyaeth bwrdd ac Adolygiad Ffrind Critigol - Adolygiad PMO OBV di-wifr uwch		- LPWAN BJC wedi'i ddatblygu gyda chymeradwyaeth y bwrdd prosiect - SOC Di-wifr Uwch wedi'i gymeradwyo ac OBC yn cael ei ddatblygu ar gyfer adolygiad PMO yn Ch4.

Nod y Rhaglen	Targed Creu Swyddi	Targed Buddsoddi GVA	Cyfanswm Targed
Datgloi buddion economaidd prosiectau ynni carbon isel trawsffurfiol a sefydlu Gogledd Cymru fel un o leoliadau arweiniol y DU ar gyfer cynhyrchu ynni carbon isel, arloesedd a buddsoddi yn y gadwyn gyflenwi.	980	£530m	£668.5m

Statws RAG	Sylwebaeth Rheolwr y Rhaglen
	Egni – Mae'r OBC wedi cael ei gymeradwyo gan y Bwrdd Uchelgais Economaidd. Glannau Dyfrdwy – Mae'r OBC wedi cael ei gymeradwyo gan y Bwrdd Uchelgais Economaidd. Her Noddi Hydrogen – Mae'r ceisiadau wedi cael eu sgorio a'u cymedroli. Cam nesaf fydd eglurhad, cyfweiliad technegol ac argymhelliad a gyflwynir ar gyfer cymeradwyaeth y Bwrdd Uchelgais Mawrth 2024. Cydnerth – yn dilyn newidiadau i drothwyon Cymorth Gwladwriaethol, gellid bellach ystyried cyllid i brosiect Cydnerth fel cymhorthdal yn hytrach na buddsoddiad ar sail fasnachol. Ar hyn o bryd mae tîm Morlais Menter Môn yn gweithio ar gynnig ar gyfer Uchelgais Gogledd Cymru i'w ystyried y bydd angen ystyriaeth rheoli cymhorthdal ar gyfer hynny. Recriwtio – Dechreuodd Denise Creed yn rôl Swyddog Prosiect Ynni ar yr 20fed o Dachwedd a bydd Sandra Sharp yn dechrau fel Rheolwr Prosiect Ynni ar yr 22ain o Ionawr.

Cyng Llinos Medi
Aelod Arweiniol

Dylan Williams
Uwch Berchennog Cyfrifol

Elgan Roberts
Rheolwr y Rhaglen

	Cyflawni yn ôl y Cynllun a dim materion i roi sylw iddynt (dim angen gweithredu)	Rhywfaint o oedi gyda'r cyflawni ac/neu mân faterion/materion cymedrol sydd angen sylw (camau gweithredu rheoli yn eu lle)	Cyflawni ar ei hôl hi'n sylweddol a/neu materion sylweddol i roi sylw iddynt (angen gweithredu ar frys)
--	--	--	---

4. Perfformiad y Rhaglen Ynni Carbon Isel

Cyfansoddiad grŵp llywio'r prosiect (Ariannwr y Prosiect)	Cam y Prosiect	Cerrig Milltir Allweddol (y chwarter hwn)	Cerrig Milltir Allweddol (y chwarter nesaf)	Statws RAG	Rhesymeg RAG
Cydnherth (Morlais) Menter Môn	Datblygu'r Achos Busnes Amlinellol	- Prosiect Morlais wedi cwblhau. - Agorwyd Is-orsaf Morlais yn swyddogol gan y Prif Weinidog ar yr 20fed o Hydref. - Grŵp Cydweithredol a sefydlwyd i fynd i'r afael â T&Cs WEFO a mecanwaith cyllido'r Cynllun Twf. - Benthyciad gweithredol wedi'i sicrhau drwy Lywodraeth Cymru.	- OBC i'w ddiweddaru a'i gwblhau. - Cwblhau mecanwaith ariannu'r Cynllun Twf i'r prosiect sy'n cydymffurfio â threfn Rheoli Cymhorthdal. - Paratoi OBC ar gyfer cymeradwyaeth Mawrth 2023.		Penderfyniadau i'r mecanwaith cyllido eu hangen cyn y gellir cyflwyno OBC i'w gymeradwyo
Hwb Hydrogen Bwrdd Uchelgais Economaidd	Datblygu'r Achos Busnes Amlinellol Strategol	- Derbyniwyd ceisiadau mewn ymateb i'r Her Noddwr Hydrogen. Wedi eu sgorio a'u cymedroli. - Mae cwestiynau eglurhad wedi'u rhoi i'r cynigwyr.	- Cyfweliad technegol ar gyfer darpar noddwyr cyn i'r asesiad terfynol ddod i ben. - Cyflwyno argymhelliad i'r Bwrdd Uchelgais Economaidd ym mis Mawrth 2024 i ddewis noddwr.		Ceisiadau a dderbynnir gan sefydliadau credadwy, ychydig o oedi gyda'r broses i flaenoriaethu ar y gweill â blaenoriaeth o brosiectau, ond nid yw'r amserlenni cyffredinol yn cael eu heffeithio
Egni Prifysgol Bangor	Datblygu'r Achos Busnes Llawn	- Aeth datblygiad Cam 2 RIBA ymlaen i'r amserlen. - Cymeradwywyd OBC gan y Bwrdd ym mis Rhagfyr	- Cyhoeddi a chytuno adroddiad Cam 2 RIBA. - Dechrau ar ddatblygu FBC. - Dechrau gweithgaredd Cam 3 RIBA.		Mae'r prosiect yn mynd rhagddo ar amser ac ar y gyllideb.
Ynni Lleol Blaengar Bwrdd Uchelgais Economaidd	Datblygu'r Achos Busnes Llawn	- Cytuno ar y newidiadau sydd i'w hymgorffori yn y cynnig tendro diwygiedig - Sesiwn rhanddeiliaid a gynhaliwyd gyda chynrychiolwyr o'r sector preifat a'r trydydd sector - adborth defnyddiol a dderbyniwyd i'w ymgorffori mewn tendr wedi'i ddiweddaru - Mecanwaith ffioedd wedi'i ddiweddaru	- Cwblhau'r dogfennau tendro - Ail-lansio'r tendr - Cwblhau strategaeth fuddsoddi a drafftio FBC.		Oedi cyn cwblhau'r FBC a lansio'r Gronfa oherwydd y methiant i benodi Cynghorydd Cronfa ar yr ymgais gyntaf

Trawsfynydd Cwmni Egino	Datblygu'r Achos Busnes Amlinellol Strategol	Dim cynnydd sylweddol gyda'r prosiect hwn ers yr adroddiad diwethaf oherwydd ansicrwydd ynghylch y broses o ddewis safleoedd dan arweiniad Llywodraeth y DU	Datganiad diweddar Llywodraeth y DU o ymgynghoriadau a map ffordd ar gyfer adolygu niwclear gyda Cwmni Egino i ddeall yr effeithiau ar y prosiect		Ansicrwydd ynghylch amserlenni cyflenwi rhaglenni hyd nes y bydd proses dewis y safle wedi'i chwblhau gan Lywodraeth y DU
Gwaith Treulio Anaerobig Glannau Dyfrdwy The Circular Economy Developments Limited	Datblygu'r Achos Busnes Llawn	- Adolygiad Porth wedi'i gwblhau - Cymeradwywyd OBC yng nghyfarfod Bwrdd Uchelgais Economaidd Rhagfyr - Contractau ar waith gyda chontractwyr EPC & O&M	- Gweithredu argymhellion OBC a pharatoi FBC - Cytuno ar gytundeb ariannu - Cwblhau asesiad rheoli cymhorthdal		Cytundeb cyllido i'w gwblhau ac asesiadau rheoli cymhorthdal i'w cwblhau cyn cymeradwyaeth yr FBC sy'n cyflwyno rhywfaint o risg.
Hwb Hydrogen Caergybi Menter Môn	Datblygu'r Achos Busnes Amlinellol	- Ove Arup cyfarfod cychwynnol i gefnogi Datblygu OBC ac FBC. - Cyfarfodydd peirianeg parhaus, ymgysylltu contractwyr sifil ar gyfer astudiaethau geodechnegol bwrdd gwaith. Datblygu rhwyddineb cysylltiad cyfleustodau. Cychwyn trafod caffael plot. - Derbyniwyd astudiaethau cysylltiad grid.	- Cwblhau astudiaethau geotechnegol, cytundeb cysylltiad a thopoleg grid 132kV. - Cyflwyno adnodd cymorth MM ychwanegol. - Cynnydd datblygiad OBC. - Adolygiad Porth a chyflwyniad drafft OBC.		Penderfyniadau buddsoddi sy'n ofynnol gan fuddsoddwyr allanol (EDF a Llywodraeth y DU) sy'n ddibynnol ar eraill

Nod y Rhaglen	Targed Creu Swyddi	Targed Buddsoddi GVA	Cyfanswm Targed
Mynd i'r afael â'r diffyg tir ac eiddo addas ar gyfer twf busnes a dod â safleoedd ymlaen ar gyfer datblygiadau tai. Cyflawni gwelliannau sy'n symbylu buddsoddiad mewn safleoedd ac eiddo ym mhorthladd Caergybi a'r ardal ehangach. Hwyluso rhaglenni eraill drwy sicrhau bod y seilwaith tir ac eiddo cywir ar gael.	2280	£1.29bn	£355.4m

Statws RAG	Sylwebaeth Rheolwr y Rhaglen
Tud. 37	• Warren Hall, Brychdyn - Mae ymgynghorwyr Llywodraeth Cymru wedi adrodd ar effaith achos diogelwch maes awyr Penarlâg ar safle'r prosiect ac mae trafodaethau agos yn cael eu cynnal gydag Airbus UK. • Porth y Gorllewin, Wrecsam - Cynhaliodd y Cyngor, Llywodraeth Cymru a Trafnidiaeth Cymru weithdy i asesu argymhellion yr Adolygiad Ffyrdd i gyflawni prosiect a model yn unol â'r pedwar prawf a fabwysiadwyd gan Lywodraeth Cymru. Cytunwyd y bydd Trafnidiaeth Cymru yn cynnal Adolygiad Traffig WELTAG O. i ddarparu adolygiad o'r sylfaen dystiolaeth ar gyfer llif a niferoedd traffig ar ôl y pandemig. • Cyn Ysbyty Gogledd Cymru, Dinbych - Roedd Cyngor Sir Ddinbych yn llwyddiannus yn eu cais Rownd 3 y Gronfa Ffyniant Bro i Lywodraeth y DU a gellid defnyddio swm dros dro o gyllid o'r prif swm a ddylfarnwyd i gynorthwyo i ddatrys y materion hyfywedd datblygu a achosir gan gynyddu costau adeiladu yn y diwydiant adeiladu. Mae'r cynnydd ar yr Achos Busnes Amlinellol drafft yn symud yn gyflym nawr. Cymeradwyodd y Bwrdd Rhaglen Tir ac Eiddo ym mis Rhagfyr y prosiect yn amodol ar gwblhau'r OBC a chwrdd â mannau gwybodaeth penodol. Cyflwynwyd y materion cydsynio sy'n weddill yn ymwneud ag amodau cynllunio a thrwyddedau sy'n ofynnol i gwblhau gwaith Cam 1 a chaniatáu i'r rhain ddechrau i'r Cyngor. • Porth Caergybi - Mae achos busnes amlinellol prosiect ehangu Porthladd Caergybi wedi'i gwblhau'n sylweddol. Cymeradwyodd y Bwrdd Rhaglen Tir ac Eiddo y prosiect yn amodol ar gadarnhad ar bwyntiau y cytunwyd arnynt. • Parc Bryn Cegin, Bangor - penodwyd SP Projects gan Lywodraeth Cymru ac maent wedi darparu Uwchgynllun safle diwygiedig a chostau lefel uchel ar gyfer gwneud sylwadau. gan y Prif Swyddog Gweithredol ac mae'r rhain wedi bod yn ôl i SP Project a Llywodraeth Cymru. Disgwylir i gyfarfodydd rheolaidd y tîm prosiect ddechrau ym mis Ionawr 2024. • Stiwdios Kinnel - Ar ôl y cyfarfod cychwynnol ac ar safle mae Studio 50 wedi bod yn penodi eu tîm ymgynghori dros y chwarter diwethaf ac yn ymgysylltu â'u cyllidwyr sector preifat. Byddant yn rhannu eu hachos busnes ariannu ar gyfer ariannu'r sector preifat gyda'r PMO. • Porth Wrecsam - Cadarnhaodd Llywodraeth y DU y bydd adleoli 300 a mwy o swyddi'r Gwasanaeth Sifil o Lundain/y Siroedd Cartref i Wrecsam ym mis Rhagfyr i'w lleoli ar safle Porth Wrecsam. Bydd y Cyngor yn cwblhau'r Achos Amlinellol Strategol ac yn awr yn dechrau datblygu'r Achos Busnes Amlinellol.

5. Perfformiad y Rhaglen Tir ac Eiddo

Cyfansoddiad grŵp llywio'r prosiect (Ariannwr y Prosiect)	Cam y Prosiect	Cerrig Milltir Allweddol (y chwarter hwn)	Cerrig Milltir Allweddol (y chwarter nesaf)	Statws RAG	Rhesymeg RAG
Porth y Gorllewin, Wrecsam Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam	Datblygu'r Achos Busnes Amlinellol Strategol	Cynhaliwyd gweithdy gyda'r Cyngor, Trafnidiaeth Cymru a Llywodraeth Cymru i asesu ffordd ymlaen i helpu i gyflawni'r prosiect.	Bydd Trafnidiaeth Cymru yn cynnal ac ariannu asesiad Welltag O ar ran y Cyngor. darparu asesiad sylfaenol o lifoedd a rhifau traffig fel ag y maent yn 2024.		Mae sgôr risg y prosiect yn parhau i fod yn goch tra bod yr adolygiad o allu'r prosiectau i fodloni profion Llywodraeth Cymru ar gyfer buddsoddi priffyrdd yn cael ei gynnal.
Neuadd Warren, Brychdyn Llywodraeth Cymru / Bwrdd Uchelgais Economaidd	Datblygu'r Achos Busnes Amlinellol Strategol	Mae Llywodraeth Cymru wedi cyfarfod ag Airbus UK i drafod y dystiolaeth a ddarparwyd gan eu hymgyngorwyr ac mae'r trafodaethau hyn yn parhau.	Llywodraeth Cymru i ffurfioli gydag Airbus UK yr effaith achos diogelwch maes awyr diwygiedig ar safle'r prosiect.		Mae graddfa risg y prosiect yn parhau i fod ar oren gan fod adolygu achos diogelwch y maes awyr yn dal i gael ei asesu'n llawn. Cytunwyd gan Airbus UK.
Cyn Ysbyty Gogledd Cymru, Sir Ddinbych Jones Bros (Rhuthun) Limited / Cyngor Sir Ddinbych	Datblygu'r Achos Busnes Amlinellol	- Mae'r Achos Busnes Amlinellol wedi'i gwblhau'n sylweddol. - Cyflwynwyd y prosiect i'r Bwrdd Rhaglen Tir ac Eiddo ym mis Rhagfyr 2023 sy'n cefnogi'r prosiect. - Dyfarnodd Llywodraeth y DU gronfeydd Rownd 3 Codi'r Gwastad Sir Ddinbych yn seiliedig ar y cais R2 a oedd yn cynnwys darpariaeth ar gyfer dyraniad o £3m yn 2022. - Partner prosiect i gyflwyno dogfennau i'r Awdurdod Cynllunio ar gytundeb A106, cydymffurfiaeth â chyflwr cynllunio a thrwyddedau cynefin.	- Cwblhau a chymeradwyo'r achos busnes amlinellol - Dechreuwch y broses gymeradwyo ar gyfer yr achos busnes llawn. - Sir Ddinbych i ffurfioli'r dyraniad ariannu Rownd 3 y Gronfa Lefelu i Fyny. ar gyfer y prosiect - Cyfeiriwyd Cymorth Cymhorthdal at yr Awdurdod Cystadleuaeth a Marchnadoedd i'w gofrestru ar wefan yr Awdurdod. - Rhoddir caniatâd statudol heb ei gyflwyno gan yr awdurdod cynllunio. - Cytuno/cwblhau gyda Jones Bros a DCC Cam 1 gwaith a phroses talu a gwirio ar gyfer tryloywder a gwerth at ddibenion arian.		Symudodd graddfa risg y prosiect i Gwyrdd oherwydd dyfarnu cyllid LUF dros dro i Sir Ddinbych a dyraniad posibl i leihau'r bwlch hyfywedd.
Parc Bryn Cegin, Bangor Llywodraeth Cymru / Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru	Datblygu'r Achos Busnes Amlinellol	- Tîm ymgynghorol Llywodraeth Cymru i ddechrau datblygu'r prosiect. - Plotiwrch Masterplan a chostau lefel uchel a ddarperir ar gyfer sylwadau.	- Cyfarfodydd rheolaidd ar gyfer timau prosiect i ddechrau. - Drafftio'r Achos Busnes Amlinellol i ail-ddechrau gyda'r bwriad o gael drafft wedi'i gwblhau ar gyfer y gwanwyn. 2024.		Sgôr risg gwyrdd yn cael ei chadw ar gyfer y prosiect. Er y gallai dechrau'r prosiect ar y safle gael ei ohirio am 3 mis.

5. Perfformiad y Rhaglen Tir ac Eiddo

Cyfansoddiad grŵp llywio'r prosiect (Ariannwr y Prosiect)	Cam y Prosiect	Cerrig Miltir Allweddol (y chwarter hwn)	Cerrig Miltir Allweddol (y chwarter nesaf)	Statws RAG	Rhesymeg RAG
Porth Caergybi Stena Line Ports Limited	Datblygu'r Achos Busnes Amlinellol	- Mae'r Achos Busnes Amlinellol yn sylweddol gyflawn ac mae'r dadansoddiad terfynol yn cael ei wneud ar allbynnau a gyflwynir gan y prosiect. - Cyflwynwyd y prosiect i'r Bwrdd Rhaglen Tir ac Eiddo ym mis Rhagfyr 2023 sy'n cefnogi'r prosiect.	- Cwblhau'r Achos Busnes Amlinellol drafft ar gyfer cyflawni gwaith gwella capasiti porthladd - Cyflwyno'r cais am Gymorth Cymhorthdal i'r Awdurdod Cystadleuaeth a Marchnadoedd. - Mae Stena yn dechrau caffael cam cyntaf cyn cyhoeddi'r ail gam Gwahoddiad i Dendro.		Sgôr risg a gedwir ar ambr gan fod trafodaethau gyda defnyddwyr terfynol ardaloedd porthladdoedd newydd yn dal i fynd rhagddynt.
Stiwdios Kimmel Stage Fifty	Cwblhau'r Achos Amlinellol Strategol	Mae Stage Fifty wedi bod yn penodi eu tîm ymgynghori i ddatblygu'r prosiect. a mynd at gyllidwyr preifat.	- Mae'r Achos Busnes Amlinellol Strategol i'w gwblhau. - Datblygu'r achos busnes amlinellol i ddechrau.		Sgôr risg fel gwyrdd o graffu ar gais prosiect ac asesiadau a wneir ar ei gyflawniad.
Porth Wrecsam Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam	Cwblhau'r Achos Amlinellol Strategol yn derfynol	Mae Llywodraeth y DU wedi cadarnhau y bydd dros 300 o Wasanaeth Sifil yn cael eu hadleoli i Wrecsam.	- Mae'r Achos Busnes Amlinellol Strategol i'w gwblhau. - Datblygu'r achos busnes amlinellol i ddechrau.		Sgôr risg fel gwyrdd o graffu ar gais prosiect ac asesiadau a wneir ar ei gyflawniad.

Cyng Jason McLellan
Aelod Arweiniol

Andrew Farrow
Uwch Berchennog Cyfrifol

David Mathews
Rheolwr Rhaglen

Nod y Rhaglen	Targed Creu Swyddi	Targed Buddsoddi GVA	Cyfanswm Targed Buddsoddi
Adeiladu economi sylfaen mwy cynaliadwy, bywiog a gwydn o fewn y rhanbarth, gan wneud y gorau o gyfleoedd am gyflogaeth a ffyniant drwy ein hamgylchedd a'n tirwedd.	380	£281m	£41.3m

Statws RAG	Sylwebaeth Rheolwr y Rhaglen
	Cynnydd sylweddol y chwarter diwethaf hwn gyda chymeradwyaeth y Bwrdd Uchelgais i'r Achos Busnes Amlinellol ar gyfer prosiect y Rhwydwaith Talent Twristiaeth ym mis Hydref, gan ddarparu'r momentwm i'r prosiect symud ymlaen i gaffael cyn ystyried Achos Busnes Llawn ym mis Gorffennaf 2024. Mae'r prosiect Anturiaethau Cyfrifol wedi canolbwyntio ar Achos Amlinellol Strategol llai sy'n cynnwys adborth gan Uchelgais Gogledd Cymru fel rhan o'r broses o ddewis prosiectau. Mae materion cynllunio yn parhau i fod yn risg sylweddol i'r tri phrosiect, gyda'r risgiau'n cael eu rheoli fel y disgrifir isod. Mae'r grŵp Tasg a Gorffen a sefydlwyd i archwilio'r bwch amaeth/garddwriaeth yn y Cynllun Twf wedi comisiynu rhywfaint o ymchwil sy'n edrych ar gyflenwad bwyd a'r galw yn y rhanbarth.

Cyng Charlie McCoubrey
Aelod Arweiniol

Sioned Williams
Uwch Berchennog Cyfrifol

Robyn Lovelock
Rheolwr Rhaglen

Cyflawni yn ôl y Cynllun a dim materion i roi sylw iddynt (dim angen gweithredu)	Rhywfaint o oedi gyda'r cyflawni ac/neu mân faterion/materion cymedrol sydd angen sylw (camau gweithredu rheoli yn eu lle)	Cyflawni ar ei hól hi'n sylweddol a/neu materion sylweddol i roi sylw iddynt (angen gweithredu ar frys)
--	--	---

Cyfansoddiad grŵp llywio'r prosiect (Ariannwr y Prosiect)	Cam y Prosiect	Cerrig Milltir Allweddol (y chwarter hwn)	Cerrig Milltir Allweddol (y chwarter nesaf)	Statws RAG	Rhesymeg RAG
Canolbwynt Economi Gwledig Glynllifon Grŵp Llandrillo Menai	Datblygu'r Achos Busnes Llawn	- Gwaith arolygu pellach yn parhau ar gais Cyfoeth Naturiol Cymru a CADW - Cyfarfod ar y safle gydag Uchelgais Gogledd Cymru i drafod risgiau cynllunio a'r amserlen tan cyflwyno'r Achos Busnes Llawn	- Cwblhau gwaith arolygu - Gweithio gyda'r PMO i gadarnhau amserlen ddiwygiedig ar gyfer drafftio ac adolygu'r Achos Busnes Llawn gan weithio tuag at gymeradwyaeth yn gynnar yn 2024. - Datblygu'r Achos Busnes Llawn ymhellach		Mae'r sgôr yn parhau i fod yn goch oherwydd oedi parhaus mewn prosiectau a chan nad yw caniatâd cynllunio wedi'i sicrhau eto
Rhwydwaith Talent Twristiaeth Grŵp Llandrillo Menai	Datblygu'r Achos Busnes Llawn	- Achos Busnes Amlinellol (OBC) a gymeradwywyd gan y Bwrdd Portffolio a'r Bwrdd Uchelgais Economaidd ym mis Hydref/Tachwedd 2023 - Darperir cefnogaeth PMO ar gynllunio caffael ar gyfer partneriaid Spoke	- Gweithio gyda PMO i ddatblygu cytundeb ariannu penodol ar gyfer prosiectau - Paratoi'r Achos Busnes Amlinellol ar gyfer y cynnig Cymunedau Cynaliadwy ar gyfer Dysgu ar gyfer elfen Hwb, a chyflwyno cais cynllunio		Mae cymeradwyo'r Achos Busnes Amlinellol wedi cadarnhau llinell amser tuag at ystyriaeth Achos Busnes Llawn ym mis Gorffennaf 2024.
Anturiaethau Cyfrifol ZipWorld	Datblygu'r Achos Amlinellol Strategol	- Diwrnod hyfforddi ar ddechrau mis Hydref gyda noddwr prosiect i drafod cyflwyno prosiectau a rhannu profiad a gwybodaeth. - Darperir cefnogaeth PMO ar Achos Busnes Gwell	- Bwrdd Rhaglen i ystyried Achos Amlinellol Strategol (SOC) - Gweithdai Better Business Case - Dechrau datblygu'r Achos Busnes Amlinellol		Achos Amlinellol Strategol yn cael ei baratoi o fewn yr amserlen ddisgwyliedig

	Cyflawni yn ôl y Cynllun a dim materion i roi sylw iddynt (dim angen gweithredu)		Rhywfaint o oedi gyda'r cyflawni ac/neu mân faterion/materion cymedrol sydd angen sylw (camau gweithredu rheoli yn eu lle)		Cyflawni ar ei hól hi'n sylweddol a/neu materion sylweddol i roi sylw iddynt (angen gweithredu ar frys)
--	--	--	--	--	---

Nod y Rhaglen	Targed Creu Swyddi	Targed Buddsoddi GVA	Cyfanswm Targed
Cyfnwrthu lleoliad Gogledd Cymru fel clwstwr gweithgynhyrchu gwerth uchel pwerus ac arloesol, sy'n adeiladu ar arbenigedd presennol ac arbenigedd byd-eang i greu sail economaidd gwerth uwch, mwy amrywiol sy'n cefnogi trosglwyddo i economi carbon isel.	180	£114m	£39.5m

Statws RAG	Sylwebaeth Rheolwr y Rhaglen
	Mae cymeradwyaeth y Bwrdd Uchelgais i Achos Busnes Llawn ar gyfer prosiect y Ganolfan Opteg a Pheirianeg Menter yn garreg filltir bwysig i'r prosiect ac i'r Cynllun Twf, gan alluogi i'r prosiect symud i gyflawni. Bydd y gwaith o adeiladu Canolfan Plas Coch yn dechrau ym mis Chwefror 2024, y prosiect adeiladu cyntaf a alluogwyd gan Gynllun Twf Gogledd Cymru. Derbyniwyd caniatâd cynllunio ar gyfer y Ganolfan Biotechnoleg Amgylcheddol (CEB) ac adolygwyd yr Achos Cyfiawnhau Busnes drafft ar gyfer y prosiect gan y Swyddfa Rheoli Portffolio, gyda'r Achos Busnes ar y trywydd iawn i'w gymeradwyo ym mis Mawrth 2024.

Cyng Dyfrig Siencyn
Aelod Arweiniol

I'w gadarnhau
Uwch Berchennog Cyfrifol

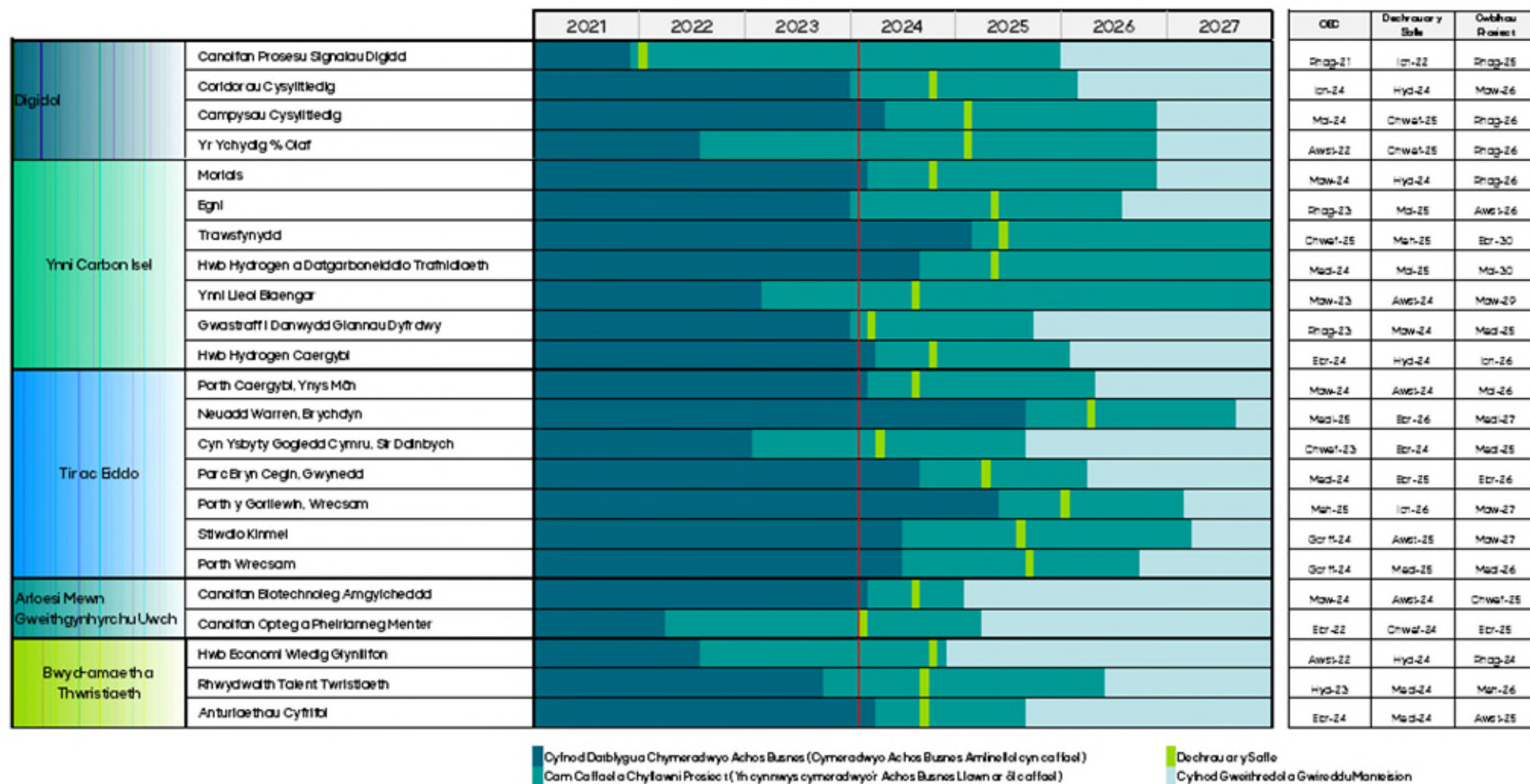
Robyn Lovelock
Rheolwr Rhaglen

Cyflawni yn ôl y Cynllun a dim materion i roi sylw iddynt (dim angen gweithredu)	Rhywfaint o oedi gyda'r cyflawni ac/neu mân faterion/materion cymedrol sydd angen sylw (camau gweithredu rheoli yn eu lle)	Cyflawni ar ei hôl hi'n sylweddol a/neu materion sylweddol i roi sylw iddynt (angen gweithredu ar frys)
--	--	---

Cyfansoddiad grŵp llywio'r prosiect (Ariannwr y Prosiect)	Cam y Prosiect	Cerrig Milltir Allweddol (y chwarter hwn)	Cerrig Milltir Allweddol (y chwarter nesaf)	Statws RAG	Rhesymeg RAG
Canolfan Opteg a Pheirianneg Menter Prifysgol Wrecsam	Achos Busnes Llawn	- Achos Busnes Llawn wedi'i gymeradwyo gan y Bwrdd Uchelgais ym mis Tachwedd 2023 - Cyflenwyr ar gyfer gwaith a phrynu offer OpTIC heb eu penodi, bydd prosiectau'n cael eu haildendro yn dilyn ymgysylltiad pellach â chyflenwyr	- Llofnodi'r contract wedi'i drefnu ar gyfer Ionawr 2024, gyda Phlas Coch yn dechrau ar y safle wedi'i gynllunio ar gyfer mis Chwefror 2024 - Adolygu a chyhoeddi tendrau ar gyfer gwaith a phrynu offer OpTIC		Prosiect ar y trywydd iawn i ddechrau ar y gwaith adeiladu ym mis Chwefror 2024
Canolfan Biotechnoleg Amgylcheddol Prifysgol Bangor	Datblygu'r Achos Cyfiawnhad Busnes	- Derbyniwyd caniatâd cynllunio ar gyfer safle Henfaes - Cynnwys adborth gan Adolygiad Swyddfa Rheoli Portffolio i gwblhau'r Achos Cyfiawnhad Busnes ar gyfer adolygiad terfynol ym mis Chwefror 2024.	- Cwblhau Achos Cyfiawnhad Busnes cyn ystyriaeth y Bwrdd Uchelgais ym mis Mawrth 2024. - Paratoi ar gyfer caffael ym mis Ebrill 2024		Symudodd y sgôr o Goch to Ambr yn dilyn Adolygiadau Porth a PMO

	Cyflawni yn ôl y Cynllun a dim materion i roi sylw iddynt (dim angen gweithredu)		Rhywfaint o oedi gyda'r cyflawni ac/neu mân faterion/materion cymedrol sydd angen sylw (camau gweithredu rheoli yn eu lle)		Cyflawni ar ei hól hi'n sylweddol a/neu materion sylweddol i roi sylw iddynt (angen gweithredu ar frys)
--	--	--	--	--	---

Prosiect	Cam Caniatâd				Cam 1	Cam 2	Cam 3	Cam 4	Cam 5	Cam 6	Cam 7	Cam 8
	Y cyfnod cyn-geneud ois	Cynllunio amlyniad / Caniatâd	Cynllunio o liw / Caniatâd	Amodau wedi'u gweithredu	Pennu cyd-dedun y Prosiect	Paratáu Achos Amlyniad Strategol	Paratáu Achos Busnes Amlyniad	Dymuniadau'r Achos Busnes Amlyniad	Paratáu Achos Busnes Llawen	Approval of the Full Business Case	Y cyfnod cyn-geneud ois	Cynllunio amlyniad / Caniatâd
Canolfan Prosesu Signalau Digidol	Dim angen cynllunio				✓	✓	✓	✓	✓	✓	⚠	
Safleoedd a Chordorau Cysylltiedig Allweddol	Gofynion cymeradwyo i'w cadarnhau				✓	✓	⚠					
Campysau Cysylltiedig	Gofynion cymeradwyo i'w cadarnhau				✓	✓	⚠					
Yr Ychydig % Olat	Gofynion cymeradwyo i'w cadarnhau				✓	✓	✓	✓	⚠			
Cydnherth (Morlais)	✓	✓	✓	⚠	✓	✓	⚠					
Trawsthydd	Gofynion cymeradwyo i'w cadarnhau				✓	⚠						
Egni	⚠				✓	✓	✓	✓	⚠			
Ynni Lleol Blaengar	Gofynion cymeradwyo i'w cadarnhau				✓	✓	✓	✓	⚠			
Datgarboneiddio Trafnidiaeth	Gofynion cymeradwyo i'w cadarnhau				✓	✓	⚠					
Gwastraff i danwydd Glannau Dyfrdwy	✓	✓	✓	⚠	✓	✓	✓	✓	⚠			
Hwb Hydrogen Caergybi	✓	✓			✓	✓	⚠					
Porth Caergybi, Ynys Môn	✓	✓	✓	⚠	✓	✓	⚠					
Cyn Ysbyty Gogledd Cymru	✓	✓	✓	⚠	✓	✓	⚠					
Porth y Gorllewin, Wrecsam	Y CDU wedi fabwysiadu ar 23/12/2023				✓	⚠						
Neuadd Warren, Brychdyn	⚠				✓	⚠						
Parc Bryn Cegin, Bangor	⚠				✓	✓	⚠					
Sêw dio Kinmel	⚠				✓	⚠						
Porth Wrecsam	⚠				✓	⚠						
Hwb Economi Wledig Glynllifon	⚠				✓	✓	✓	✓	⚠			
Rhwydwaith Talent Twristiaeth	⚠				✓	✓	✓	✓	⚠			
Anturiaethau Cyfrifol	⚠				✓	⚠						
Canolfan Biotechnoleg Amgylcheddol	⚠				✓	✓	⚠					
Canolfan Opteg a Pherianeg Menter	✓	✓	✓	⚠	✓	✓	✓	✓	✓	✓	⚠	

Mae'r statws ar gyfer pob prosiect yn cael ei asesu yn erbyn y proffil hwn o Achos Busnes Portffolio 2023 oni bai bod amserlen newydd wedi'i chymeradwyo gan y Bwrdd Uchelgais drwy achos busnes prosiect neu gais am newid.

		Targedau Achos Busnes y Portffolio 2023			Targedau Achosion Busnes y Prosiectau sydd wedi'u				Gwahaniaeth		
		GVA (EM)	Swyddi a grëwyd (net)	(EM) Cyfanswm Buddsoddiad*	OBC/FBC*	GVA (EM)	Swyddi a grëwyd (net)	(EM) Cyfanswm Buddsoddiad*	GVA (EM)	Swyddi a grëwyd	(EM) Cyfanswm Buddsoddiad*
Digidol	Canolfan Prosesu Signal Digidol (DSP)	10	35	2.96	FBC	12	33	3.0	+2	-2	-0.04
	Cysylltu'r Ychydig Ganrannau Olaf	10	135	4.17	OBC	15	130	4.0	+5	-5	+0.17
	Safleoedd a Choridorau Cysylltiedig	50	115	9.40	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
	Campysau Cysylltiedig	30	0	20.68	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Ynni Carbon Isel	Cydnherth (Morlais)	30	100	8.87	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
	Hwb Hydrogen a Datgarboneiddio Trafnidiaeth	35	90	28.42	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
	Egni	30	50	8.00	OBC	19	49	10	-11	-1	+2
	Ynni Lleol Blaengar	130	230	102.00	OBC	122	174	106	-8	-56	+4
	Trawsfynydd	70	505	244.12	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
	Hwb Hydrogen Caergybi	20	20	28.77	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
	Gwaith Treulio Anaerobig Glannau Dyfrdwy	20	40	63.28	OBC	34	65	60	+14	+25	+1.72
Tir ac Eiddo	Porth y Gorllewin, Wrecsam	120	360	43.36	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
	Warren Hall, Brychdyn	120	445	69.76	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
	Cyn Ysbyty Gogledd Cymru, Dinbych	10	50	99.94	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
	Parc Bryn Cegin, Bangor	20	50	5.91	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
	Porth Caergybi	370	925	181.44	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
	Porth Wrecsam	10	150	14.37	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
	Stiwdios Cinnel	50	200	32.00	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Bwyd-Amaeth a Thwristiaeth	Canolbwynt Economi Gwledig Glynllifon	30	95	16.79	OBC	45	96	13	+15	+1	-3.79
	Rhwyaith Talent Twristiaeth	10	5	12.94	OBC	35.3	68	12.88	+25.3	+63	-0.06
	Anturiaethau Cyfrifol	20	175	12.40	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Arloesi mewn Gweithgynhyrchu Gwerth Uchel	Canolfan Opteg a Pheirianeg Menter	30	60	16.42	FBC	70	70	18.12	+40	+10	+1.7
	Canolfan Biotechnoleg Amgylcheddol	30	90	3.50	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Cyfanswm Portffolio'r Cynllun Twf		1,255	3,925	1,029	6OBC + 2FBC	352.3	685	227			

* Cyfanswm buddsoddiad yn cynnwys 15% o gostau'r Swyddfa Rheoli Portffolio

OBC - Achos Busnes Amlinellol, FBC - Achos Busnes Llawn

Nodyn: Mae'r proffil gwariant wedi seilio ar y wybodaeth ddiddoradol sydd ar gael.

Project	2021/22 (£m)	2022/23 (£m)	2023/24 (£m)	2024/25 (£m)	2025/26 (£m)	2026/27 (£m)	2027/28 (£m)	2028/29 (£m)	2029/30 (£m)	2030/31 (£m)	2031/32 (£m)	2032/33 (£m)	2033/34 (£m)	2034/35 (£m)	2035/36 (£m)	Total (£m)
Rhaglen Ddigidol																
Canolfan Prosesu Signol Digidol	0.12	1.66	0.39	0.79	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2.96
Safleoedd a Chordiroau Cynyfluedig	0.00	0.00	0.00	0.50	4.00	2.00	2.37	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	8.87
Campysau Cynyfluedig	0.00	0.00	0.00	0.94	10.10	4.93	4.71	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	20.68
Cynyfluit Ychydig % Orlaf	0.00	0.00	0.00	0.00	2.32	185	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	4.17
Rhaglen Ynni Carbon Isel																
Cydnorth (Morlais)	0.00	0.00	0.00	3.33	4.44	110	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	8.87
Egri	0.00	0.00	0.00	0.00	3.94	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	3.94
Gorsaf Biler Trawsfynydd	0.00	0.00	0.00	0.00	150	250	5.00	5.70	5.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	19.70
Hwb Hydrogen a Datgarboneddio Trafnidwaith	0.00	0.00	0.00	0.00	5.61	5.62	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	11.23
Ynni Uchel Bioenrgar	0.00	0.00	0.00	150	3.00	9.25	9.25	163	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	24.63
Gwaith Traulio Anaerobig Glannau Dyfrdwy *	0.00	0.00	0.00	6.40	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	6.40
Hwb Hydrogen Caerdydd	0.00	0.00	0.00	190	190	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	3.80
Rhaglen Tŷ ar Eiddo																
Porth Caerdydd	0.00	0.00	0.00	14.64	17.00	283	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	34.47
Warren Hall, Brychdyn	0.00	0.00	0.00	0.00	7.38	7.39	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	14.77
Former North Wales Hospital, Denbigh	0.00	0.00	0.14	4.90	190	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	6.94
Parc Bryn Cegin, Bangor	0.00	0.00	0.00	5.91	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	5.91
Porth y Gorllewin, Wrecsam	0.00	0.00	0.00	0.00	4.48	4.48	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	8.96
Stredfa Kinmel	0.00	0.00	0.00	0.00	3.40	3.40	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	6.80
Porth Wrecsam*	0.00	0.00	0.00	0.00	2.79	2.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	4.79
Rhaglen Arlosgi mewn Gweithgynhyrchu gwerth uwch																
Canolfan Biotechnoleg Amgylcheddol	0.00	0.00	0.00	2.96	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2.96
Canolfan Opteg a Pheitzannag Menter	0.00	0.00	1.81	7.27	2.47	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	11.55
Rhaglen Beryl-amaeth a Theriaidwaith																
Canolfanwynt Economi Gwledig Glynifon	0.00	0.00	0.00	7.20	4.62	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	11.82
Rheiddwaith Talant Twestioeth	0.00	0.00	0.00	0.00	2.19	2.30	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	4.43
Antunaeithau Cyfrifol*	0.00	0.00	0.00	2.30	3.70	0.20	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	6.20
Is Gyfanswm Cynllun Twf																
Cynllun Twf Gogledd Cymru	0.12	1.66	2.34	40.54	86.68	49.85	21.33	7.33	5.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	234.8
PHO 2.15%																
Swyddfa Rheoli Portffolio	0.22	0.28	1.02	1.20	0.70	0.70	0.30	0.15	0.15	0.10	0.10	0.10	0.08	0.05	0.00	5.15
Gyfanswm Cynllun Twf																
Cynllun Twf Gogledd Cymru	0.34	1.94	3.36	61.74	87.38	50.55	21.63	7.48	5.15	0.10	0.10	0.10	0.08	0.05	0.00	240.0

* Mae prosiectau newydd wahoddiwyd i ymuno â'r Cynllun Twf yn amodol ar gytuno ar Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth - amserlen a phroffil cyflwyno i'w cwblhau

Nodyn: Mae'r proffil gwariant wedi seilio ar y wybodaeth ddwydddaraf sydd ar gael, wedi ei addasu i risg gan y Swyddfa Rheol Portffolio.

Prosiect	2021/22 (£m)	2022/23 (£m)	2023/24 (£m)	2024/25 (£m)	2025/26 (£m)	2026/27 (£m)	2027/28 (£m)	2028/29 (£m)	2029/30 (£m)	2030/31 (£m)	2031/32 (£m)	2032/33 (£m)	2033/34 (£m)	2034/35 (£m)	2035/36 (£m)	Total (£m)
Rhaglen Ddigidol																
Canolfan Prosesu Signal Digidol	0.12	1.66	0.39	0.79	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2.96
Safleoedd a Chordorau Cysylltiedig	0.00	0.00	0.00	0.00	0.50	4.00	2.00	2.37	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	8.87
Campysau Cysylltiedig	0.00	0.00	0.00	0.00	0.94	10.10	4.93	4.71	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	20.68
Cysylltu'r Ychydig % Olaf	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2.32	1.85	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	4.17
Rhaglen Ynni Carbon Isel																
Cydnorth (Morlais)	0.00	0.00	0.00	0.00	3.33	4.44	1.10	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	8.87
Egni	0.00	0.00	0.00	0.00	1.97	1.97	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	3.94
Gorsaf Bŵer Trawsfynydd	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.50	2.50	5.00	5.70	5.00	0.00	0.00	19.70
Hwb Hydrogen a Datgarboneiddio Trafnidiaeth	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	5.61	5.62	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	11.23
Ynni Lleol Blaengar	0.00	0.00	0.00	0.75	3.00	9.25	9.25	2.38	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	24.63
Gwaith Treulio Anaerobig Glannau Dyfrwyl*	0.00	0.00	0.00	4.20	2.20	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	6.40
Hwb Hydrogen Caerdybi*	0.00	0.00	0.00	0.00	1.90	1.90	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	3.80
Rhaglen Tŷ ac Eiddo																
Porth Caerdybi	0.00	0.00	0.00	7.64	17.00	9.83	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	34.47
Warren Hall, Brychdyn	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	7.38	7.39	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	14.77
Former North Wales Hospital, Denbigh	0.00	0.00	0.00	3.90	3.04	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	6.94
Parc Bryn Cegin, Bangor	0.00	0.00	0.00	0.00	5.91	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	5.91
Porth y Gorllewin, Wrecsam	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	4.48	4.48	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	8.96
Stwdio Kimmel*	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	3.40	3.40	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	6.80
Porth Wrecsam*	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2.79	2.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	4.79
Rhaglen Arloesi mewn Gweithgynhyrchu gwerth uwch																
Canolfan Biotechnoleg Amgylcheddol	0.00	0.00	0.00	0.00	2.96	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2.96
Canolfan Opteg a Phreirianeg Menter	0.00	0.00	0.00	7.27	4.28	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	11.55
Rhaglen Bwyd-amaeth a thwristiaeth																
Canolfanwynt Economi Gwledig Glynifon	0.00	0.00	0.00	0.00	7.20	4.62	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	11.82
Rhwydwaith Talent Twristiaeth	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2.13	2.30	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	4.43
Anturiaethau Cyfrifol*	0.00	0.00	0.00	0.00	2.30	3.70	0.20	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	6.20
Is Gyfanswm Cynllun Twf																
Cynllun Twf Gogledd Cymru	0.12	1.66	0.39	24.55	56.53	67.83	44.51	19.56	1.50	2.50	5.00	5.70	5.00	0.00	0.00	234.8
PMO 2.15%																
Swyddfa Rheol Portffolio	0.22	0.28	1.02	1.20	0.70	0.70	0.30	0.15	0.15	0.10	0.10	0.10	0.08	0.05	0.00	5.15
Cyfanswm Cynllun Twf																
Cynllun Twf Gogledd Cymru	0.34	1.94	1.41	25.75	57.23	68.53	44.81	19.71	1.65	2.60	5.10	5.80	5.08	0.05	0.00	240.0

*Mae prosiectau newydd wahoddwyd i ymuno â'r Cynllun Twf yn amodol ar gyntuno ar Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth - amserlen a phroffil cyflwyno i'w cwblhau

Rhaglen	Prosiect	Ariannwr y Prosiect	Proffil 23/24 (£m)	YTD Gwirioneddol (£m)	Amrywiad (£m)*	Sail Resymegol
Digidol	Canolfan Prosesu Signal Digidol	Prifysgol Bangor	0.39	0.00	-0.39	Mae'r hawliad ar gyfer y DSP wedi'i dderbyn a chaiff ei dalu yn ystod Chwarter 4.
	Cysylltu'r Ychydig % Olaf	Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru	0.00	0.00	0.00	
	Safleoedd a Choridorau Cysylltiedig	Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru	0.00	0.00	0.00	
	Campysau Cysylltiedig	Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru	0.00	0.00	0.00	
Ynni Carbon Isel	Cydnherth (Morlais)	Menter Môn	0.00	0.00	0.00	Nid oes unrhyw Achosion Busnes Llawn wedi'u cymeradwyo. Proffil gwariant bellach yn cyd-fynd â diweddariad 2023 Achos Busnes y Portffolio.
	Hwb Hydrogen a Datgarboneiddio Trafnidiaeth	Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru	0.00	0.00	0.00	
	Egni	Prifysgol Bangor	0.00	0.00	0.00	
	Ynni Lleol Blaengar	Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru	0.00	0.00	0.00	
	Gorsaf Bŵer Trawsfynydd	Cwmni Eginio	0.00	0.00	0.00	
	Gwaith Treulio Anaerobig Glannau Dyfrdwy	Datblygiadau'r Economi Cylchol	0.00	0.00	0.00	
	Hwb Hydrogen Caergybi	Menter Môn	0.00	0.00	0.00	
Tir ac Eiddo	Porth y Gorllewin, Wrecsam	Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru	0.00	0.00	0.00	Nid oes unrhyw Achosion Busnes Llawn wedi'u cymeradwyo. Proffil gwariant bellach yn cyd-fynd â diweddariad 2023 Achos Busnes y Portffolio.
	Warren Hall, Brychdyn	Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru	0.00	0.00	0.00	
	Cyn Ysbyty Gogledd Cymru, Dinbych	Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru	0.14	0.00	-0.14	
	Parc Bryn Cegin, Bangor	Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru	0.00	0.00	0.00	
	Porth Caergybi	Stena Line	0.00	0.00	0.00	
	Stiwdios Cinmel	Stage Fifty	0.00	0.00	0.00	
	Porth Wrecsam	Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam	0.00	0.00	0.00	
Bwyd-amaeth a Thwristiaeth	Canolbwynt Economi Gwledig Glynllifon	Grŵp Llandrillo Menai	0.00	0.00	0.00	Nid oes unrhyw Achosion Busnes Llawn wedi'u cymeradwyo. Proffil gwariant bellach yn cyd-fynd â diweddariad 2023 Achos Busnes y Portffolio.
	Rhwydwaith Talent Twristiaeth	Grŵp Llandrillo Menai	0.00	0.00	0.00	
	Anturiaethau Cyfrifol	Zip World	0.00	0.00	0.00	
Arloesi mewn Gweithgynhyrchu Gwerth Uchel	Canolfan Opteg a Pheirianneg Menter	Prifysgol Glyndŵr	1.81	0.00	-1.81	Achos Busnes Llawn EEOC wedi'i gymeradwyo. Proffil gwariant bellach yn cyd-fynd â diweddariad 2023 Achos Busnes y Portffolio.
	Canolfan Biotechnoleg Amgylcheddol	Prifysgol Bangor	0.00	0.00	0.00	
Tud. 50	Costau'r Swyddfa Rheoli Portffolio		1.02	0.47	-0.55	
	Cyfanswm		3.36	0.47	-2.89	

* Amrywiaeth yw'r gwahaniaeth rhwng y proffil a gynlluniwyd (Achos Busnes y Portffolio 2023) a gwariant Gwirioneddol y Flwyddyn Hyd Yma (YTD).

	Prosiect	Ariannwr	Crynodeb
Digidol	Canolfan Prosesu Signal Digidol (DSP)	Prifysgol Bangor	Bydd y prosiect yn galluogi i'r Ganolfan Prosesu Signal Digidol ymestyn ei bresenoldeb a'i gylch gwaith, gan integreiddio'n llawn â'r Prosiect Strategaeth Cenedlaethol a galluogi datblygu asedau allweddol ar raddfa, gan gynnwys prawf-wely 5G, capasiti ymchwil ac offer o'r radd flaenaf.
	Yr Ychydig % Olaf	Uchelgais Gogledd Cymru	Mae'r prosiect hwn yn targedu gwasanaeth cyflym iawn hollgynhwysol ar draws y Gogledd, nad ydynt yn cael eu gwasanaethu hyd yma gan ddulliau eraill ac na allant gyflawni cyflymder o 30Mbps (lawrlwytho) o leiaf ar hyn o bryd.
	Safleoedd a Choridorau Cysylltiedig	Uchelgais Gogledd Cymru	Nod y prosiect yw ceisio gwella dibynadwyedd ac ansawdd gwasanaethau symudol ar y prif ffyrdd a rheilffyrdd yn y Gogledd, gan alluogi gwasanaethau ffibr llawn i safleoedd masnachol allweddol ledled y rhanbarth. Canolbwyntio ar ddatblygu rhwydweithiau ffiberoptig sy'n hanfodol ar gyfer darparu band eang 4G, 5G a gigabit.
	Campysau Cysylltiedig	Uchelgais Gogledd Cymru	Bydd y prosiect yn ceisio cyflymu datblygiad ystod o opsiynau cysylltedd digidol gyda ffocws cyfredol ar 18 o safleoedd economaidd rhanbarthol allweddol.
Ynni Carbon Isel	Cydnherth (Morlais)	Menter Môn	Buddsoddi mewn seilwaith i gysylltu â rhwydwaith y National Grid a monitro effeithiau amgylcheddol morol. Bydd hyn yn galluogi cynnydd yn y defnydd o dyrbinau gan ddatblygwyr morol a chynhyrchu ynni adnewyddadwy.
	Hwb Hydrogen a Datgarboneiddio Trafnidiaeth	Uchelgais Gogledd Cymru	Cefnogi cyflwyno prosiect enghreifftiol yn cynnwys cynhyrchu hydrogen gwyrdd o ffynonellau ynni carbon isel a'i ddefnydd mewn rhwydweithiau trafniadaeth rhanbarthol.
	Egni (Canolfan Ragoriaeth Ynni Carbon Isel)	Prifysgol Bangor	Buddsoddi mewn datblygu'r isadeiledd ym Mhrifysgol Bangor a Pharc Gwyddoniaeth Menai, gwella galluedd y Gogledd a'r DU ar gyfer arloesedd mewn ynni carbon isel a meysydd cysylltiedig, gan helpu i greu'r amodau ar gyfer mewnffuddsoddiad newydd a thwf busnes yn y gadwyn gyflenwi ynni carbon isel yn y Gogledd
	Ynni Lleol Blaengar	Uchelgais Gogledd Cymru	Er mwyn helpu i gyflawni targedau ynni adnewyddadwy, datgarboneiddio a pherchnogaeth leol, bydd y prosiect yn cefnogi prosiectau hwyluso arloesol ac arddangoswyr sy'n goresgyn methiannau'r farchnad a datgloi buddsoddiad sector preifat a chymunedol mewn datrysiadau ynni lleol blaengar.
	Trawsfynydd	Cwmni Eginio	Mae'r safle wedi'i leoli'n unigryw ar gyfer gwneud defnydd 'Cyntaf o'i Fath' o Adweithydd Modwlar Bychan (SMR) neu Adweithydd Modwlar Uwch (AMR). Ar y cyd â'r sector cyhoeddus a phreifat, bydd y Cynllun Twf yn cyfrannu cyllid tuag at isadeiledd galluogi ar gyfer y datblygiad hwn.
	Deeside Waste to Fuel	The Circular Economy Ltd	Cynnig i greu cyfleuster i drosi 182,000 tonnelli y flwyddyn o wastraff bwyd masnachol sydd ar y ffordd i dirlenwi/i gael ei losgi yn ynni a gwrtaith bio-methan gwyrdd, ynni a gwrtaith.
	Hwb Hydrogen Caergybi	Menter Môn	Bydd y prosiect yn adeiladu cyfleuster cynhyrchu hydrogen gwyrdd ym Mharc Cybi, Caergybi, gan gynhyrchu oddeutu 2000+kg/y dydd o hydrogen gwyrdd, gan gyflenwi cwsmeriaid trafniadaeth y ffordd, morwrol a rheilffordd ar draws Gogledd Cymru.
Tir ac Eiddo	Porth y Gorllewin, Wrecsam	Uchelgais Gogledd Cymru	Cyflwyno'r prif wasanaethau fel bod modd dod â'r safle i'r farchnad i'w werthu a'i ddatblygu.
	Warren Hall, Brychdyn	Uchelgais Gogledd Cymru	Cyflwyno prif wasanaethau fel bod modd i'r safle defnydd cymysg 65 hectar gael ei roi ar y farchnad ar werth ac yna gael ei ddatblygu gan y sector preifat.
	Parc Bryn Cegin, Bangor	Uchelgais Gogledd Cymru	Darparu arwynebedd llawr diwydiannol i fodloni'r galw hysbys am unedau.
	Cyn Ysbyty Gogledd Cymru, Dinbych	Uchelgais Gogledd Cymru	Bydd arian y Cynllun Twf yn cynorthwyo yng nghyflwyniad safle wedi'i glirio a'i adfer gyda phrif wasanaethau er mwyn dwyn ymlaen datblygiad preswyl a masnachol defnydd cymysg
	Porth Caergybi	Stena Line	Siorhau dyfodol porthladd Caergybi drwy ddarparu cyfleusterau mordeithio a llwytho trwm dŵr dwfn, gwella mynediad cerbydol, gwarantu dyfodol y morglawdd a darparu ar gyfer galwadau prosiectau ynni rhanbarthol.
	Porth Wrecsam	Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam	Mae'r prosiect hwn yn ddatblygiad cynaliadwy o ardal fywiog wedi'i hadfywio, sy'n creu canolbwynt i gefnogi buddsoddiad busnes a hwb trafniadaeth aml-wedog gyda chysylltiadau at deithio llesol.
	Stiwdios Kinmel	Stage Fifty	Bydd y prosiect hwn yn dylunio, adeiladu a gweithredu stiwdios ffilm a theledu ym Mharc Menter Tir Llwyd, ynghyd ag academi hyfforddi ac unedau deori.
Bwyd-amaeth a Thwristiaeth	Heb Economi Gwledig Glynllifon	Grŵp Llandrillo Menai	Y weledigaeth yw creu Canolbwynt Economi Gwledig arbennig o'r radd flaenaf yng Nglynllifon, sy'n cynnig ystod o gyfleusterau a gwasanaethau i gryfhau a gwella'r economi rhanbarthol, yn benodol drwy dyfu'r sector bwyd a diod.
	Rhwydwaith Talent Twristiaeth	Grŵp Llandrillo Menai	Siorhau dyfodol yr ystod o ddarpariaeth sgiliau a chynyddu buddion masnachol o un o'r sectorau mwyaf sefydledig yn y rhanbarth. Bydd y rhwydwaith talent yn ysgogi cydweithrediad cyhoeddus-preifat i gydlyn gweithrediad ar sgiliau a datblygu cynnyrch i drawsnewid a sbarduno twf y sector twristiaeth a lletygarwch yn y rhanbarth.
	Anturiaethau Cyfrifol	Zip World	Prosiect aml-elfen fel rhan o becyn twristiaeth gynaliadwy ac eco-dwristiaeth gan gynnwys Car Cebel newydd a chynaliadwy, Slate Explorer gan gynnwys plattfform gwyllo i ymwelwyr a Rhwydwaith eFws.
Arloesi mewn Gweithgynhyrchu a Gwasanaethau	Canolfan Biotechnoleg Amgylcheddol (CEB)	Prifysgol Bangor	Bydd y Ganolfan Biotechnoleg Amgylcheddol yn ganolfan gyda'r gorau yn y byd o ran canfod a nodweddu ensymau newydd o bwys diwydiannol. Bydd y Ganolfan Biotechnoleg Amgylcheddol yn darparu sylfaen gref ar gyfer denu ymchwilwyr blaenllaw ar lefel fyd-eang, cyllid ymchwil cyhoeddus a masnachol arwyddocaol a mewnffuddsoddiad i Gymru.
	Canolfan Opteg a Pheirianneg Menter	Prifysgol Wrecsam	Bydd y Ganolfan Opteg a Pheirianneg Menter yn darparu cyfleusterau sydd wedi'u targedu i roi hwb i ddatblygu sgiliau lefel uchel i'r rhanbarth a galluogi i fusnesau bach a chanolig eu maint a busnesau mawr weithio mewn partneriaeth gyda Phrifysgol Glyndŵr Wrecsam ar ymchwil a datblygu opteg, cyfansoddion a thanwydd cell hydrogen sy'n cael ei yrru'n fasnachol.

COFRESTR RISG PORTFFOLIO CYNLLUN TWF GOGLEDD CYMRU

Rhif Risg	Dyddiad Codr Risg	Enw'r Risg	Perchennog y Risg	Disgrifiad o'r Risg	Graddfa Risg			Tuedd	Camau Lliniaru	Dyddiadau Cwblhau	Perchennog y Cam	Graddfa Risg			Tuedd	Statws (agored/cae)	Sylwadau	Dyddiad y diweddariad	
					P	I	Sgôr					P	I	Sgôr					
R003	21.10.2020	Ariannol	Fforddiadwyedd	Swyddfa Rheoli Portffolio	Os bydd costau'r prosiectau yn cynyddu, ceir risg na fyddent yn bwrw ymlaen neu efallai y byddai angen lleihau sgôp y prosiectau.	5	5	25	↔	Bydd achosion busnes y prosiectau yn nodi mesurau rheoli risg, masnachol ac ariannol manwl ar lefel prosiect i reoli costau. Caiff trefniadau adrodd perfformiad, risg ac ariannol cadarn eu sefydlu ar gyfer yr holl brosiectau Unwaith y bydd yr Achosion Busnes Prosiect wedi'u cymeradwyo, bydd unrhyw gostau ychwanegol yn gyfrifoldeb ar Ariannwr y Prosiect ac fe ystyri'r opsiynau ariannu amgen. Trafodaethau parhaus gyda'r DU/LIC ar strategaeth liniaru i reoli risg costau cynyddol Cronfa Cyflawni'r Portffolio wedi'i chymeradwyo gan y Bwrdd Uchelgais gyda cheisiadau i newid i'w cyflwyno ar gyfer prosiectau perthnasol ym mis Chwefror 2023. PMO yn ymgysylltu gyda noddwyr ar lefel prosiect i adnabod ffyrdd o liniaru'r cynnydd mewn costau.	N/A Misol N/A Misol Yn ei le Misol	PMO, Ariannwr y Prosiect PMO PMO PMO	4	4	16	↔	Agored	Wedi adolygu risg. Dim newidiadau i sgoriau risg gros neu weddilliol. Mae'r risg sgôr weddilliol yn parhau yn uchel gan fod costau wedi cynnyddu yn sylweddol ers i'r Cynllun Twf gael ei gytuno nol yn Rhagfyr 2020. Er fod costau wedi sefydlogi am y tro, mae'r cyllid Cynllun Twf gan y llywodraeth wedi'i osod ar y swm y cytunwyd arno yn 2020, felly mae fforddiadwyedd yn parhau i fod yn her. Mae hyn yn cael ei reoli ar sail prosiect gyda rhai prosiectau yn gallu edrych ar newidiadau dylunio, newidiadau i fodelau dosbarthu ac eraill angen sicrhau cyllid ychwanegol o ffynhonnellau eraill.	16/01/24
R016	22.10.2020	Cyflawni Rhaglenni a Phrosiectau	Sicrwydd	Rheolwr Gweithrediadau	Os na chaiff prosesau sicrwydd y cytunir amynt eu dilyn, ceir risg y gallai cymeradwyo prosiectau gael ei effeithio a gallai anwain at atal/gohirio taliadau grant y llywodraeth.	3	5	15	↔	Cynllun Sicrwydd a Chymeradwyo Integredig (IAAP) wedi'i gytuno gyda Llywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU fel rhan o'r Cynllun Twf Terfynol. Parhau i ymgysylltu â Hwb Sicrwydd Llywodraeth Cymru i fireinio a diweddaru'r Cynllun Sicrwydd a Chymeradwyo Integredig (IAAP) Arweinydd sicrwydd y PMO i gydlynw cyflawni sicrwydd yn unol â'r IAAP	Wedi cwblhau Chwarterol N/A	PMO PMO PMO	2	4	8	↔	Agored	Wedi adolygu risg. Dim newidiadau i sgoriau risg gros neu weddilliol. Arweiniodd adolygiad sicrwydd ym mis Hydref 2023 at 14 o argymhellion i'w cynnal gan y PMO. Rhoddwyd cynllun gweithredu ar waith i fynd i'r afael â'r rhain ac amlygodd yr adolygiad dilynol ym mis Rhagfyr y cynnydd da a wnaed wrth fynd i'r afael â'r argymhellion.	16/01/24
R015	22.10.2020	Effaith Cymdeithasol ac Enw da	Gwireddu Buddion	Swyddfa Rheoli Portffolio	Os na chaiff buddion prosiectau eu gwireddu, ceir risg y gallai'r Cynllun Twf yn gyffredinol fethu gwireddu'r buddion sydd wedi'u nodi o fewn yr achosion busnes.	4	4	16	↔	Bydd pob rhaglen a phrosiect yn gyfrifol am reoli buddion drwy Gynllun Gwireddu Buddion. Adroddiadau cryno misol i'r Bwrdd Rhaglen i fonitro gwireddu buddion Egwyddorion Caffael wedi'u mabwysiadu gyda ffocws ar fuddion cymunedol a gwerth cymdeithasol Canllawiau Gwireddu Buddion wedi'u datblygu ac yn cael eu dosbarthu i arianwyr prosiectau i'w defnyddio yn achosion busnes y prosiectau	N/A Misol Wedi cwblhau N/A	PMO, SROs y Rhaglenni a'r Prosiectau PMO PMO	3	3	9	↔	Agored	Wedi adolygu risg. Dim newidiadau i sgoriau risg gros neu weddilliol. Amlygodd adolygiad sicrwydd diweddar waith y PMO ar wireddu buddion fel arfer da a fydd yn sicrhau bod y strwythurau a'r systemau yn eu lle i helpu prosiectau i wireddu ac adrodd ar wireddu buddion.	16/01/24
R001	21.10.2020	Cyflawni Rhaglenni a Phrosiectau	Capasiti	Cyfarwyddwr Portffolio	Os nad oes adnoddau digonol yn eu lle ar lefel portffolio, rhaglen a phrosiect, mae risg y gallai hyn effeithio ar gyflawni'r cynllun twf yn llwyddiannus.	4	5	20	↔	Cymeradwyaeth y Bwrdd Uchelgais i ymestyn contractau tymor penodol hyd fis Mawrth 2024. Y rnmwyafrif o'r Tîm PMO yn ei le Capasiti caffael a chyfreithiol technegol ychwanegol i'w sicrhau ar gyfer prosiectau fel sydd angen PMO i ddefnyddio cefnogaeth dechnegol allanol pan fo angen PMO yn cefnogi partneriaid i sicrhau capasiti i gyflawni a chefnogi gweithgaredd recriwtio Trefniadau ôl-lenwi yn eu lle i reoli effaith secondiad rhan amser y Cyfarwyddwr Portffolio i'r Cyd-bwylgor Corfforedig Bid SPF yn cynnwys cyfraniad tuag at rai costau PMO presennol Cymeradwyeth i'r cais i'r ddwy Lywodraeth yn gofyn am gynyddu'r haenen uchaf o 1.5% i 2% a galluogi'r PMO i gael at gyllid ychwanegol drwy gyllideb y Cynllun Twf	Yn ei le Parhaus Adolygu'n fisol Adolygu'n fisol Yn ei le Mawrth 2023 Yn ei le	PMO PMO PMO, Ariannwr y Prosiectau PMO PMO	4	4	16	↔	Agored	Wedi adolygu risg. Dim newidiadau i sgoriau risg gros neu weddilliol. Mae capasiti yn parhau i fod yn risg gyda nifer o swyddi gwag yn y tîm. Er hynny mae ymgyrch recriwtio wedi lansio i lenwi y swyddi a dylid gweld y risg yn lleihau chwarter nesaf.	16/01/24
R006	21.10.2020	Amgylcheddol	Newid Hinsawdd a Bioamrywiaeth	Cyfarwyddwr Portffolio	Os nad yw prosiectau yn ystyried allyriadau carbon neu golli bioamrywiaeth mewn asesiadau lefel prosiect, mae yna risg y gallai'r portffolio gyfrannu at broblemau megis newid hinsawdd a cholli bioamrywiaeth.	4	3	12	↔	Datganiad sefyllfa ar Newid Hinsawdd a Bioamrywiaeth wedi'i fabwysiadu gan y Bwrdd Uchelgais. Achosion Busnes y Prosiectau i arddangos cyflawni yn erbyn y sefyllfa y mae'r Bwrdd Uchelgais wedi'i fabwysiadu. Methodoleg ar sut i ystyried allyriadau carbon a cholled bioamrywiaeth mewn achosion busnes prosiectau bellach wedi'i chyhoeddi a'i rhannu gyda'r holl brosiectau.	N/A N/A Yn ei le	BWRDD UCHELGAIS PMO/SROs y Prosiect PMO	3	3	9	↔	Agored	Wedi adolygu risg. Dim newidiadau i sgoriau risg gros neu weddilliol. Cario ymlaen i weithredu'r fethdoleg a'r hyfforddiant cysylltiedig	16/01/24
R002	21.10.2020	Cyflawni Rhaglenni a Phrosiectau	Oediad	Swyddfa Rheoli Portffolio	Os oes oedi i gyflawni prosiectau, mae yna risg y gallai hyn gael effaith ar wireddu buddion neu gallai olygu bod prosiectau ddim yn symud ymlaen.	5	5	25	↔	Adroddiadau cryno misol i'r Bwrdd Rhaglen gyda llwybrau dyrchafu i'r Bwrdd Uchelgais. Log RAID rhaglenni a phrosiectau yn eu lle i gofnodi risgiau a rheoli materion. Achosion busnes a chynlluniau gweithredu prosiectau i ddangos yn glir y risgiau i gyflawni prosiectau a'r mesurau liniaru. Adroddiadau Chwarterol i'r Bwrdd Uchelgais a'r Bwrdd Portffolio. Amserlenni prosiectau wedi'u hadolygu fel rhan o Achos Busnes y Portffolio 2022. Cronfa Cyflawni Prosiectau wedi'i chymeradwyo gan y Bwrdd Uchelgais gyda cheisiadau i newid i'w cyflwyno ar gyfer prosiectau perthnasol ym mis Chwefror 2023. PMO yn gweithio gyda ariannwyr prosiectau i adnabod cyfleoedd i leihau oedi ac lle nad oes modd osgoi oedi i leihau yr effaith.	Misol Misol N/A Chwarterol Yn ei le Chwe 2023 Yn ei le	PMO PMO, Ariannwr y Prosiect Noddwr y Prosiect Noddwr y Prosiect PMO PMO, Ariannwr y Prosiect PMO, Ariannwr y Prosiectau	4	4	16	▼	Agored	Tebygolrwydd risg wedi lleihau. Mae cymeradwyo OBC ac FBC yn Ch3 wedi mynd i'r afael â rhai oedi. Mae gweithredu yn dilyn PAR i ddefnyddio adnoddau PMO yn fwy hyblyg wedi profi i fod yn effeithiol i gyflymu datblygiad achosion busnes. Bydd tebygolrwydd risg yn lleihau ymhellach os bydd cynnydd yn cael ei gynnal. Mae nifer o brosiectau yn profi oedi a fydd yn effeithio ar amseriad gwireddu buddion.	16/01/24

Risg	Dyddiad Codi'r Risg	Codi'r Risg	Enw'r Risg	Perchennog y Risg	Disgrifiad o'r Risg	Graddfa Risg			Tuedd	Camau Lliniaru	Dyddiadau Cwblhau	Perchennog y Cam	Graddfa Risg			Tuedd	Statws (agored/cae)	Sylwadau	Dyddiad y diweddariad	
						P	I	Sgôr					P	I	Sgôr					
R020	03.10.2022		Cyflawni Rhaglenni a Phrosiectau	Y Cyd-destun Economaidd	Swyddfa Rheoli Portfolio	Os oes newidiadau sylweddol i economi'r DU (e.e. yr argyfwng costau byw a'r argyfwng diogelwch ynni), gall hyn effeithio'n andwyol ar achosion strategol ac economaidd rhaglenni a phrosiectau.	3	5	15	↔	Achosion busnes a chynlluniau gweithredu prosiectau i ddangos yn glir y risgiau i gyflawni prosiectau, yn cynnwys effaith datblygiadau economaidd diweddar	N/A	PMO, Arianwyr y Prosiectau	3	5	15	▲	Agored	Tebygolrwydd risg wedi lleihau. Datblygu materion byd-eang sy'n effeithio ar gadwyni cyflenwi a'r farchnad ynni sy'n debygol o effeithio ar gostau yn y tymor byr i'r tymor canolog.	16/01/24
R017	22.10.2020		Ariannol	Rheolaeth Ariannol	Swyddog a151	Os na chaiff trefniadau ariannol priodol eu rhoi yn eu lle, yna gallai cyflawni'r cynllun twf, tynnu arian grant i lawr a chlustnodi cyllid fod mewn perygl.	3	4	12	↔	Bydd y Bwrdd Uchelgais yn defnyddio prosesau ariannol presennol Cyngor Gwynedd fel yr Awdurdod Lletya Bydd achosion busnes y prosiectau yn nodi mesurau rheoli risg, masnachol ac ariannol manwl ar lefel prosiect i reoli cyllid Caiff trefniadau adrodd perfformiad, risg ac ariannol misol cadarn eu sefydlu ar gyfer yr holl brosiectau Proses hawliadau ariannol gadarn wedi'i sefydlu ar gyfer tynnu arian i lawr	N/A N/A Misol N/A	PMO PMO, SRO y Prosiect PMO, SRO y Prosiect PMO	2	3	6	↔	Agored	Wedi adolygu risg. Dim newidiadau i sgoriau risg gros neu weddilliol. Mae risg gweddilliol yn parhau i fod yn isel oherwydd y prosesau sydd ar waith gan Uchelgais Gogledd Cymru a'r cytundebau ariannu gyda noddwyr prosiectau.	16/01/24
R014	22.10.2020		Ariannol	Twyll	Cyfarwyddwr Portfolio	Os na chaiff prosesau priodol eu rhoi yn eu lle a'u rheoli, yna gallai'r portfolio fod yn ddarostyngedig i hawliadau twyllodrus a fyddai'n anwain at gamdefnydd o gyllid cyhoeddus.	4	4	16	↔	Prosiectau i gael prosesau monitor ariannol cadarn yn eu lle PMO i adolygu'r hawliadau a gyflwynir cyn eu pasio nhw at y corff atebol i'w talu Cod ymddygiad a pholisi gwrthdaro buddiannau wedi'u hymgorffori fel rhan o Gytundeb Llywodraethu 2 Caiff Cofrestr Gwrthdrawiad Buddiannau ei gadw ar gyfer pob rhaglen, prosiect a'r grwpiau ymgynghorol.	N/A N/A Wedi cwblhau N/A	PMO PMO Swyddog Monitro PMO	2	4	8	↔	Agored	Wedi adolygu risg. Dim newidiadau i sgoriau risg gros neu weddilliol. Mae'r risg gweddilliol yn parhau yn isel oherwydd y prosesau sydd mewn lle gan Uchelgais Gogledd Cymru. Mae sesiynau pellach o hyfforddiant twyll wedi'i gynllunio ar gyfer y PMO a'r Bwrdd Cyflawni Busnes yn gynnar yn 2024.	16/01/24
R009	21.10.2020		Rheoleiddio	Caniatâd Cynllunio a Statudol	Swyddfa Rheoli Portfolio	Os nad yw prosiectau'n derbyn y caniatâd statudol a'r gymeradwyaeth gynllunio angenrheidiol, ceir risg na fydd y prosiectau yn cael eu cyflawni ac na chaiff y buddion eu gwireddu.	4	5	20	↔	Bydd achosion busnes prosiectau cadarn yn nodi'r gofynion caniatâd ar gyfer pob prosiect a'r risgiau i gyflawni'r prosiect Parhau i ymgysylltu ag arianwyr y prosiectau i ddeall y broses caniatâd a'r risgiau gyda'r gefnogaeth a ddarperir lle bo hynny'n briodol Strategaeth ffosffadau awdurdodau lleol yn ei lle fel rhan o fabwysiadu Cynllun Lleol. PMO wedi cyflawni adolygiad o gynnydd cymeradwyo prosiectau ar gyfer pob prosiect ac wrth symud ymlaen, bydd yn adrodd i'r Bwrdd Uchelgais bob chwarter Adolygiad gwersi a ddysgwyd i'w gyflawni ar ôl oedi gyda chymeradwyo ar lefel prosiect Y Cadeirydd ac/neu Cyfarwyddwr Portfolio i ysgrifennu i'r awdurdodau caniatâu i amlygu'r effaith o oedi mewn penderfyniadau pan mae risgiau unigolo prosiect yn cael ei uchafu.	N/A N/A Yn ei lle Haf 2023 Yn ei lle Fel bo'r angen	PMO/SROs y Prosiect PMO Awdurdodau Lleol PMO PMO, Arianwyr y Prosiectau Cyfarwyddwr Portfolio	4	5	20	↔	Agored	Wedi adolygu risg. Dim newidiad i sgoriau risg gros neu weddilliol. Mae caniatad yn parhau i fod yn risg uchel, er hynny mae cymeradwyeth Gorchymyn Adolygu Harbwr Caergybi yn dileu risg sylweddol o ganiatid i brosiect. Mae mabwysiadu CDLI gan Cyngor Wrecsam yn ddatblygiad cadarnhaol ar gyfer y tebygolrwydd risg ar gyfer Tir ac Eiddo.	16/01/24
R013	21.10.2020		Effaith Cymdeithasol ac Enw da	Newid Gwleidyddol	Cyfarwyddwr Portfolio	Os na chaiff rhanddeiliaid eu rheoli'n effeithiol, ceir risg y gallai newid gwleidyddol effeithio ar gefnogaeth i'r portfolio, y rhaglenni a'r prosiectau.	4	4	16	↔	Ymgysylltu cyson gyda gwleidyddion a swyddogion Llywodraeth Cymru a'r DU a llywodraeth leol. GA2 a'r Cytundeb Terfynol i gadarnhau ymrwymïadau'r holl bartïon. Aelodau newydd i gael eu briffio ar Bortffolio'r Cynllun Twf yn dilyn y newid mewn arweinyddiaeth Ymgysylltu â Gweinidogion newydd Llywodraeth y DU	N/A Wedi cwblhau Wedi cwblhau Parhaus	Y BWRDD UCHELGAIS, PMO Y BWRDD UCHELGAIS PMO PMO	2	4	8	↔	Agored	Wedi adolygu risg. Dim newidiadau i sgoriau risg gros neu weddilliol.Yn unol â buddsoddiad y sector preifat, mae'r raddfa risg yn parhau i fod yn uchel oherwydd y nifer isel o FBCs a gymeradwywyd hyd yma a chytundebau ariannu yr ymrwymwyd iddynt.	16/01/24
R007	21.10.2020		Ariannol	Buddsoddiad Sector Preifat	Swyddfa Rheoli Portfolio	Os na chaiff buddsoddiad y sector preifat ei sicrhau, mae risg na chaiff prosiectau eu cyflawni neu y cânt eu cyflawni ar raddfa lai a fyddai'n effeithio ar y buddion i'r rhanbarth.	4	5	20	↔	Parhau i ymgysylltu ag Arianwyr y Prosiectau a phartneriaid sector preifat Datblygu achosion busnes prosiectau a chytundebau cadarn ar gyfer cyllid y Cynllun Twf Lansio'r broses prosiect ar gyfer adnabod prosiectau Cynllun Twf yn lle rhai eraill Yn dilyn yr argymhelliad PAR, mae strategaeth buddsoddiad wedi cael ei datblygu gyda gwaith pellach i'w gomisiynu ddechrau 2023	N/A N/A Chwe 2023 Mawrth 2023	PMO/SROs y Prosiect PMO/SROs y Prosiect Y BWRDD UCHELGAIS, PMO PMO	4	4	16	↔	Agored	Wedi adolygu risg. Dim newidiadau i sgoriau risg gros neu weddilliol. Mae diogelu buddsoddiad sector breifat ar gyfer y Cynllun Twf yn parhau i fod yn risg uchel, er hynny mae'r safbwynt wedi gwella gyda'r dewis o bum prosiect newydd drwy'r broses prosiectau newydd.	16/01/24
R008	21.10.2020		Ariannol	Buddsoddiad Sector Cyhoeddus	Swyddfa Rheoli Portfolio	Os na chaiff buddsoddiad y sector cyhoeddus ei sicrhau, mae risg na chaiff prosiectau eu cyflawni neu y cânt eu cyflawni ar raddfa lai a fyddai'n effeithio ar y buddion i'r rhanbarth.	4	4	16	↔	Mae holl bartneriaid y Bwrdd Uchelgais wedi llofnodi'r Cynllun Twf a Chytundeb Llywodraethu 2. Datblygu achosion busnes prosiectau a chytundebau cadarn ar gyfer cyllid y Cynllun Twf	Wedi cwblhau N/A	BWRDD UCHELGAIS PMO/SROs y Prosiect	4	4	16	↔	Agored	Wedi adolygu'r risg. Dim newidiadau i sgoriau risg gros neu weddilliol.Yn unol â buddsoddiad y sector preifat, mae'r raddfa risg yn parhau i fod yn uchel oherwydd y nifer isel o FBCs a gymeradwywyd hyd yma a chytundebau ariannu yr ymrwymwyd iddynt.	16/01/24
R018	01.10.2020		Ariannol	Cyllid referiw	Swyddfa Rheoli Portfolio ac Arianwyr y Prosiect	Os na fydd cyllid referiw digonol yn ei lle i gefnogi gweithgareddau'r Bwrdd Uchelgais a chyflawni'r Cynllun Twf, yna mae'n bosib yr effeithir ar gyflawniad prosiectau a chyrraedd amcanion gwario a buddion.	4	5	20	▲	Mae'r Bwrdd Uchelgais wedi ymestyn contractau tymor penodol i fis Mawrth 2024. Parhau i ymchwilio i ddatrysiadau tymor hwy Partneriaid ac arianwyr prosiectau yn gyfrifol am sicrhau cyllid referiw i gefnogi prosiectau nad ydynt yn cael eu harwain gan y Bwrdd Uchelgais PMO yn gweithio i adnabod cyfleoedd ariannu ychwanegol ar gyfer prosiectau dan arweiniad y Bwrdd Uchelgais PMO yn edrych ar gyfalafu posib costau cyflog y prosiectau. Haenen uchaf y Cynllun Twf wedi ei gynyddu i 2%, a galluogi ymestyn cytundebau dros dro hyd at Mawrth 2025 Cais SPF i'r 5 Awdurdod Lleol wedi bod yn llwyddiannus, cais ar wahan wedi ei gyflwyno i Wrexham.	N/A N/A N/A Mai 2023 Medi 2023	PMO PMO, SRO y Prosiect PMO, SRO y Prosiect PMO PMO, Bwrdd Portfolio PMO	3	4	12	↔	Agored	Wedi adolygu'r risg. Dim newidiadau i sgoriau risg gros neu weddilliol. Mae'r sefyllfa referiw wedi gwella drwy gynydd yn yr haenen uchaf i 2.15% ac diogelu arian drwy SPF. Dim penderfyniad cais SPF Cyngor Wrecsam.	16/01/24

Pwyllgor	Pwyllgor Craffu Addysg ac Economi
Teitl yr Adroddiad	Adroddiad Cynnydd Argymhellion Ymchwiliad Craffu Ysgolion Uwchradd Categori 3
Dyddiad y cyfarfod	21 Mawrth 2024
Awdur	Gwern ap Rhisiart, Pennaeth Addysg
Aelod Cabinet dros Addysg	Cynghorydd Beca Brown

GWEITHREDU ARGYMHELLION ADRODDIAD YMCHWILIAD CRAFFU YSGOLION UWCHRADD CATEGORI 3

	ARGYMHELLION	CAMAU A WEITHREDWYD
1.	Bod yr Awdurdod yn gwneud ceisiadau blynyddol i'r ysgolion am ddata cyfrwng iaith eu darpariaeth ac yn gwirio'r sefyllfa.	<i>Mae'r Adran eisoes yn casglu data cyfrwng iaith ar gyfer ysgolion uwchradd yn flynyddol ac mae'r data ar gyfer y flwyddyn gyfredol wedi'i gasglu a'i goladu.</i> <i>Nid yw'r Adran mewn sefyllfa ar hyn o bryd i allu gwirio'r sefyllfa, ond rhoddir sylw i'r Gymraeg ac ethos ysgolion ymhob ymweliad a gynhelir i ysgolion.</i>
2.	Bod yr Awdurdod Addysg yn rhoi targedau penodol i gynyddu'r ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg ar gyfer pob ysgol uwchradd, sydd yn gydnaws â'r targedau sirol, gan fonitro cyflawniad.	<i>Mae'r Adran wedi penderfynu peidio gweithredu ar yr argymhelliad hwn hyd nes y bydd Polisi Iaith Addysg amgen ar gyfer Gwynedd wedi ei lunio.</i> <i>At hyn, mae'r tirwedd yn aneglur o safbwynt union ofynion y drefn gategoreiddio pan ddaw'n statudol, ynghyd â thrywydd a chynnwys terfynol Bil y Gymraeg.</i> <i>Mae capasiti adrannol i fonitro targedau unigol manwl yn brin ar hyn o bryd ac wrth i'r drafodaeth ddatblygu o gwmpas y polisi iaith yng Ngwynedd a Bil y Gymraeg gellid ystyried cynllunio, targedu a monitro ar lefel clwstwr.</i>

3.	Bod yr Awdurdod Addysg yn gofyn eto i CBAC gyhoeddi bob blwyddyn faint o ymgeiswyr sydd yn cwblhau papurau arholiad drwy gyfrwng y Gymraeg a'r Saesneg ar gyfer pob pwnc. Dylid cyhoeddi'r ffigyrau ar lefelau cenedlaethol a sirol a rhoi ffigyrau ysgolion unigol i'r ysgolion hynny.	<i>Mae llythyr wedi ei yrru at Ian Morgan, Prif Weithredwr CBAC, gan y Pennaeth Addysg yn ymateb i'r argymhelliad hwn ac yn gwneud y cais hwn yn gadarn.</i>
4.	Bod yr Awdurdod Addysg yn addasu'r Polisi Iaith enghreifftiol ar gyfer ysgolion gan roi mwy o bwyslais ar y Gymraeg a'i wneud yn gliriach o ran beth a olygir wrth "ddwyieithrwydd".	<i>Mae'r Awdurdod Addysg wedi comisiynu Meirion Prys Jones i gydweithio â'r Adran fel ymgynghorydd llawrydd i ail-edrych ar Bolisi Iaith Addysg Gwynedd yn sgil newidiadau cenedlaethol yn y maes megis:</i> - <i>Cymraeg 2050</i> - <i>Cwricwlwm i Gymru</i> - <i>Y drefn gategoreiddio ysgolion yn ôl y ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg</i> - <i>Bil Y Gymraeg</i> <i>Bydd yr Adran ar y cyd â Meirion Prys Jones yn ymgysylltu gydag ysgolion, aelodau a rhan-ddeiliaid ehangach wrth ail-edrych ar y Polisi Iaith dros y misoedd nesaf.</i>
5.	Bod yr Awdurdod Addysg yn amlinellu'n ddiamwys ei safbwynt o ran delio ag apeliadau i geisiadau a wrthodwyd gan ysgolion i newid cyfrwng y dysgu i'r Saesneg ar gyfer dysgwyr penodol.	<i>Rhaid dilyn trefn gwynion yr ysgol, ond gobeithir y bydd ail-edrych ar y Polisi Iaith Addysg drwy gomisiwn Meirion Prys Jones yn cynnig mwy o eglurder o ran disgwyliadau.</i> <i>Gobeithir hefyd y bydd y gofynion o ran darpariaeth drwy'r drefn gategoreiddio'n dod yn statudol.</i>
6.	Bod yr Awdurdod Addysg yn datblygu ac yn cynyddu'r cydweithio â'r ddwy ysgol Categori 3T mewn modd fydd yn cyflymu eu taith i fod yn ysgolion Categori 3.	<i>Mae'r Adran yn rhannu'r un awydd i weld cynnydd yn yr ysgolion trosiannol. Mae'r Adran yn cydnabod fod arweinyddiaeth yn allweddol i'r llwyddiant hwn. Mae'r Adran hefyd yn cydnabod fod cynllunio ieithyddol, newid diwylliant, newid ymddygiadau a datblygu sgiliau yn broses sydd yn debygol o gymryd amser i wreiddio a sicrhau'r canlyniadau a ddeisyfir ar gyfer ein plant a'n pobl ifanc, a hynny mewn cyfnod hynod o heriol o ran adnoddau i gefnogi'r newid hwn.</i> <i>Rhaid cydnabod hefyd fod y fwyaf heriol yn ieithyddol o'r ddwy ysgol drosiannol wedi wynebu heriau aruthrol a di-gynsail eleni o ran arweinyddiaeth ysgol sydd yn golygu fod cynllunio ieithyddol wedi bod yn anodd.</i>

7.	Bod yr Awdurdod Addysg mewn partneriaeth ag ysgolion yn dod o hyd i ffyrdd newydd o hyrwyddo'r budd o astudio drwy gyfrwng y Gymraeg.	<i>Mae hyrwyddo manteision cael addysg Gymraeg yn faes pwysig cyson i'n hysgolion. Yn ychwanegol at hynny mae rhai ysgolion uwchradd wedi derbyn ymweliad hyrwyddo'r Gymraeg gan Ameer Davies Rana, fel rhan o dîm Hansh Dim Sbin, S4C, yn ystod tymor yr Hydref 2023. Cafwyd cyflwyniadau, cwis a gweithdai creu fideos TikTok. Bu'r ymweliadau'n llwyddiant, a'r disgyblion yn amlwg wedi eu mwynhau.</i> <i>Mae Cydlynnydd Strategaeth Iaith Uwchradd wedi cynnal sesiynau 'Ymwybyddiaeth Iaith' mewn rhai ysgolion – Ysgol Syr Hugh Owen, Ysgol Dyffryn Ogwen, Ysgol Dyffryn Nantlle, Ysgol Bro Idris, Ysgol Uwchradd Tywyn. Cafwyd cyfle i ystyried y manteision a ddaw o fod yn ddwyieithog, ac yn benodol wrth baratoi at fyd gwaith.</i> <i>Mae pamffledi a phosteri yn hyrwyddo manteision dwyieithrwydd wedi cael eu rhannu gyda'r ysgolion.</i>
8.	Bod yr Awdurdod Addysg yn cryfhau'r bartneriaeth â'r Coleg Cymraeg Cenedlaethol gan roi pwyslais ar ddangos i bobl ifanc a rhieni bod amrediad eang o gyrsiau cyfrwng Cymraeg mewn addysg uwch ac addysg bellach.	<i>Mae holl ysgolion uwchradd Arfon (ar wahân i Ysgol Friars), ysgolion Dwyfor ac Ysgol Godre'r Berwyn wedi derbyn ymweliad gan y Coleg Cymraeg Cenedlaethol yn ystod mis Chwefror/Mawrth 2024.</i> <i>Pwrpas yr ymweliadau oedd hyrwyddo'r budd a ddaw o astudio drwy gyfrwng y Gymraeg ac annog balchder yn eu Cymreictod. Yn ogystal, cafwyd cyfleoedd i hyrwyddo'r budd o astudio'r Gymraeg ar gyfer Safon Uwch. Cafwyd cyflwyniadau gweledol a chyfle i holi a gwrandao ar banelwyr (rhai yn gyn-ddisgyblion o'r ysgolion yr oeddent yn ymweld â hwy) yn trafod gwerth astudio'r Gymraeg ar gyfer Safon Uwch ar gyfer dilyn amrywiol yrfaoedd. Cafwyd croeso mawr i'r ymweliadau gan y disgyblion, a gwelwyd cryn sylw ar gyfryngau cymdeithasol y Coleg Cymraeg i'r digwyddiadau.</i>
9.	Dylai'r Awdurdod roi mwy o ganllawiau/hyfforddiant ar sut i addysgu hwyrddyfodiaid nad oes ganddynt Gymraeg na Saesneg. Dylai'r Awdurdod Addysg hefyd ystyried defnyddio enghreifftiau o lwyddiannau dysgwyr gan hyrwyddo manteision addysg cyfrwng Cymraeg. Yn yr un modd, dylid cyfathrebu'r manteision i hwyrddyfodiaid o fynychu Canolfan Iaith gan adrodd ar brofiad dysgwyr penodol a chyfleu persbectif eu rhieni er mwyn arddangos i rieni eraill y budd i'w plant o fynychu Canolfan Iaith.	<i>Mae'r Gyfundrefn Addysg Drochi wedi croesawu dysgwyr nad oes ganddynt Gymraeg na Saesneg i'r unedau trochi ac yn parhau i wneud hynny e.e. cyfeiriwyd nifer o ffoaduriaid Wcraïn i'r unedau a llwyddodd y dysgwyr i gaffael y Gymraeg yn dda. Derbyniwyd arian grant i'w cefnogi a phrynwyd iPad i bob un o'r unedau trochi er mwyn gallu defnyddio'r ap 'Say hi'. Mae'r ap hwn yn cyfieithu iaith lafar ar y pryd ac wedi profi'n offeryn pwerus ar ddechrau'r cyrsiau i hwyluso cyfathrebu a dealltwriaeth efo'r dysgwyr.</i> <i>Trwy weithio efo Adran Addysg y Brifysgol crëwyd podlediad i hysbysebu manteision dysgu Cymraeg a rhannu arferion da, a gwnaethpwyd hynny trwy, er enghraifft, gyfweld cyn-ddisgyblion o ganolfannau iaith a'u teuluoedd er mwyn rhannu eu profiadau o ddysgu'r iaith: <u>Podlediad Am Filiwn (ypod.cymru)</u></i>

		<i>Hefyd trefnir cyfarfod ar y cyd hefo Hunaniaith, Menter Iaith Gwynedd ar gyfer holl rieni'r dysgwyr sy'n mynychu'r unedau yn dymhorol er mwyn rhannu manteision dysgu Cymraeg.</i>
10.	Bod yr Awdurdod Addysg yn cryfhau'r ddarpariaeth / cefnogaeth ieithyddol i hwyrddyfodiaid sydd yn ymuno ym mlwyddyn 10 neu 11.	<i>Mae'r Awdurdod wedi gwneud cais llwyddiannus i gymryd rhan mewn rhaglen beilot Llywodraeth Cymru 'Say Something in Welsh'. Bellach mae'r rhaglen hon ar waith yn ysgolion uwchradd y sir ar gyfer cefnogi dysgwyr bl 10 ac 11 oed i ddysgu'r Gymraeg.</i> <i>Yn ogystal mae staff yr unedau yn cefnogi staff ysgolion trwy ddarparu adnoddau ar gyfer y garfan yma o blant sy'n cyrraedd ysgolion Gwynedd ym mlwyddyn 10.</i>
11.	Bod yr Awdurdod Addysg yn cydweithio â sefydliadau eraill a Menter Iaith Gwynedd er mwyn cynyddu'r ddarpariaeth o weithgareddau cymdeithasol cyfrwng Cymraeg i bobl ifanc.	<i>Mae'r Awdurdod yn gweithio â Menter Iaith Gwynedd i gynyddu'r ddarpariaeth o weithgareddau cyfrwng Cymraeg. Rydym yn treialu gweithdy penodol efo plant Ysgol Pont y Gof ym Motwnnog. Rydym wedi comisiynu Anni Llŷn i greu sioe efo'r plant a'i pherfformio i'r rhieni mewn digwyddiad cymunedol. Bydd y plant yn perfformio ar 20fed Mawrth yng Nghanolfan Congl Meinciau Botwnnog. Y bwriad yw defnyddio'r model hwn wedyn mewn cymunedau targed eraill yng Ngwynedd.</i> <i>Mae Menter Iaith Gwynedd hefyd yn cydweithio â'r ardaloedd sydd yn flaenoriaeth – sef dalgylch Botwnnog, Godre'r Berwyn a Bangor. Trefnir gig gyda Tara Bandito yn Ysgol Botwnnog cyn diwedd Tymor y Gwanwyn. Bydd Tara Bandito hefyd yn cynnal gweithdai ar Lesiant a Merched mewn Cerddoriaeth, petai'r ysgol yn dymuno hynny. Bydd pum ysgol uwchradd arall hefyd yn elwa o'r daith, sy'n cael ei threfnu ar y cyd â Selar a Golwg 360.</i> <i>Ar gais Ysgol Uwchradd Tywyn, bydd y Fenter Iaith yn cefnogi cyfleoedd i ddisgyblion o flwyddyn 7 fynychu diwrnod yng ngwersyll Glan-llyn er mwyn cael profiadau allgyrsiol drwy gyfrwng Y Gymraeg. Bydd y fenter yn cyfrannu £1000 tuag at y daith.</i> <i>Fel rhan o'r arlwy a drefnir yn ddalgylchol fel rhan o gynlluniau Grant Y Gymraeg, cynllunnir cyfleoedd niferus i ddisgyblion gydweithio gydag artistiaid amrywiol. Bu cyfleoedd hefyd, o ganlyniad i Eisteddfod Genedlaethol Llŷn ac Eifionydd 2023 i ysgolion fynychu gigs a drefnwyd fel rhan o Daith Maes B.</i>

12.	Dylai'r Awdurdod Addysg hyrwyddo'r cynnig gan Lywodraeth Cymru i ddarparu gwersi Cymraeg am ddim ar gyfer athrawon sydd yn dymuno datblygu eu sgiliau Cymraeg.	<i>Mae'r Awdurdod wedi derbyn cadarnhad y bydd Llywodraeth Cymru yn ariannu athrawon i fynychu cyrsiau Cymraeg Mewn Blwyddyn. Mae hyn yn rhan o gynlluniau'r ysgolion trosiannol i gynyddu eu darpariaeth Gymraeg. Bydd cynlluniau tebyg yn cael eu rhyddhau yn fuan hefyd ar gyfer cyrsiau cymorthyddion. Bydd y cyrsiau hyn yn cychwyn ym Medi 2024. Mae'r ysgolion wedi derbyn y ffurflenni cais i'w cwblhau erbyn diwedd mis Mawrth</i>
13.	Bod yr Awdurdod Addysg yn hyrwyddo'r cyfleoedd/buddion yn deillio o ddysgu yn y sir er mwyn denu mwy o athrawon cyfrwng Cymraeg i weithio yng Ngwynedd. Dylai hefyd gefnogi'r ymdrechion i gynyddu nifer yr athrawon dwyieithog sydd ar gael i Gymru gyfan.	<i>Mae'r adran addysg yn weithredol yn gyson wrth recriwtio mor eang â phosib a hyrwyddo ein swyddi addysg allweddol.</i> <i>Hefyd mae prosiect blaenoriaeth allweddol wedi ei gynnwys yng Nghynllun y Cyngor o safbwynt Cynllunio'r Gweithlu. Prif nod y prosiect ydi sicrhau fod gan y Cyngor gyflenwad digonol o staff cymwys i'w alluogi i ddarparu gwasanaethau i drigolion y sir, a bod modd i ni sicrhau fod y cyflenwad hwnnw yn ei le am y tymor hir. Byddwn yn mynd i'r afael â phroblemau penodol recriwtio staff mewn meysydd allweddol megis gofal cymdeithasol ac addysg. Eleni, fel enghraifft, mae cefnogaeth wedi ei roi i fod yn llenwi dau brentisiaeth Cefnogi Dysgu yn y maes Anghenion Dysgu Ychwanegol, sydd wrth gwrs yn faes allweddol ble fo yna alw sylweddol am arbenigedd.</i> <i>Mae trafodaethau eisoes ar y gweill hefyd gyda'r Coleg Cymraeg Cenedlaethol i gydweithio ar ddau brosiect perthnasol:</i> • Dysgu'r Dyfodol <i>Nod cynllun Dysgu'r Dyfodol yw cynyddu'r niferoedd sy'n ymuno â'r gweithlu addysg Gymraeg. Mae'r cynllun yn cynnig sesiynau mentora a phrofiad gwaith i fyfyrwyr prifysgol ar unrhyw gynllun gradd sy'n siarad Cymraeg ac sydd â diddordeb gwybod mwy am yrfa fel athro ysgol. Mae'r sesiynau mentora'n gyfle i'r myfyrwyr ddod i ddeall mwy am sut i hyfforddi i fod yn athro, y profiad o fod yn athro yng Nghymru, a'r hyn sydd ar gael i athrawon gyrfa gynnar. Y bwriad yw ysbrydoli myfyrwyr i gymryd cam tuag at yrfa ym myd addysg Cymru, ac yn benodol i ddilyn cwrs Addysg Gychwynnol Athrawon cyfrwng Cymraeg.</i> • Cadw Cyswllt <i>Nod cynllun Cadw Cyswllt yw creu a chadw cyswllt gyda myfyrwyr sy'n siarad Cymraeg ac sy'n astudio yn y brifysgol tu allan i Gymru – yng Ngogledd Iwerddon, Yr Alban a Lloegr. Y bwriad yw creu cymuned o fyfyrwyr tu allan i Gymru i roi gwybod am bob math o gyfleoedd posib - digwyddiadau, adnoddau, hyfforddiant, grantiau ac ysgoloriaethau, swyddi,</i>

		<i>cyfleoedd astudio (gan gynnwys Addysg Gychwynnol Athrawon) ac ymchwil yng Nghymru, er mwyn ceisio denu nhw nôl ar ôl iddyn nhw raddio.</i>
14.	Bod yr Awdurdod Addysg yn gwneud cais bod Uwch Dimau Rheoli Ysgolion Uwchradd yn rhoi sylw penodol i'w darpariaeth cyfrwng Cymraeg gan ei roi ar raglenni cyfarfodydd yn rheolaidd.	<i>Mae yna aelod o Uwch Dîm Rheoli pob ysgol uwchradd yng Ngwynedd â chyfrifoldeb penodol am y Gymraeg yn yr ysgol honno a'r cais i sicrhau fod maes y Gymraeg yn cael ei drafod ar y lefel briodol.</i> <i>Mae Grŵp Strategol y penaethiaid Uwchradd wedi trafod y Gymraeg yn ddiweddar a byddant yn cael eu cynnwys yn fanwl yn y broses wrth adolygu'r Polisi Iaith.</i> <i>Mae cyswllt agos gyda'r uwch arweinydd dynodedig â Chydlynnydd y Strategaeth Iaith. Bydd unrhyw gyfleoedd sy'n codi i ddisgyblion ymgymryd ag unrhyw weithgareddau neu gystadlaethau o fewn y Sir yn cael eu rhoadru â'r ysgolion.</i> <i>Arferir gweithrediad y Strategaeth yn flynyddol, a gosodir targedau i ysgolion fod yn gweithredu arnynt yn ystod blwyddyn academaidd.</i>
15.	Bod yr Awdurdod Addysg yn gwneud cais i'r Fforwm Penaethiaid Uwchradd bod darpariaeth cyfrwng Cymraeg yn eitem ar raglen cyfarfodydd y Fforwm o leiaf un waith y flwyddyn.	<i>Mae'r Adran eisoes yn gweithredu'n unol â'r argymhelliad yma.</i>
16.	Dylai Llywodraeth Cymru fynd i'r afael â'r diffyg adnoddau astudio yn y Gymraeg yn enwedig ar-lein.	<i>Mae ein hysgolion uwchradd i gyd ac eithrio un yn aelodau gweithredol o CYDAG ac yn gyson yn rhoi pwysau yn genedlaethol o blaid adnoddau ac addysg Gymraeg.</i> <i>Er tegwch mae gwelliant wedi bod yn y maes yma dros y blynyddoedd diwethaf ac fe dynnwn sylw yma at dri llwyfan allweddol:</i> <i>Mae Cyd-Bwyllgor Addysg Cymru, fel y bwrdd arholi cenedlaethol yng Nghymru, yn cyhoeddi ei holl adnoddau yn ddwyieithog ac maent erbyn hyn hefyd yn datblygu adnoddau astudio a chefnogi hefyd sydd ar agel yn gyfan gwbl ddwyieithog: WJEC Educational Resources Website (cbac.co.uk)</i> <i>Mae Llywodraeth Cymru ers blynyddoedd wedi datblygu llwyfan HWB er mwyn lletya ei holl adnoddau a'u teclynau digidol – ac mae'r holl adnoddau yma wrth gwrs ar gael yn y Gymraeg: Hwb (gov.wales)</i> <i>Mae Llywodraeth Cymru hefyd yn lled ddiweddar wedi sefydlu cwmni Adnodd er mwyn comisiynu adnoddau safonol i gefnogi Cwricwlwm i Gymru gydag Emyr</i>

		<i>George bellach yn Brif weithredwr. Unwaith eto ni fydd yr un adnodd ar Adnodd heb fod yn gwbl ddwyieithog: Adnodd – dyfodol adnoddau i gefnogi'r Cwricwlwm i Gymru / Addysg Cymru (llyw.cymru)</i>
17.	Bod yr Awdurdod Addysg yn cynnal trafodaethau gyda GwE yng nghyswllt cefnogaeth ar faterion penodol/unigryw i'r Sir.	<i>Bu i Lywodraeth Cymru gyhoeddi ar y 12fed o Orffennaf ei bwriad i adolygu rolau a chyfrifoldebau partneriaid addysg yng Nghymru.</i> <i>Comisiynwyd yr Athro Dylan Jones i arwain ar y gwaith ac fe fu iddo gyfarfod a chynrychiolaeth o Benaethiaid Gwynedd a swyddogion yr Adran Addysg yn ystod tymor yr Hydref.</i> <i>Mae llythyr yr Athro Dylan Jones i'w gael yma.</i> <i>Ar y 31ain o Ionawr bu i'r Gweinidog Addysg, yn dilyn cyfarfod efo'r tîm adolygu yn mis Rhagfyr, gyhoeddi prif ganfyddiadau'r adolygiad a hynny rai misoedd yn gynnar gan nodi fod negeseuon cyson o bob rhan o'r system addysg</i> <i>Yn ôl y Gweinidog roedd yr adborth yn glir ynghylch y cyfeiriad a ffefrir ymhlith arweinwyr ysgolion a'r rhan fwyaf o awdurdodau lleol. O ystyried y ffaith bod y negeseuon hyn yn cyd-fynd â'r dystiolaeth ehangach, bu iddo gytuno â'r tîm adolygu nad parhau i drafod nodweddion y system bresennol, a safbwyntiau pobl ar draws y system yw'r ffordd orau o gael budd o'r adolygiad.</i> <i>Bu iddo symud yr adolygiad ymlaen i gam newydd a phenderfynu y bydd yn defnyddio'r cam hwn i archwilio beth yw'r ffordd orau o gefnogi'r gwaith o wella ysgolion ar dair lefel:</i> <i>1. Cefnogi gwaith rhwng ysgolion ar lefel leol</i> <i>2. Cefnogi cydweithio a rhwydweithio rhwng ysgolion ar draws awdurdodau lleol ac ar lefel genedlaethol</i> <i>3. Cefnogi'r gwaith o wella ysgolion ar lefel genedlaethol</i> <i><u>Yr oedd yn glir o'r pwynt yma ymlaen nad oes bwriad gan y Llywodraeth i barhau gyda threfniadau Consortiwm neu Bartneriaethau Rhanbarthol.</u></i> <i>O ystyried fod y tirwedd yn newid yn sylweddol dros y misoedd a'r flwyddyn nesaf yng nghydestun y gefnogaeth i wella ysgolion a rôl awdurdodau lleol, bydd yr Adran yn rhoi sylw penodol i'r gefnogaeth a roddir i'r Gymraeg yn y trafodaethau hynny hefyd.</i>

Pwyllgor	Pwyllgor Craffu Addysg ac Economi
Teitl yr Adroddiad	Prydau Ysgol am Ddim
Dyddiad y cyfarfod	21 Mawrth 2024
Awdur	Gwern ap Rhisiart, Pennaeth Addysg
Aelod Cabinet dros Addysg	Cynghorydd Beca Brown

1. CEFNDIR

1.1 Ar 17 Rhagfyr 2021, bu i Jeremy Miles, Gweinidog y Gymraeg ac Addysg gyhoeddi datganiad ysgrifenedig a oedd yn estyn yr hawl i gael Prydau Ysgol am Ddim i bob plentyn ysgol gynradd yng Nghymru.

1.2 Mae’r polisi yn rhan o’r Cytundeb Cydweithio rhwng Llywodraeth Cymru a Phlaid Cymru, ac yn deillio o’r ddealltwriaeth bod plant iau yn fwy tebygol o fod yn byw mewn tlodi incwm cymharol, a thrwy weithredu’r cynllun Prydau ysgol am Ddim, bod 196,000 yn rhagor o blant yn dod yn gymwys i gael prydau ysgol am ddim yng Nghymru. Dyma linc i ddatganiad llawn Jeremy Miles, Gweinidog y Gymraeg ac Addysg: [Datganiad Ysgrifenedig: Estyn yr hawl i gael Prydau Ysgol am Ddim i bob plentyn ysgol gynradd \(17 Rhagfyr 2021\) | LLYW.CYMRU](#)

1.3 Wrth wireddu’r ymrwymiad cred Llywodraeth Cymru y byddai’n gyfrwng i gyfrannu at:

- fynd i’r afael â thlodi/problem plant yn mynd yn llwglyd,
- sicrhau lles cenedlaethau’r dyfodol a lleihau anghydraddoldeb,
- dileu stigma,
- arferion bwyta ac agweddau iach.

1.4 Yn Ebrill 2022, penderfynwyd cynnwys cinio am ddim i ddisgyblion cynradd fel blaenoriaeth yng Nghynllun y Cyngor er mwyn adlewyrchu’r flaenoriaeth genedlaethol, ac er mwyn cyfarch y newidiadau angenrheidiol fyddai eu hangen i seilwaith ein darpariaeth cinio ysgol.

2. BUDDSODDIAD CYFALAF A REFENIW LLYWODRAETH CYMRU

2.1 Bu i Lywodraeth Cymru gyhoeddi bod £25m o arian cyfalaf yn cael ei fuddsoddi yng ngheginiau a neuaddau bwyta ysgolion Cymru fel rhan o’r cynlluniau i gyflwyno prydau ysgol am ddim i holl blant cynradd Cymru yn raddol dros gyfnod o 3 blynedd, gan gychwyn gyda’r plant ieuengaf, gyda’r bwriad y byddai pob disgybl cynradd yn gallu derbyn prydau ysgol am ddim erbyn Medi 2024.

2.2 Roedd gwariant cymwys ar gyfer y cyllid hwn yn cynnwys y costau cyfalaf canlynol:

- prynu offer newydd;
- uwchraddio offer presennol;
- uwchraddio cyfleusterau bwyta/cegin bresennol; a
- gweithio i gynyddu capasiti’r seilwaith prydau ysgol

2.3 Yn Chwefror 2022, bu i Gyngor Gwynedd dderbyn llythyr grant yn clustnodi £1,121,603 o arian cyfalaf (100%) gan Lywodraeth Cymru.

2.4 Aeth yr Adran Addysg ati i gydweithio gyda'r Uned Datblygu Eiddo, Adran Tai ac Eiddo i sicrhau offer pwrpasol a gofod cegin a neuaddau bwyta digonol ymhob un o ysgolion cynradd y sir.

2.5 Bu i 49 ysgol gynradd ac arbennig dderbyn offer cegin newydd. Buddsoddwyd mewn addasiadau neu estyniadau i'r gegin neu neuadd fwyta mewn 16 ysgol gynradd er mwyn cyfarch y niferoedd uwch o blant fyddai angen darparu cinio ysgol ar eu cyfer.

2.6 Mae cyfnod gwariant yn arian cyfalaf yn dod i ben ar 31 Mawrth 2024, ac mae'r Adran Addysg wedi llwyddo i wneud defnydd o'r arian cyfalaf hwn i gyd.

2.7 Ym Mawrth 2022, bu i Lywodraeth Cymru hefyd gyhoeddi y byddai cyllid refeniw o hyd at £200m yn cael ei neilltuo i awdurdodau lleol i gyflawni'r ymrwymiad, gyda'r arian yn cael ei ddyrannu i awdurdodau lleol dros 3 blynedd fel a ganlyn:

- £40m yn 2022-23
- £70m yn 2023-24
- £90m yn 2024-25

Prif ddiben yr arian refeniw yma yw cynorthwyo gyda chyfarch costau staffio uwch yn sgil y cynnydd yn niferoedd y dysgwyr fyddai'n manteisio ar y cynnig o ginio ysgol am ddim.

2.8 O ganlyniad i'r buddsoddiad ariannol a'r cydweithio rhwng yr Adran Addysg a'r Adran Tai ac Eiddo, llwyddwyd i wireddu'r cynnig o ginio ysgol am ddim i bob plentyn cynradd yng Ngwynedd erbyn 1 Medi 2023, Yng Ngwynedd, daethpwyd â'r cynnig i mewn yn raddol fel a ganlyn:

BLYNYDDOEDD	AMSERLEN
Derbyn a Blwyddyn 1	1 Medi 2022
Blwyddyn 2	1 Ionawr 2023
Blwyddyn 3 a 4	5 Mehefin 2023
Blwyddyn 5 a 6	1 Medi 2023

2.9 Llwyddwyd i gyflawni'r ymrwymiad o ddarparu cinio ysgol am ddim yng Ngwynedd flwyddyn union o flaen yr amserlen genedlaethol. Cytunodd Llywodraeth Cymru i ariannu unrhyw Awdurdod Lleol fyddai mewn sefyllfa i gynnig prydau ysgol am ddim cyn yr amserlen genedlaethol.

3. NIFEROEDD SY'N MANTEISIO AR Y CYNNIG CINIO AM DDIM ERS MEDI 2023

3.1 Mae'r Adran Addysg wedi bod yn casglu data ar y niferoedd sy'n manteisio ar y cynnig cinio am ddim ers cyflwyno'r cynnig ym mhob ysgol nol ym mis Medi 2023. Mae casglu'r data yn ein helpu i adnabod ysgolion l'w targedu.

3.2 Cesglir data ar draws yr 79 ysgol gynradd (nid yw'n cynnwys data y ddwy ysgol arbennig, na'r ddwy ysgol ddilynol). Cesglir y data ar sail ysgol gyfan a fesul blwyddyn ysgol. Rydym yn casglu data

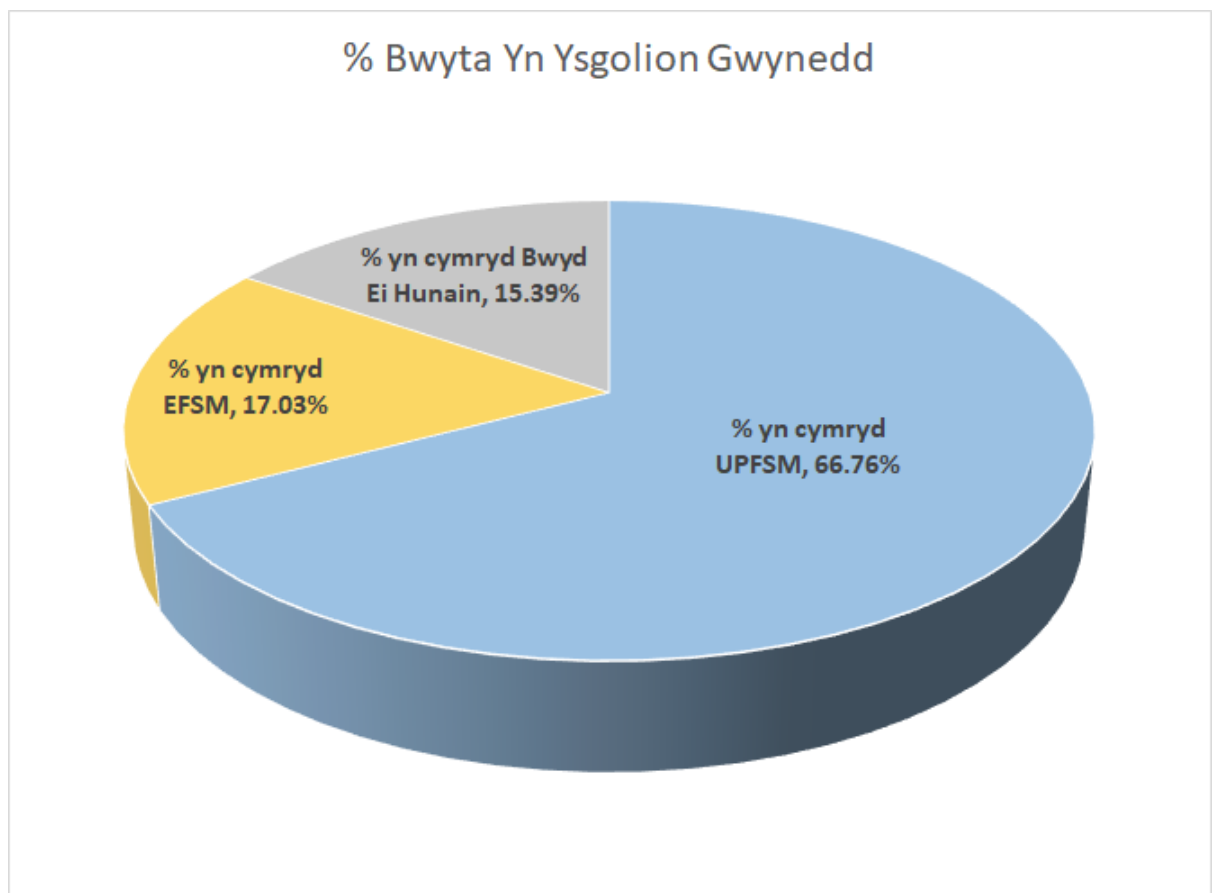
- niferoedd prydau a disgyblion hPYD (Hawl i Prydau Ysgol am Ddim)
- niferoedd prydau a disgyblion PYD (Prydau Ysgol am Ddim)
- niferoedd prydau a disgyblion nad ydynt yn cymryd y cynnig prydau ysgol am ddim ond yn hytrach yn dewis mynd a'u pecynnau bwyd eu hunain i'r ysgol.

3.3 Er fod bob plentyn yn gymwys i ginio ysgol am ddim yn y cynradd erbyn hyn rydym yn parhau i gasglu data hawl i PYD, gan ei fod yn fesurydd gaiff ei ddefnyddio fel procsi amddifadedd ar gyfer yr angen ychwanegol i'w wario ar addysgu a gwasanaethau eraill yn y setliad, ond nid yw'n cael ei ddefnyddio fel procsi ar gyfer yr angen i wario ar brydau ysgol.

3.4 Adroddir yn fisol ar niferoedd y prydau a ddarperir i Lywodraeth Cymru.

3.5 Mae'r data a gyflwynir isod ar gyfer y cyfnod o Fedi 2023 hyd at ddiwedd Ionawr 2024.

3.6 Ar gyfartaledd hyd yma mae 66.75% o'r prydau a ddarperir yn PYD, mae 17% yn hPYD (83.79% mewn cyfanswm), a mae 15.34% yn cymryd bwyd eu hunain (bocs bwyd).

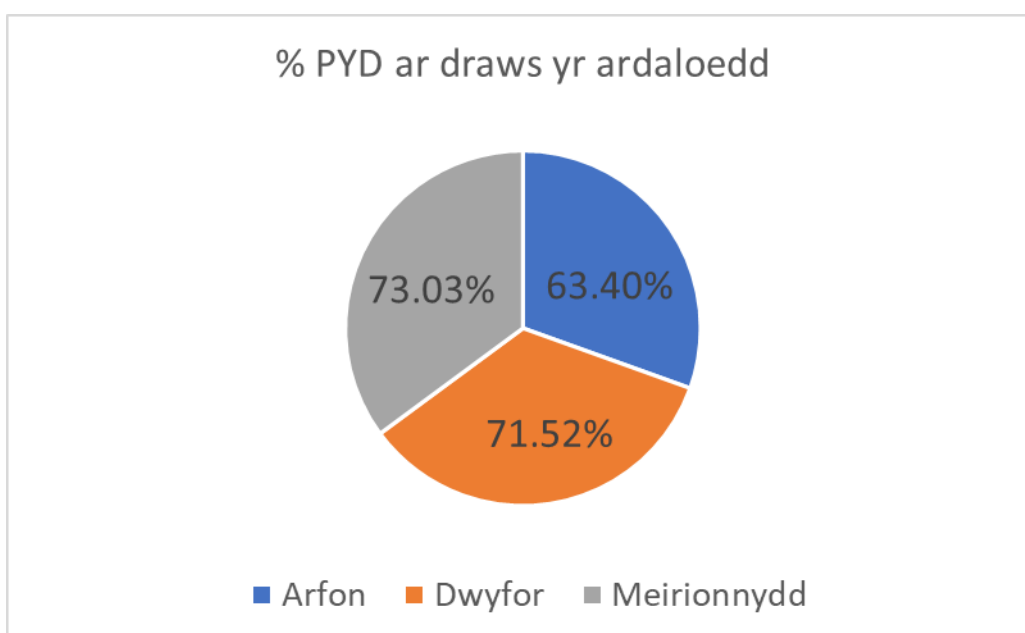
3.7 Cyn y cyflwynwyd y Cynnig Cinio Ysgol am Ddim i Bawb roedd 1674 o blant yn cael hPYD yn ein ysgolion cynradd ar ddiwedd y flwyddyn ysgol 22-23. Cyflwynwyd y cynnig cinio ysgol am ddim i bawb ar gychwyn blwyddyn ysgol 22/23 (wele 2.8 uchod).

3.8 Mae niferoedd plant sy'n derbyn cinio ysgol am ddim yn amrywio yn ddyddiol, ac yn amrywio o ysgol i ysgol oherwydd materion fel absenoldebau, dyddiau triplau mewn ysgol, dyddiau hyfforddiant mewn swydd, a dewis y plentyn o ran cymryd cinio ysgol ambell ddiwrnod a pecyn bwyd ar ddyddiau eraill.

3.9 Rydym yn casglu niferoedd o blant sy'n derbyn cinio yn yr ysgol drwy sampl ar ddiwrnod o bob mis. Nodir isod niferoedd y plant sy'n cael PYD yn ôl y misoedd. Mae dros 4000 yn fwy o blant yn derbyn cinio ysgol yn sgil y cynllun hwn.

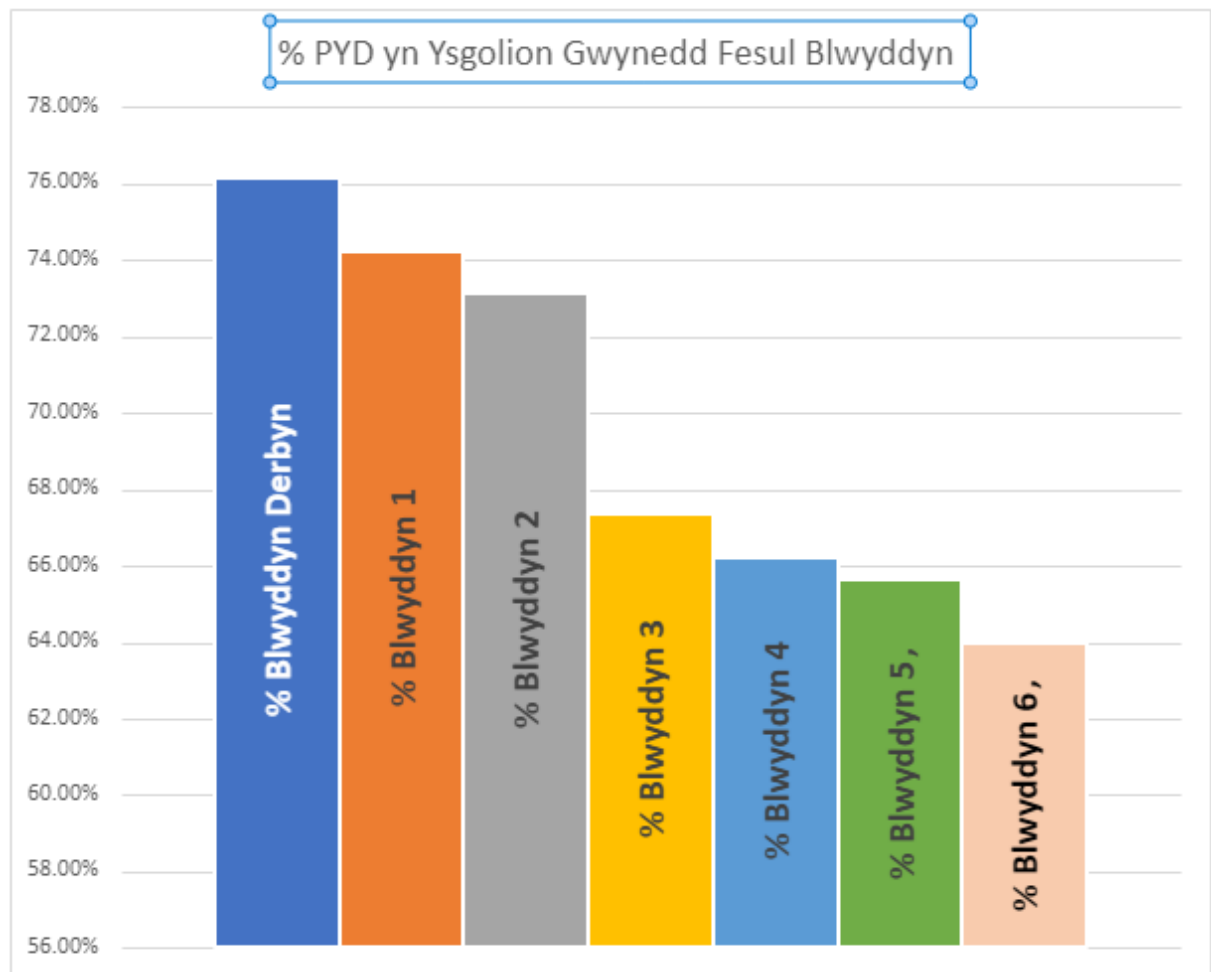
Mis	Nifer y Disgyblion yn derbyn cinio Ysgol am ddim ar y diwrnod	Canran o ddisgyblion sy'n derbyn cinio Ysgol am ddim ar y diwrnod
Medi 2023	5937	78%
Hydref 2023	6169	81%
Tachwedd 2023	5969	78%
Rhagfyr 2023	5847	76%
Ionawr 2024	5806	76%

3.10 Yn seiliedig ar y niferoedd prydau a ddarperir mae amrywiaeth yn y cyfartaledd sy'n manteisio ar y cynnig ar draws ardaloedd ac ysgolion unigol, fel a ganlyn :- Arfon sydd a'r gyfartaledd isaf gyda 63% o brydau a ddarperir yn PYD, yna Dwyfor gyda 71%, a Meirionnydd gyda'r mwyaf o blant yn manteisio ar y cynnig gyda 73%.

3.11 Mae'r ysgol sydd a'r ganran uchaf o brydau PYD wedi eu darparu gyda cyfartaledd o 96%, a'r ysgol gyda'r ganran isaf yn dangos cyfartaledd o 30%.

3.12 Yn gyffredinol, mae cyfraddau uwch o brydau PYD yn cael eu bwyta gan blant y blynyddoedd Derbyn, 1 a 2 ac mae'n gostwng ym mlynnyddoedd 5 a 6.

4. BARN DYSGWYR AR GINIO YSGOL

- 4.1 Yn ogystal i ddata ar niferoedd sy'n manteisio ar y cynnig rydym hefyd yn casglu gwybodaeth am fodlonrwydd a barn plant ar y ddarpariaeth.
- 4.2 Defnyddir iPad yr ysgol a gofynnir i'r plant fewnbynnu eu barn drwy app pwrpasol. Cesglir y data dros gyfnod o wythnos o bob mis fel y gallai'r plant nodi eu barn ar ôl blasu amrywiaeth o'r fwydlen wythnosol. Nid ydym yn casglu barn bob ysgol ar yr un cyfnod, rydym yn casglu data o sampl o ysgolion.
- 4.3 Rydym yn gofyn i'r ysgol sicrhau mai'r plant yn unig sy'n cwblhau'r holiadur heb fewnbwn gan yr athrawon, cymorthyddion na staff y gegin.
- 4.4 Ers mis Medi 2023 rydym wedi gael 448 ymateb gyda 78% yn fodlon gyda'r arlwy.
- 4.5 Mae'r app hefyd yn rhoi'r cyfle i blant ysgrifennu sylwadau am y ddarpariaeth, a dyma rai o'r rheiny sydd wedi eu derbyn :

"Lecio bob dim yna a ffordd ma nhw wedi cael ei cwcio"

"Eisiau stwnshio tatws mwy"

"Eisiau portion mwy plis"

“Dwin lecio meatballs, bawd i fyny am y gacen a cwstard”

5. DEILLIANNAU DYSGWYR YN SGIL GWEITHREDU'R CYNNIG CINIO AM DDIM

Barn Penaethiaid

- 5.1 Holwyd holl benaethiaid ysgolion cynradd Gwynedd am eu barn am ddeilliannau dysgwyr yn sgil gweithredu'r cynllun cinio am ddim i pob disgybl oedran cynradd. Derbyniwyd 52 ymateb o 78 posib (66%). Derbyniwyd nifer o sylwadau diddorol a defnyddiol fel rhesymau posib pan nad oedd rhai disgyblion yn parhau i ddewis peidio derbyn cinio ysgol. Mae dadansoddiad o'r holiaduron a crynodeb o sylwadau'r penaeithiaid i'w gweld yma - [Data holiadur Cinio am ddim.docx](#)
- 5.2 Yr oedd 75% o'r penaeithiaid a ymatebwyd yn nodi eu bod nhw o'r farn fod mwy o ddisgyblion yn bwyta'n fwy iachus ers gweithredu'r cynllun a 23% yn nodi nad oeddynt yn gweld gwahaniaeth. Yr oedd y canran o ddisgyblion oedd eisoes yn bwyta cinio ysgol eisoes yn uchel yn y mwyafrif o ysgolion a nodwyd nad oeddynt yn gweld llawer o newid.
- 5.3 Nododd 36% o benaethiaid eu bod or farn bod ymddygiad y disgyblion oedd yn derbyn cinio ysgol wedi gwella gyda 49% yn nodi cynnydd mewn lefel canolbwyntio, 40% yn nodi cynnydd mewn ymroddiad disgyblion a 40% yn nodi gwelliant mewn cyflawniad yn y prynhawniau.

6. HERIAU'R GWASANAETH ARLWYO I DDARPARU'R CYNNIG

- 6.1 Prif her i'r gwasanaeth arlwyo yw cael digon o weithlu ar draws yr holl ysgolion, sy'n cynnwys gweithlu wrth gefn ar gyfer llenwi i mewn yn unrhyw ysgol mewn cyfnodau o absenoldebau. Mae'r Gwasanaeth Arlwyo a Glanhau wedi wynebu'r her hon ers gychwyn cyflwyno'r cynnig, ac yn parhau i fethu a chael gweithlu digonol. Ar ddechrau mis Mawrth roedd 9 swydd wag ar draws y gwasanaeth ynghyd a nifer uchel o absenoldeb oherwydd salwch.
- 6.2 Mae'r Gwasanaeth ar hyn o bryd yn ymateb drwy recriwtio swyddi yn gyson, mynychu ffeiriau gwaith, hysbysebu swyddi ar y cyfryngau cymdeithasol, a dosbarthu posteri recriwtio mewn canolfannau cymunedol, llyfrgelloedd, meddygfeydd a chanolfannau Byw yn Iach.
- 6.3 O'r recriwtio sydd wedi bod, nid ydym yn llwyddo i ddenu ymgeiswyr mewn rhai ardaloedd (Dwyfor a Meirionnydd).
- 6.4 Mae adborth gan weithwyr yn awgrymu fod yr oriau, lefelau cyflogau, a'r cynnydd yn y cyfrifoldebau yn rwystr i ddenu ymgeiswyr.
- 6.5 Ar hyn o bryd rydym yn edrych ar opsiynau i ymateb i'r heriau recriwtio hyn ar y cyd gyda awdurdodau cyfagos.
- 6.6 Mae'n anallu i recriwtio'n ddigonol hefyd yn cyfrannu tuag at lefelau salwch yn y gwasanaeth. Mae nifer o'r gweithwyr yn ymgymryd ag oriau ychwanegol er mwyn delio gyda prinder staff mewn ysgolion cyfagos.

- 6.7 Her arall i'r Gwasanaeth yw sicrhau fod y cynllun yn ariannol hyfyw. Ers cychwyn y cynllun, mae Llywodraeth Cymru wedi bod yn talu ffi o £2.90 i'r Cyngor am bob pryd sy'n cael ei ddarparu i blentyn (gan eithrio plant rheini Incwm isel).
- 6.8 Mae Llywodraeth Cymru wedi cydnabod bod y swm hwn fel "pris yr uned" yn isel ac felly maent bellach wedi codi'r swm o £2.90 i £3.20. Er hynny, roedd cost cynhyrchu pryd cyn i'r cynllun Cinio am Ddim i Bob Plentyn gychwyn, yn oddeutu £4.30.
- 6.9 Ar hyn o bryd mae'r Cyngor yn llenwi'r blwch hwnnw drwy wneud peth arbedion ar sail fod cynnydd mewn niferoedd yn golygu bod posib gwneud arbediad ar gostau sefydlog, sy'n lleihau'r gost y pryd, ond mae'n annhebygol o gau'r bwlch yn llawn.
- 6.10 Wrth i brisiau bwyd a chostau cyflogi gynyddu mae'n allweddol fod y "pris yr uned" a dderbynnir gan Llywodraeth Cymru ar gyfer y ddarpariaeth yn cynyddu i'r un gyfradd a bod y Cyngor yn derbyn "pris yr uned" sy'n cyfarch y wir gost.
- 6.11 Mae'r Adran Addysg gyda chefnogaeth y Tim Cyllid mewn trafodaeth barhaus gyda Llywodraeth Cymru i adolygu'r "pris yr uned".

7. CODI YMWYBYDDIAETH A HYRWYDDO'R CYNNIG CINIO AM DDIM

- 7.1 Ers lansio'r cynllun mae Llywodraeth Cymru wedi arwain ar ymgyrch farchnata a chyhoeddusrwydd genedlaethol a gychwynnodd nol ym mis Mehefin 2022. Mae Tim y Wasg wedi bod yn cefnogi'r ymgyrch honno ac wedi bod yn defnyddio adnoddau'r pecyn i wneud gwaith hyrwyddo yn lleol. Mae'r ymgyrch honno wedi bod yn ymgyrch gyhoeddus ac wedi ei thargedu drwy'r ysgolion.
- [Hawliwch help gyda chostau ysgol | LLYW.CYMRU](#)
- 7.2 Yn ychwanegol mae'r Gwasanaeth Gwybodaeth i Deuluoedd yn Adran Plant wedi bod yn hyrwyddo'r cynnig drwy'r Newyddlen i Deuluoedd; ac mae adran benodol am y cynnig wedi ei datblygu ar Wefan Costau Byw y Cyngor.
- 7.3 Mae'r Cyngor wedi penodi swydd dros dro yn yr Adran Addysg ar gyfer gwneud gwaith gyda ysgolion penodol a'r ymgyrchoedd lleol iawn.

8. CAMAU NESAF

- 8.1 Mae'r Swydd Hyrwyddo Cinio Ysgol bellach yn cydweithio gyda un o Hyrwyddwyr Lles y Cyngor i gysylltu'n uniongyrchol gyda teuluoedd sy'n parhau i gymryd pecyn bwyd yn hytrach na chymryd mantais o'r cynnig cinio am ddim. Mae'r swyddogion hyn yn gweithio gyda'r 2 ysgol sydd a'r cyfraddau isaf o blant sy'n derbyn cinio am ddim. Byddent yn cysylltu yn uniongyrchol gyda'r teuluoedd ac yn cwblhau arolwg gyda hwy.
- 8.2 Mae'r galwadau cychwynnol yn awgrymu fod rhieni yn darparu pecyn bwyd i'w plant oherwydd rhesymau megis nad ydynt yn ymwybodol o'r cynllun; yn ansicr am y bwyd a'r fwydlen; yn poeni am anghenion deietegol.
- 8.3 Bydd y swyddogion yn ymateb i ganfyddiadau eu harolygon ar sail ysgol drwy drefnu sgysiau pellach gyda'r teuluoedd; darparu gwybodaeth am fwydlenni; trefnu sesiynau blasu ac ati.

- 8.4 Byddai cefnogi teulu i fanteisio ar y cynnig yn dod ag arbediad o oddeutu £500 y plentyn ar gyfartaledd yn flynyddol iddynt.
- 8.5 Byddai cefnogi plant i gymryd mantais o'r cynnig yn sicrhau fod y plentyn yn cael eu gofynion maethlon ddyddiol o fraster, braster dirlawn, sodiwm, carbohydradau, ffibr, protîn, fitamin A, fitamin C, calsiwm, sinc a nifer o rai eraill.
- 8.8 Byddai cefnogi teulu i gymryd mantais o'r cynnig yn dod a incwm pellach i'r awdurdod o £608 y plentyn y flwyddyn, a hynny efallai efo cynnydd isel iawn yn y gost o ddarparu.
- 8.9 Bydd y gwaith o gynyddu'r niferoedd sy'n manteisio ar y cynnig yn rhedeg gyfochr a'r gwaith parhaus i recriwtio gweithlu digonol; casglu gwybodaeth ar fodlonrwydd ac adolygu'r bwydlenni; a cydweithio gyda Llywodraeth Cymru i adolygu'r "pris yr uned".

9. ARGYMHELLION

- 9.1 Gofynnir i'r aelodau dderbyn cynnwys yr adroddiad.

Holiaduron Cinio am ddim (Ionawr 2024)

Rhannwyd holiaduron gyda holl benaethiaid ysgolion cynradd ac arbennig y Sir i ddadansoddi'r buddiannau sydd wedi dod ynghlwm â'r cynllun darparu cinio am ddim i holl ddisgyblion ysgolion Cynradd Gwynedd ers Medi 2023.

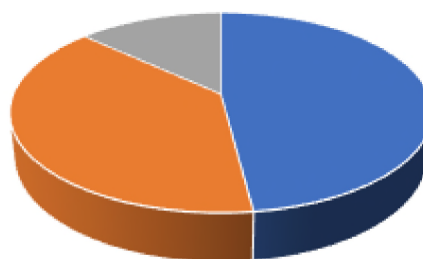
Bu i **66%** o benaethiaid cynradd ymateb i'r holiadur

1. Ydi nifer y disgyblion sydd yn bwyta cinio ysgol wedi cynyddu ers i'r cynllun cinio am ddim i bawb gychwyn ym Medi 2023?

Yr oedd **48%** o'r ymatebion yn adrodd bod niferoedd oedd yn bwyta cinio ysgol yn sylweddol uwch, gyda **38%** yn nodi niferoedd uwch ac **13%** yn nodi bod y niferoedd wedi aros yn debyg. Yr oedd yr **13%** a nododd nad oedd llawer o gynnydd yn ysgolion gyda llai na 55 o blant ble oedd canran uchel yn bwyta cinio cyn y cynllun.

Yn sylweddol uwch	48%
Yn uwch	38%
Heb newid llawer	13%
Wedi lleihau	0%

Cynnydd sy'n bwyta Cinio Ysgol

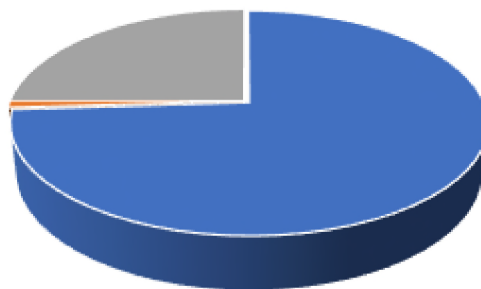
■ Yn sylweddol uwch ■ Yn uwch
■ Heb newid llawer ■ Wedi lleihau

2. Ydy chi o'r farn bod mwy o ddisgyblion yn bwyta'n fwy iachus ar ôl i'r cynllun cinio am ddim gychwyn?

Yr oedd **75%** o'r farn fod disgyblion yn bwyta'n fwy iachus ar ôl i'r cynllun cinio am ddim gychwyn, gyda **23%** o'r farn nad oedd gwahaniaeth.

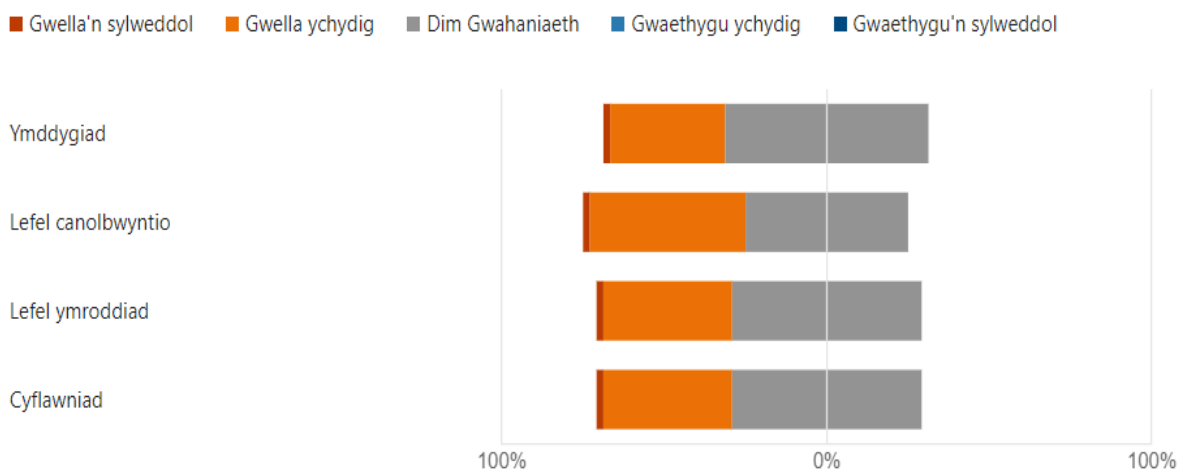
Yndw	75%
Nac ydw	1%
Dim gwahaniaeth	23%

Nifer sy'n bwyta'n fwy iachus

■ Yndw ■ Nac ydw ■ Dim gwahaniaeth

4. Yn eich barn chi, ydi'r canlynol wedi gwella yn y prynhawn wrth i fwy o ddisgyblion fwyta cinio ysgol?

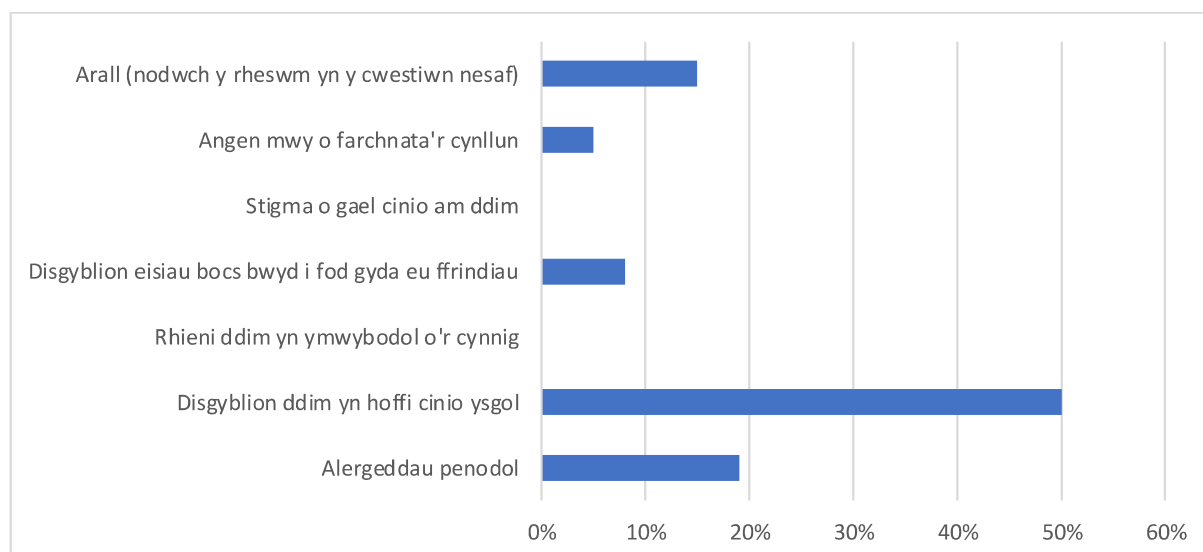
Ymddygiad – Yr oedd **36%** o'r farn fod ymddygiad y disgyblion oedd yn derbyn cinio Ysgol wedi gwella gyda **2.1%** yn nodi gwelliant sylweddol. Nid oedd y gweddill yn adrodd gwahaniaeth yn ymddygiad y disgyblion yn y prynhawniau.

Canolbwyntio – Yr oedd **49%** yn nodi fod lefel canolbwyntio y disgyblion wedi cynyddu yn y prynhawniau gyda **2.1%** yn nodi gwelliant sylweddol. Nid oedd neb yn adrodd fod y lefel canolbwyntio wedi gwaethygu.

Ymroddiad - Yr oedd **40.4%** yn nodi gwelliant yn lefel ymroddiad y disgyblion yn y prynhawniau. Nid oedd neb yn adrodd fod lefel ymroddiad wedi gwaethygu.

Cyflawniad – Yr oedd **40.4%** yn nodi gwelliant yng nghyflawniad y disgyblion yn y prynhawniau. Nid oedd neb yn adrodd fod cyflawniad y disgyblion wedi gwaethygu.

5. Mae % isel o ddisgyblion Gwynedd yn dewis parhau i gael bocs bwyd. Beth, yn eich barn chi, yw'r rheswm dros hyn?

Yr oedd y penaeithiaid yn adrodd mai'r prif reswm nad oedd rhai disgyblion yn dod a bocs bwyd oedd nad oeddynt yn hoff o ginio Ysgol (**50%**), gyda **19%** yn nodi fod disgyblion gydag alergeddau yn dewis dod a bocs bwyd yn hytrach na cymryd cinio ysgol. Yr oedd **5%** yn nodi bod angen marchnata'r cynnig ymhellach ac **8%** yn nodi bod disgyblion yn dod a bocs bwyd i gael bwyta gyda ffrindiau. Yr oedd **15%** yn nodi rhesymau arall (crynodeb o resymau eraill isod)

"Arferion bwyta cartref yn gyfyng"

"ddim yn hoffi pysgod/pasta/tatws"

"carfan o blant yn ffysi"

"rhai bwydydd ddim yn apelio ar y fwydlen e.e. lobsogws. Mae well ganddynt ddod a pethau melys o adref"

"Dim yn hoffi'r dewis sydd ar y fwydlen"

"Plant yn mynnu cael ffordd eu hunain - mynnu bocs bwyd oherwydd nad ydynt yn hapus i drio bwydydd newydd. Problem rhiantu."

6. Yn eich barn chi, beth yn ychwanegol fyddai modd i'r Cyngor ei wneud i gynyddu'r nifer o ddisgyblion sydd yn manteisio ar y cynnig o ginio am ddim?

Daeth 30 ymateb i'r cwestiwn yma – Crynodeb isod:

Hysbysu ac amlygu'r arbediad ariannol i rieni

Rhoi cynnig i ddisgyblion gynnig syniadau i'r fwydlen

Cynnig sesiwn blasu i rieni yn ystod nosweithiau rhieni

Cynnal dyddiau "arbennig" ee blwyddyn newydd chinees, Santes Dwynwen, Gwyl Ddewi

Bod dewis arall i blant sydd wir ddim yn hoffi rhywbeth penodol e.e. cyri

Rhoi dau ddewis yn ddyddiol - galluogi'r disgyblion sydd ddim yn hoffi rhai bwydydd i dderbyn cinio am ddim

Poster deniadol i ysgolion allu rhannu gyda rhieni / cyfryngau cymdeithasol yn syniad rhwydd i bawb. Sesiynau blasu wedi mynd i lawr yn dda yn y gorffennol

Cynnig i blant meithrin gael cinio yn yr Ysgol

Mwy o ddewis

7. Oes gennych unrhyw sylwadau pellach a fyddai'n ddefnyddiol i'r Cyngor eu hystyried sy'n ymwneud â'r cynllun cinio am ddim?

Mae'r cynllun cinio am ddim wedi bod yn hynod boblogaidd efo rhieni a phlant yn yr ysgol hon, a dim ond 2 blentyn sydd yn parhau ar focs bwyd. Byddai yn beth da iawn petai y cynllun yn cael ei ymestyn i'r Uwchradd hefyd.

Sicrhau bod cinio yn ddigon swmpus i rai o'r dysgwyr. Ambell blentyn cynradd yn dalach na'u hathrawon, yn tyfu ac yn chwarae llawer mewn diwrnod. Dydy dau fys pysgodyn a sgŵp o datws stwnsh ddim yn ddigon i'w cynnal.

Mae'r cynllun cinio am ddim wedi bod yn boblogaidd iawn o fewn yr ysgol. Er hyn, mae ambell i ddiwrnod ar y fwydlen yn fwy/llai poblogaidd na'i gilydd efo'r disgyblion.

Diolchgar iawn am y cynllun

Cynllun gwerthfawr iawn, ond dim ond dau ddisgybl sydd wedi symud o ysgol ym Mhowys sydd yn cael brechdanau gan ei bod yn ffyslyd iawn